JOHN P. McAFEE

COMANDO

prin ploaia tristă

JOHN P McAFEE
COMANDO
PRIN PLOAIA TRISTĂ

Traducere de Constantin Dumitru-Palcus

©John P. Meafee, 1993
SLOW WALK ÎN A SAD RAIN

Editura Nemira
Bucureşti, 1994

Dedicat lui Rick Boyer scriitor, profesor, prieten.

Tuturor absolvenţilor Institutului Militar din New Mexico, care şi-au efectuat serviciul militar în Vietnam, şi tuturor veteranilor, vii sau decedaţi, care au tras ponoasele.

MULŢUMIRI

Pentru ajutorul acordat la acest roman, adresez mulţumirile mele următorilor: William Rawls, maior în retragere, din Forţele Speciale ale Statelor Unite; John Creech, John McMichaels, Steve Black, Evan Bracken şi clasei superioare de arta scrierii de la Universitatea Western Carolina; lui J. David Kiser şi Ann Fagan, pentru ajutorul dat la versiunea finală şi la tipărire; Helenei Rees şi lui Rick Fiorgan, pentru intuiţia lor profesională; fratelui meu, Russell McAfee; soţiei şi fiului meu, Jeannie şi Lewis Mcafee, nevoiţi să-mi suporte blestemele cauzate de faptul că ştergeam mai mult decât scriam; şi, în sfârşit, lui Jimmy Buffet, ale cărui cântece m-au ajutat să depăşesc momentele grele.

NOTA AUTORULUI

Eu sunt profesor. Şi sunt profesor pentru că odată, cu mulţi ani în urmă, am întâlnit în Laos un băieţel şi pe bunicul său. La vremea aceea, întâlnirea nu a părut importantă, dar, la fel ca şi Războiul din Vietnam, a devenit atât de importantă pentru mine încât trebuia să vă povestesc. Totodată, aceasta este şi povestea voastră.

Ficţiunea a fost descrisă ca fiind un adevăr şi jumătate. Aşa

sunt şi paginile care urmează. Am fost martor la cele mai multe dintre aceste întâmplări. Celelalte mi-au fost povestite de soldaţi bătrâni, care discută despre astfel de lucruri la o partidă de poker. La o bere sau atunci când sunt singuri şi-şi închipuie că nimeni nu-i ascultă. Toate acestea sunt secrete, plămădite în focul fierbinte al bătăliilor, lipite de suflet asemenea unei medalii şi lustruite de-a lungul anilor – neîncetând să pâlpâie, neîncetând să doară.

Nu am fost un bun ofiţer. La douăzeci şi doi de ani, nici n-ar fi trebuit să fiu ofiţer, mai ales în Forţele Speciale. Dar i-am ascultat şi am învăţat de la subofiţerii experimentaţi, sergenţii de grad E-7 şi E-8, care au constituit coloana vertebrală a Beretelor Verzi. Pentru că i-am ascultat, ei mi-au arătat cum să supravieţuiesc.

Aşa încât, acum îi învăţ pe alţii ceea ce, la rândul meu, am învăţat cândva, într-o jungfă foarte verde, la un milion de mile depărtare de vestul Texasului.

Se spune că războiul îi vatămă pe bărbaţi.
Să nu credeţi.
Dacă privind la albul florilor de sânger
Îmbobocind primăvara-n munţi
El se gândeşte la proiectilele trasoare
Cu fosfor calibrând moartea;
Dacă zumzetul paşnic al albinelor
Îi aminteşte de gloanţele ricoşând de sârma
Ghimpată; dacă trandafirul explorat
De albină îi pare o rană sângerândă –
Ce-i cu asta?
Zăbranicul nopţii le va învălui pe toate
Şi va găsi albina în adăpostul ei.
Dar bărbatul –
Doarme pe apucate,
Pierdut în lupta de foc
Dintre soare şi lună,
Rătăcit printre petalele-tranşee
Strigă după ajutor,
Tremurând sub mângâierea
Neajutorată a soţiei.
Se spune că războiul îi vatămă pe bărbaţi;

Să nu credeţi.
Nu privi în spatele cortinei!

În faţa ta şi la capătul unui drum de lut galben, plin de praf, se află o poartă mare din sârmă ghimpată. De la poartă până la un stâlp mare de telegraf este întinsă o sârmă care menţine în echilibru poarta grea. Imediat sub locul în care sârma este legată de stâlp, se găseste o placardă. Pe ea scrie: NORMAL ESTE UN PROGRAM LA MAŞINA DE SPĂLAT.

De poartă este atârnată o talangă. Dacă o faci să sune, din buncărul de mitralieră aflat chiar în faţa ta şi de partea cealaltă a porţii, cineva va privi cu prudentă pe deasupra sacilor de cânepă umpluţi cu nisip şi va întreba: „te cauţi aici?”. Acel cineva este Glas Domol. El pune mereu astfel de întrebări.

Nu zăngăni cutiile de bere de pe ambele părţi ale porţii-alea care atârnă de sârma subţire. Şi ele vor produce zgomot. Sunt umplute cu pietre şi dacă le zgâlţâi, Glas Domol te va împuşca şi astfel nu vei mai putea să-i răspunzi la întrebări.

Vezi hoitul ăla de elefant de colo, în păienjenişul de sârmă? A zăngănit cutiile de bere şi a încasat-o. Singurul care-i poate suporta mirosul este sergentul Thompson, specialist 7. El desfăşoară un experiment în cavitatea piciorului stâng al elefantului. Noi nu vrem să ştim despre ce este vorba. Uneori, când Thompson apasă pe un buton din apropierea porţii, un spasm scutură piciorul, speriind de moarte pe oricine se întâmplă să treacă pe-acolo. El a desenat deja pe hârtie un plan de racordare a unui furtun pneumatic la trompă, pe care intenţionează s-o umple cu aer, astfel încât trompa să poată face semne de bun venit şi de rămas bun celor ce vizitează sau părăsesc tabăra noastră. Proiectele de acest gen au darul de a-l menţine sănătos la minte pe sergentul Thompson, spec. 7.

Acum, că ai sunat din talangă, eu îţi voi deschide poarta. Trebuie să fiu cu băgare de seamă căci, fiind foarte întuneric, au fost amplasate dispozitivele „anti-prost”. Sunt şeful acestei tabere şi trebuie să aprob orice intrare sau ieşire. Îmi cer scuze dacă uniforma de camuflaj în culorile verde şi negru sperie. Am faţa vopsită în culori asortate echipamentului; s-ar putea ca şi asta să te sperie. Cei puţin, eu aşa trag nădejde întrucât mi-e al dracului de frică de străini.

Bun venit în Oraşul de Smarald. Vino după mine în acest

singuratic turn de lemn şi priveşte cu telescopul Starlight. El transformă totul în verde. La baza turnului, spre dreapta, se află amplasamentul mortierului, un loc magic. Dacă învârtesc manivela telefonului de aici, din turn, sergentul Shotgun, locţiitorul meu, va ridica receptorul de acolo, din şanţ, şi-mi va asigura iluminarea, H&I, sau „foc de impresionare”. În astfel de momente, totul devine de un verde şi mai strălucitor. Poţi să-ţi dai seama cât de aproape este inamicul după numărul de „gradaţii”, sau de încărcături explozive, pe care Shotgun le lasă în coada proiectilelor de mortier. Chestia devine -realmente interesantă când le scoate pe toate în afară de una. Când procedează astfel, proiectilul nu ajunge prea departe, ceea ce e bine întrucât nici inamicul nu se află prea departe.

Îl urmăresc pe Shotgun cum înjură şi scoate pacheţelele de pulbere din proiectil, pe care-l vâră apoi pe ţeavă. În clipa în care obuzele explodează la contactul cu solul, privesc prin telescop şi văd trupele atacatoare transformându-se în nişte creaturi fantastice, care zboară şi ţipă asemenea unor maimuţe înaripate. Când se întâmplă una ca asta, zâmbesc şi ţip, la rândul meu.

Lui Shotgun îi place chestia asta.

Amplasamentul mortierului are forma unei găuri de cheie. Şanţul de acces este o tranşee lungă, căptuşită cu saci de nisip. Gaura de cheie este însuşi amplasamentul mortierului, având în mijlocul său tunul montat pe postament. Obuzele se află într-un mic adăpost din apropierea amplasamentului şi exact sub acest turn. Uneori, când privesc prin telescop, văd un iepure uitându-se la ceasul de mână şi dispărând în vizuina aceea în formă de gaură de cheie.

Trebuie să fiu tare obosit ca să se întâmple aşa ceva.

Shotgun zice că dacă vreun obuz inamic loveşte tunul, va exploda înainte să atingă proiectilele mortierului.

Asta e ceva liniştitor.

Ca să nu mă mai gândesc la posibilitatea ca vreun proiectil să demonstreze că Shotgun are dreptate, cercetez împrejurimile cu ajutorul Starlight-ului. Este un telescop construit de una dintre companiile americane pentru ca noi să putem vedea pe timp de noapte. Dar nu de asta îl folosesc. Îl folosesc ca să-mi menţin moralul, deoarece mă aflu atât de departe de Texas.

Îmi place să privesc dincolo de tabăra noastră, spre sătucul

Thanh Tri, situat cam la două sute de paşi spre sud. Îmi aminteşte de oraşul din filmul *Shane,* cu acoperişurile sale de tablă, cu trotuarele de lemn şi oceanul de noroi din mijlocul străzii principale extrem de înguste. Pe vremuri, aşezarea era alcătuită din colibe cu acoperişuri din frunze. Le-am incendiat cu mult timp în urmă.

Privesc în cele cinci-sase case înşirate de-a lungul străzii şi-mi par liniştite. Pe podelele de lut, focuri firave luminează intrările, ici-colo câte un sătean aşezat pe vine, savurându-şi o ultimă ţigară înainte de a se pregăti pentru culcare. Îmi închipui că sătenii sunt nişte creaturi neînsemnate.

De-a lungul satului şi paralel cu latura vestică a taberei noastre, curge râul Vam Co Tay, un afluent mărunt al atotputernicului Mekong. Este autostrada sătenilor către piaţă. Ei călătoresc cu bărcile în aval în timpul fluxului, îşi fac treburile, trag câte un pui de somn în perioada refluxului şi se întorc odată cu următorul flux. Totodată, râul este singura noastră cale de evadare.

Dacă avem noroc, inamicul va ataca în timpul fluxului.

Dacă avem noroc…

Acolo unde afluentul se varsă în Mekong, se află Moc Hoa, un oraş riveran cu aproape o mie de locuitori. Aici îşi are reşedinţa cartierul general al tuturor taberelor A, aşa cum este şi a noastră, împrăştiate pe tot întinsul deltei netede şi mlăştinoase a Vietnamului de Sud. Noi îi spunem cartierului general de la Moc Hoa echipa B. Noi suntem o echipă A, ei sunt o echipă B.

Pentru a se ajunge la aceste denumiri, a fost nevoie de multă minte.

Echipa A este condusă de un căpitan.

Asta sunt eu.

Echipa B este condusă de un colonel.

Asta e periculos.

Dacă vrei să înţelegi cam ce înseamnă delta, du-te la cea mai apropiată mlaştină şi stai acolo.

Până când îţi putrezesc ciorapii.

Iar chiloţii îţi atârnă la perineu în zdrenţe murdare de noroi.

În deltă se cultivă orez.

De foarte bună calitate.

La patruzeci de mile sud de Moc Hoa şi de Mekong, se află Can Thao, cel mai mare oraş al deltei şi capitala antică a acestei

provincii. Totodată, este punctul de debarcare pentru toţi militarii Forţelor Speciale repartizaţi în Compania D, Grupa a Cincea a Forţelor Speciale, aeropurtată.

Echipa A, echipa B şi compania D.

Nu vă întrebaţi unde a dispărut litera *c.* Compania D este c-ul.

Logică militară.

Acesta este locul unde uraganul deghizat într-un vechi avion transportor de trupe C-130 a debarcat toţi tinerii pe care i-a înhăţat în drumul său distrugător de-a latul Americii. Şi eu m-am numărat printre acei tineri.

Aici, sus, avem la dispoziţie noaptea întreagă. Şezi pe canistra aia veche de benzină şi-am să-ţi povestesc cum te simţi când sosesti în tara asta.

Avionul plonja cu repeziciune şi bătrânul sergent zâmbi neliniştit. Ne-am prins cu mâinile de scaune şi am închis ochii. Era prima noastră lecţie: ascunde-ţi teama în spatele zâmbetului.

Dedesubt, în întuneric, oglinda Mării Chinei de Sud reflecta cerut înstelat. Deasupra aripilor, aceleaşi stele sclipeau la fel de strălucitor. Acolo, în clipa aceea, ne aflam aproape de rai. Unii dintre noi eram tineri elevi, abia ieşiţi de pe băncile şcolii; alţii erau tineri cocoşi, adunaţi de pe străzi; şi toţi ne ţineam de scaune cu mâinile încleştate. Căci aici ne aflam la fel de aproape de iad.

La stânga avionului se întindea Can Tho, aşteptând sosirea următoarei armate care să se lupte cu ea însăşi. Pe şoselele din Can Tho circulau automobile Honda şi câte un Citroen rătăcit; iar pe marginea drumurilor se plimbau toţi acei oameni pe care nu i-am cunoscut şi nu i-am înţeles niciodată.

În faţa avionului nostru se află Vinh Eong. Dar este un oraş mic şi tot ce-mi amintesc despre el este o serbare dată într-o noapte în cinstea nu ştiu cărei oficialităţi vietnameze şi felul cum lampioanele de hârtie concurau cu stelele reflectate în apa marelui afluent al Mekongului, râul Hau Giang, care leagă Can Thao de Vinh Long. A fost unul din puţinele momente de frumuseţe trăite de mine în Vietnam şi de aceea îmi amintesc de Vinh Long.

Spre dreapta se întindeau lanurile de orez. Mlaştinile şi câteva păduri. În lanurile de orez se află bivoli indieni, ceaţă, insecte şi întuneric; lipitori, soare fierbinte şi ţărani tăcuţi. Ici şi colo, se

văd colibe cu acoperişuri din frunze de palmier, câte un pustnic nebun, vizuini de vulpi, râuri mici, adânci şi fără nume, un nămol vâscos şi lipicios, şi moarte.

Altfel, nimic important.

Dacă-mi aduc aminte de ceva, este vorba de mirosul râului Hau Giang, vărul cel mare al Mekongului. Este mirosul pe care-l au toate marile râuri: de peşte, petrol, mâncare, resturi, sânge animal, cadavre cu mâinile legate la spate, excremente umane, bere şi vin, noroi de pe platourile cambodgiene şi trunchiuri contorsionate de copaci de pe munţii înalţi din depărtare.

Hau Giang mirosea a toate aceste lucruri.

Avea mirosul mizeriei produse de fiinţele umane.

Niciuna din miazmele existente în întreaga lume nu lipsea de acolo.

Mirosuri de viaţă şi de moarte, de acasă, de iubiri uitate, de ură renăscută şi de lume vibrantă, neambalată şi căreia nu i s-a făcut niciun fel de reclamă.

Avionul nostru era doar unul din multele aparate de zbor care se debarasau de aglomeraţia umană, iar noi păşeam în gol, bătăile de inimă fiindu-ne accentuate de elicopterele zburând la joasă altitudine.

Avioanele acelea erau pline de oameni curajoşi care aveau să aterizeze de-a lungul afluentului Mekongului: semeţi deasupra micilor sampane[1], aroganţi deasupra micilor debarcadere, mândri şi cu firi complicate.

Dar, din când în când, vin momente… care dăinuie în memorie la fel de uscate şi de cenuşii precum un lan de orez secat, pe malul secularului şi vesnic-tânărului Hau Giang. Aceste momente vorbesc despre vitejie, forţă, fericire, tristete şi despre cum ar fi trebuit să rămână în avion bărbaţii cei tineri, în loc să sfârşească pierduţi într-o călătorie stranie, magică şi înfiorătoare.

Colorează acele momente în cafeniu.

Asemenea sampanului care ne-a adus pe toţi – Glas Domol, sergent spec. 7 Thompson şi eu – la tabăra 134 a Forţelor Speciale, situată la douăzeci de mile mai sus de Moc Hoa şi la

[1] Sampan – navă orientală construită din lemn şi prevăzută cu 1–3 arbori, vele din fibre de bambus. Au lungimea de 5–10 m şi lăţimea de 1,5–4 m. *(n. Trad.)*

mai puţin de o milă de Cambodgia.

Eram aşteptaţi de către Shotgun. Nimeni nu ştia de cât timp se afla în Vietnam sau de câtă vreme ne aştepta la tabăra A. El avea să ne arate cum să supravieţuim.

Cortina se ridică

În opinia oamenilor de ştiinţă, triunghiul este singura formă din natură care nu apare în mod natural. Prin urmare, noi nu locuiam în interiorul unui triunghi.

Locuiam în interiorul a trei triunghiuri.

Primul triunghi era un sfert de milă de sârmă ghimpată. Al doilea triunghi era situat în interiorul triunghiului de sârmă şi consta din trei movile uriaşe de pământ, înalte de trei metri şi lungi de o sută douăzeci de metri. Fuseseră denumite de către francezi *bermes.* Din aer arăta asemenea unei cârtiţe uriaşe, înnebunite, care nu fusese în stare să se hotărască încotro să se îndrepte. La fiecare din colţurile bermelor erau amplasate cuiburi de mitralieră îndreptate spre exterior, cercetând împrejmuirea de sârmă, în căutarea cârtiţelor gigantice şi a altor chestii mult mai rele.

În mijlocul triunghiurilor de sârmă şi de pământ se afla un triunghi alcătuit din Conexe vechi umplute cu nisip. Un Conex este un conteiner metalic folosit de serviciile militare americane pentru a transporta provizii la bazele părăsite din lumea întreagă. Întrucât nu dispuneam de nicio pistă de aterizare, cu siguranţă eram categorisiţi drept părăsiţi. Conexele noastre aveau o mulţime de cavităţi în ele, căci fuseseră aruncate pe uşa din spate a avioanelor care treceau repede şi la joasă altitudine. Chiar dacă am fi avut o pistă, avioanele tot nu s-ar fi oprit. Shotgun spunea că erau nişte laşi căcăcioşi. Noi le invidiam laşitatea. Ne întărea credinţa că pe lumea asta mai avea cineva bun simţ.

Cineva care nu ţinuse seama de stricăciunile pe care le poate provoca rachetă B-40 lansată de la mică distanţă, ordonase amenajarea unei piste de decolare în exteriorul triunghiului de sârmă. Carcasele contorsionate şi ruginite ale avioanelor vorbeau elocvent despre lipsa de interes care dusese la moartea proiectului respectivei piste. Să aterizezi cu avionul în preajma taberei noastre împrejmuite de trăgători de elită era ca o încercare de sinucidere într-un cosciug fabricat de stat şi era

limpede că multe asemenea tentative fuseseră încununate de succes.

Dacă pista de decolare ar fi fost funcţională, poate că am fi fost tentaţi să decolăm de „acasă”.

„Casa” noastră se afla în centrul triunghiului alcătuit din Conexele umplute cu nisip, jumătate deasupra, jumătate sub pământ. Era o baracă de lemn lungă, dreptunghiulară, cu un acoperiş de tablă acoperit cu saci de nisip ca să absoarbă neprevăzutele ploi de oţel provenite de la rachetele şi obuzele inamice, o caracteristică neobişnuită a climei de deasupra triunghiurilor.

Diferenţa dintre o ploaie obişnuită şi o ploaie de oţel este că una răpăie pe acoperiş.

Cealaltă îţi face inima să răpăie.

Lemnul barăcii căpătase de multă vreme o culoare brun-prăfuită, potrivindu-se exact cu culoarea sacilor de nisip.

Cinci trepte înguste duceau la uşa frontală, asamblată din părţi componente metalice. Pe partea interioară a fiecărui fragment, sergentul spec. 7 Thompson instalase încărcături C-4, cu capsule de detonare, care puteau face uşa să explodeze spre exterior, în bucăţi mari de oţel. Dacă venea cineva şi apăsa butonul soneriei, noi detonam explozibilul şi uşa exploda în afară, desfăcându-se în fragmente şi transformând în părţi componente orice corp aflat în faţa ei.

Nu aveam prea mulţi musafiri.

Nu era o casă obişnuită.

În mijlocul buncărului nostru se aflau alte cinci trepte care coborau în sala de comunicaţii. Unul dintre noi se afla în permanenţă acolo jos, conectat prin intermediul căştilor la un cordon ombilical electronic care era în acelaşi timp salvarea şi distragerea noastră. În afară de staţia radio, în sala de comunicaţii se mai găseau fişete pentru dosare, arme, instrucţiuni de lucra, arme, un birou, alte arme şi grenade-termit[2] deasupra tuturor obiectelor. Scopul grenadelor-termit era să incendieze şi să facă să explodeze totul, inclusiv pe noi, în cazul în care cealaltă echipă câştiga. Nu ne-am folosit de ele –

[2] termit – amestec de aluminiu cu un oxid al unui alt metal care dezvoltă, prin ardere, o mare cantitate de căldură. (*n. Trad.)*

nu încă.

O tradiţie de familie.

Familia Addams.

Membrii tribului Hoa Haos, mercenarii noştri, făceau parte din familie. Îi ţineam pe triunghiul exterior, în calitate de primă linie defensivă. Băştinaşii Hoa Haos şi familiile lor se adăposteau în buncăre de ciment acoperite ae stratul gros de pământ al bermelor, scrutând în fiecare noapte împrejmuirea de sârmă prin fantele pentru arme. Numele lor se pronunţă astfel: *ua-haW.* Semnul de întrebare sugerează semnificaţia corectă.

Îi ţinem pe mercenarii noştri acolo pentru că, la nevoie, ei ar încetini orice atac inamic cu propriile lor trupuri, permiţându-ne astfel să câştigăm timp.

Îi lăsăm să stea împreună cu familiile lor pentru că luptă cu mai multă dăruire ştiind că şi copiii lor s-ar putea s-o mierlească alături de ei. Femeile şi copiii ne făceau, şi ei, să câştigăm timp.

Noi încurajam reuniunile de familie.

Ne adăposteam în interiorul triunghiului nostru şi supravegheam buncărele de ciment pentru eventualitatea în care unii dintre acei mercenari se gândeau să joace în folosul celeilalte echipe.

Mercenarii aveau astfel de ciudăţenii.

Tribul Hoa Haos era o sectă budistă militantă alcătuită din vietnamezi şi cambodgieni care nutreau credinţa că cea mai bună cale de a se apropia de Buddha era să moară în luptă.

Asta se potrivea de minune cu filosofia noastră.

De aceea îi angajam şi îi antrenam.

Motivul pentru care îi supravegheam era faptul că principiul lor religios nu stipula cu cine trebuiau să se lupte ca să se apropie de Buddha. Cealaltă echipă avea un lot de titulari şi un lot de rezervă. Echipa de titulari era NVA[3], trupe de elită care în perioada Vietminh[4]-ului au învăţat să lupte împotriva francezilor. Împotriva noastră, ei îşi puneau la punct cele învăţate cu prilejul acelor lecţii. Rezervele erau viet-cong-ii, VE, comuniştii sud-

[3] North Vietnamese Arrny – Armata Nord-Vietnameză *(n. Trad.)*

[4] Frontul de Independentă al Vietnamului, formaţiune politică vietnameză formată în 1941 prin unirea partidului comunist indoehinez cu elementele naţionaliste *(n. Trad.)*

vietnamezi care luptau pentru unirea celor două ţări. Ei se aşteptau la posturi-grase după aceea, pentru ajutorul dat titularilor. Nu au mai jucat baseball profesionist înainte. E o competiţie pe viaţă şi pe moarte.

Dacă obuzele ar fi avut ochi, ar fi observat luminiţele galbene strălucind în noapte în mijlocul sârmei ghimpate. Luminile veneau de la vopseaua fosforescentă de pe minele Claymore.

Minele Claymore aveau formă de pană, ca nişte felii de tort, şi trebuia să îndrepţi capătul mai lat în direcţia în care vroiai să explodeze. Erau mine anti-infanterie cu detonare electronică. Adică nişte gloanţe gigantice. Care puteau să facă chisăliţă mai multe fiinţe umane dintr-odată.

Fără mişto!

Ele stăteau montate pe trepiede, în mijlocul păienjenişului de sârmă, cu faţa spre exterior. La origine, fuseseră vopsite cu o culoare militară, cenusiu-închis sau verde-închis, în funcţie de firma care a obţinut contractul de fabricare.

Schimbarea numărul unu: echipa adversă le-a întors cu faţa spre noi şi ne-a atacat pe o noapte întunecată, fără lună.

Este dificil să vezi verdele-închis sau cenuşiul-închis pe o noapte întunecată, fără lună. Este dificil să vezi orice într-o noapte întunecată, lipsită de lună. Aşa încât, la producerea atacului, cei aflaţi pe berme au declanşat minele răsucite şi s-au omorât cu mâna lor. E o problemă aici.

Schimbarea numărul doi: am vopsit spatele minelor Claymore cu vopsea galbenă fosforescentă. Când, în timpul nopţii, galbenul respectiv dispărea, cei dinăuntrul triunghiului ştiau că cei din echipa adversă veneau să-i omoare, aşa încât declanşau minele şi distrugeau pe oricine se afla în preajma sârmei. Problemă rezolvată.

Schimbarea numărul trei: echipa adversă a găsit culoarea potrivită, a cărat-o până la împrejmuirea de sârmă şi a vopsit capătul nevopsit al fiecărei mine cu vopsea galbenă fosforescentă, astfel încât întreaga mină avea o culoare galbenă-strălucitoare. După care, adversarii au întors din nou minele şi au atacat. Cei de pe bermă se uită la culoare şi declanşează minele, crezând că acestea rămăseseră în poziţia iniţială, omorându-se, din nou, singuri. Problemă.

Schimbarea numărul patru: cei rămaşi încă vii în interiorul triunghiurilor au vopsit minele Claymore noi pe ambele laturi şi

le-au proţăpit printre sârme, dar asta numai după ce au inversat plăcile astfel încât ceea ce fusese înainte faţa devenise de fapt spatele, iar ce fusese spatele devenise de fapt faţa.

Cealaltă echipă, traversând târâş sârmele, a văzut că minele fuseseră deja întoarse şi a atacat, cei dinăuntrul triunghiurilor au detonat minele şi, din nou, au omorât pe toţi cei aflaţi printre sârme. Din nou, o problemă rezolvată.

Schimbarea numărul cinci: întrucât războiul s-a prelungit atât de mult, ambele părţi au uitat cum trebuiau orientate de fapt minele. Noi recruţi veneau să constituie efectivul echipei, astfel că nimeni nu mai folosea minele Claymore de teamă să nu rănească pe cine nu trebuia. Acestea rămăseseră pe loc, ca nişte crabi ceramici fosforescenţi, încremeniţi în poziţie de atac. Pentru cei care cercetau împrejurimile cu privirea, ascunşi în buncăre, strălucirea lor pe stârvul elefantului era o privelişte liniştitoare.

Acum, eu îmi dau seama la ce vă gândiţi: stârvurile de elefant nu sunt cei mai buni reflectori de lumină. Şi aveţi dreptate. Un alt incovenient este acela că miros urât vreme îndelungată. Vecinii noştri, blânzii băştinaşi din tribul Thanh Tri, ne pisau la cap în mod constant în legătură cu asta, subliniindu-şi din când în când dezgustul cu focuri de armă şi explozibile-capcană.

Ai zice că nu mai mirosiseră până atunci un elefant mort. Nici nu era la fel de rău-mirositor precum cele treisprezece cadavre pe care le-am lăsat să zacă între sârme în timpul sezonului secetos. La dracu, puteai să le simţi mirosul dintr-un elicopter care zbura la şase sute de metri. Şi atunci sătenii nu s-au plâns. E adevărat, s-au jelit copios deoarece unele dintre cadavre le fuseseră rude.

Dar nu s-au plâns.

Nici nu s-au apropiat de sârme ca să şi le ia.

Sârmele erau îndeajuns de rezistente ca să susţină mult mai multe cadavre.

Marfa americană.

Eram noi de vină că vântul sufla dinspre Cambodgia, prin tabăra noastră şi înspre satul lor? Şi apoi, în ce capitole din manualele militare FM 31–32 şi FM 31–32A ale Forţelor Speciale se vorbeşte despre elefanţii surprinşi în împrejmuirile de sârmă?

Eu personal cred că sătenii erau furioşi pentru că apariţia ca din neant a celor din NVA însoţiţi de un elefant mascul însemna

că elefantul lor, o femelă, ar fi avut şansa să rămână însărcinată. Ei aveau nevoie de un elefant nou, iar noi le-am stricat socotelile. Bătrâna femelă a tribului Thanh Tri ar fi simţit mirosul tânărului mascul din Cambodgia şi i-ar fi trâmbiţat felurite dulcegării la care el ar fi răspuns în fiece noapte cu murmure liniştite de îndrăgostit. Elefanţii îndrăgostiţi nu recunosc graniţele naţionale.

Sunteţi derutaţi? Daţi-mi yoie să mă întorc în timp şi s-o iau de la începutul problemei elefanţilor. În orice caz, de atunci a început să ne părăsească norocul.

În noaptea de Crăciun a lui ’69, urmăream cu privirea camionul imens oprindu-se undeva în Cambodgia, aşa cum făceam mereu, lămpile de semnalizare din spate aprinzandu-se în momentul frânării. Am auzit cum este trântit oblonul de la spate şi cum gem suspensiile camionului în timp ce buldozerul „fabricat” în lumea a treia cobora de pe platformă. Lămpile de semnalizare roşii ale camionului au fost singurele lumini de Crăciun de care am avut parte.

În fiecare noapte priveam luminile acelea în vreme ce nord-vietnamezii continuau să-şi depoziteze proviziile necesare pentru următoarea lor ofensivă.

Care, de regulă, era împotriva noastră.

— Ce mai e de data asta? – a întrebat Glas Domol care nu rostea decât întrebări. Altfel, nu vorbea deloc.

Odată, l-am întrebat: „De ce pui întrebări tot timpul?”

Iar el mi-a răspuns: „Cum altfel aş putea să înţeleg ceva din toate astea?”

Noi îi toleram întrebările pentru că era sanitarul nostru, întrebările sale – „Unde eşti rănit?” sau „Te ajută asta?” – erau atunci utile.

Glas Domol era un tip înalt, slăbănog şi stângaci, genul de om care a jucat vârtos baschet în clasa a opta, apoi a părăsit colegiul în penultimul an şi a început să lucreze la schimburi. Războiul l-a scăpat de muncă, dar trebuia totuşi să se hrănească. Aşa încât a intrat în cadrul Forţelor Speciale unde a fost învăţat cum să bandajeze rănile şi să crească căţeluşi. De atunci a început să pună întrebări.

— De ce trebuie să cresc câinele ăsta?

Iar cei de la Şcoala de sanitari îi spuneau într-una:

— Ai să vezi tu.

Şi a văzut. În ultima săptămână de pregătire sanitară de la Fort Sam Houston, i-au luat câinele crescut de el. L-au împuşcat în stomac şi i-au spus că dacă vroia să obţină diploma, trebuia să-l salveze.

L-a salvat.

— Şi ce-o să se întâmple acum cu câinele meu? – a întrebat el.

— Păi. N-o să ai nevoie de el acolo unde-ai să te duci. I-au răspuns şi, fără să mai stea pe gânduri, i-au ucis câinele salvat.

De atunci, Glas Domol a pus o mulţime de întrebări.

În noaptea aceea, de pază pe bermă împreună cu Glas Domol era sergentul spec. 7 Thompson. Atât că acesta nu era cu adevărat un specialist şapte. Specialist de clasa a şaptea era o noţiune inexistentă. Majoritatea specialiştilor erau de clasa patru, poate unu sau doi să fi fost de clasa cinci. Aşa că spec. 7 Thompson nu era cu adevărat un specialist clasa şapte.

Veţi înţelege asta mai târziu

Dacă era ceva cu adevărat, atunci era înfricoşător. Sigur l-aţi mai întâlnit: este adolescentul cu faţa plină de coşuri care va invită în camera lui de la etaj ca să vă arate cum şi-a conectat uşa de şaizeci de mii de volţi ca să-şi ucidă părinţii; sau puştiul care şi-a montat în farul cursierei un dispozitiv care să arunce creioane ascuţite în oricine ar fi atât de prost încât să încerce să i-o fure. Spec. 7 Thompson rămânea treaz până noaptea târziu, argumentând în favoarea tehnologiei armamentului cu unde acustice, atunci când nimeni nu se mai afla în încăpere.

— Dac-aş fi avut suficient cablu coaxial, aş fi montat o comandă de la distanţă acolo, să vedem ce se întâmplă, a spus spec. 7 Thompson, emiţând obişnuitele sale cloncănituri pe care le scotea când se simţea frustrat.

— Termină cu zgomotele alea tâmpite.

Acesta fiind Shotgun.

Motiv pentru care am devenit tăcuţi, întrebându-ne pentru ce avea nevoie NVA de un elefant şi de ce să fi ordonat nu ştiu care cretin ca elefantul să fie adus cu camionul de la nord. Gândul că şi cealaltă echipă avea ofiţeri superiori la fel cu ai noştri nu era deloc liniştitor.

Era înspăimântător.

Ne petreceam timpul fie plictisiţi, fie înspăimântaţi. Nu exista cale de mijloc. În perioadele de plictiseală, noi respectam

ordinele scrise de birocraţi raţionali, care lucrau un număr raţional de ore şi completau ordine raţionale, de genul:

„Liniştea trebuie menţinută în fiecare noapte, între orele 7:00 p.m. Şi 5:00 a.m., cu scopul de a menţine liniştea.”

„Nu uitaţi procedura-radio corectă. Inamicul ascultă în permanentă. Nu folosiţi staţiile radio când inamicul este pe aproape. Folosiţi-le numai în caz de necesitate.”

„Următoarele sate au fost pacificate. Vă rugăm să vă cazaţi în respectivele sate, pentru a vă asigura că sunt pacificate. Raportaţi de îndată dacă informaţia este inexactă.”

Astfel de ordine erau date din motive de securitate.

Sentimentul de securitate nu era recunoscut în tabăra noastră.

La două nopţi după apariţia elefantului nord-vietnamez, cele două pachiderme au străpuns sistemul nostru de securitate, întrucât elefanţii nu ştiu să citească, nu erau preveniţi în privinţa ordinelor noastre. Animalele au hotărât să se întâlnească undeva în afara satului şi în interiorul triunghiului de sârmă care împrejmuia tabăra.

Dacă vrei să te simţi inadecvat ca mascul, nu ai decât să te uiţi cum se regulează doi elefanţi.

Este ca şi cum ai expune un manual de sexologie pe un avizier.

Este ca şi cum ai vârî o bâtă de baseball într-un hârdău.

Coţăiala lor a început să ne distrugă împrejmuirea din sârmă, de care era nevoie pentru alte străpungeri ale sistemului de securitate. Între orele 7:00 p.m. şi 5: a.m. aveau loc o mulţime de astfel de străpungeri. Elefanţii nu erau singurii care nu tolerau ordinele, oricât de raţionale.

Stăteam şi ne tot uitam până când Shotgun a hotărât că văzuse destul.

— Ajunge, a spus el. Mi-a luat o grămadă de timp să instalez sârma aia.

Drept pentru care s-a dus până dincolo de bermă. Cum a reuşit să nu se împiedice de sârmă sau să nu se taie, nu ştiu. S-a apropiat de spatele elefantului mascul, care călărea femela, a tras cuiul unei grenade, l-a apucat de coadă, s-a săltat sprijinindu-se de piciorul animalului şi i-a vârât grenada în găoază.

Dinspre elefant s-a auzit un puternic geamăt de plăcere.

Asta s-a întâmplat înainte ca grenada să explodeze.

Elefantul a murit cu un zâmbet. Femela a mai călcat în picioare ceva sârmă şi vreo două colibe din sat. Noi am primit din partea proprietarilor elefantului focuri de armă. De asemenea, am mai primit şi focuri de mortier.

Nimănui nu-i place să fie trezit din somn de *Uvertura 1812* interpretată fără muzică.

Am lăsat elefantul ca pe un avertisment la adresa celorlalţi elefanţi. Aşa trebuie să procedezi cu cadavrele. Să le priveşti cum devin galben-incandescente datorită minelor Claymore, noapte după noapte.

Obuzele de mortier? Proveneau dintr-o regiune a Cambodgiei numită Ciocul Papagalului. Fusese denumită astfel întrucât, pe hartă, o porţiune din Cambodgia se proiecta abrupt în Vietnam. Pentru unii dintre colonei, proiecţia semăna cu un cioc de papagal. Pentru oricare altcineva, semăna cu o puţă mare. Totuşi, neputând să denumească zona respectivă Marea Puţă în cadrul şedinţelor de stat-major, i-au spus Ciocul Papagalului.

Din ciocul Papagalului se prelingea izvorul râului Vam Co Tay. Din avion arăta ca o sfoară ce lega cele două ţări. Cursul apei se diviza chiar înainte de a ajunge la tabăra noastră. Din avion arăta ca un laţ.

În 1969, totul în sat era neschimbat faţă de cum fusese în 1939; obuzele de mortier continuau să vină dinspre Cambodgia; sătenii mergeau la piaţă în capitala provinciei, Moc Hoa, odată cu fluxul şi aşteptau până la următorul flux pentru a se întoarce acasă: orezul era plantat şi recoltat la fel ca întotdeauna. Singurul lucru diferit erau cele trei triunghiuri aflate la nord de sat.

Triunghiurile erau Tabăra A 134.

Sătenii ştiau că dacă aveau să ignore îndeajuns de mult timp triunghiurile, acestea aveau să dispară.

Aveau dreptate.

Shotgun

Shotgun ajusta din nou fitilele grenadelor. În felul ăsta se străduia să se facă util, chiar şi atunci când noi nu ţineam neapărat ca el să fie util. Desigur, nimeni nu era atât de tare încât să-i spună lui Shotgun să lase lucrurile în plata Domnului.

Problema era că nu ştiai cât de mult ajustase fitilele. Şi iată-

te, vârât în rahat până-la gât, într-o situaţie în care singura scăpare ar fi două grenade plasate strategic – sau, mă rog, „lobate” la repezeală – şi, odată ce ai fi tras cuiul, să nu mai ai timp să hotărăşti încotro trebuie să ajungă grenadele, fiindcă veni vorba de loburi.

Unul dintre şiretlicurile folosite de noi era să aruncăm grenadele fără să tragem cuiul. La început, cei din echipa adversă râdeau de greşeala noastră de ageamii. Pe urmă, ridicau grenadele şi trăgeau cuiele ca să arunce mingiuţele explozive înapoi, în terenul nostru.

Buum!

Este dificil să arunci mingea fără braţe.

Nu se poate.

Dar curând şi-au dat seama de propria greşeală şi au început să tragă cuiele doar pe jumătate, lăsând grenadele pe pământ. Unul dintre nenumăratele ordine emise pentru noi de către birocraţii raţionali ne cerea „să nu lăsăm în urmă nimic care să poată fi folosit de duşman”. Aşa încât trebuia să ne adunăm propriile grenade, iar cuiele se desfăceau şi cădeau, ceea ce ne strica ziua.

Dar nu numai despre aruncarea grenadelor este vorba aici. Este vorba despre Shotgun.

— Shotgun, dacă scurtezi prea mult fitilele alea, atunci nu vei mai avea suficient timp să tragi Cuiul, să adopţi poziţia aruncătorului de grenade şi să arunci grenada.

Poziţia aruncătorului de grenade, aşa cum se învaţă la Fort Benning, este următoarea: luptătorul pune genunghiuf stâng pe sol, piciorul drept întins în spatele corpului, pentru sprijin, braţul drept îndoit şi grenada în mână. Bineînţeles, nimeni nu aruncă în felul ăsta grenada, dacă e întreg la minte.

Shotgun a chicotit la mica mea glumă:

— Păi, nici ei n-or să aibă, a replicat el, strângând la pieptul său masiv, precum o cloşcă ouăle, micile mingi de oţel, cu ochii strălucind de viziunea *Congilor* rămaşi fără braţe.

Întrucât întotdeauna se apuca să ajusteze grenadele în mijlocul amplasamentului mortierului de patru-şi-doi, înconjurat de tone de explozibil, aveam grijă să scurtez cât mai mult conversaţia.

El dormea în respectivul amplasament cu braţul petrecut pe după ţeava tunului, de parc-ar fi ţinut de gât un câine bătrân. În

calitate de căpitan al taberei, mi se reamintea de către superiorii mei faptul că Shotgun avea un comportament bizar – ori de câte ori îşi aduceau aminte să ne inspecteze tabăra. Bombardarea zilnică a perimetrului nostru reducea la minimum numărul inspecţiilor.

Eu le atrăgeam atenţia rarilor inspectori, în timp ce alergam către buncăre spre a evita schijele şuierătoare de şrapnele comuniste, că, deşi bizar, faptul că Shotgun dormea cu mortierul, dădea prilejul sus-numitului mortier să reacţioneze cu repeziciune, potolind astfel acele schije şuierătoare de şrapnel. Adăpostiţi în buncăre, inspectorii cădeau de acord în privinţa competenţei lui Shotgun, dar de îndată ce se vedeau în siguranţă la cartierul general, uitau. Prin urmare, comportamentul său bizar a avut drept consecinţe patru stele de argint şi două audieri pentru Secţiunea Opt: deranjament mental.

Dar Shotgun nu era nebun. La naiba, puteai să stai lângă el, să-i dai încetişor la o parte puşca[5] şi să bei cu el o bere la orice oră. El stătea acolo cu lada de bere vietnameză, tu cu paharul tău, şi asculta cu atenţie orice aveai de spus. Problema era că după ce Shotgun bea câteva beri, tu trebuia să-ţi susţii partea de conversaţie, care era de fapt singura parte. Dacă slabeai cât de puţin ritmul, mâna lui rătăcea încet în direcţia puştii. Dat fiind că eram tineri cu toţii, viteza noastră de reacţie ne oferea un răgaz suficient să ne dăm seama când conversaţia lâncezea.

Clubul militar era un bordel-bar-spălătorie pe care-l construisem în Can Tho, cel mai mare oraş din deltă, pentru suplimentarea soldei mizerabile. Precum nişte cowboys, ne duceam la Can Tho numai în Weekenduri, ca să bem câte ceva şi să colectăm profiturile.

Nu era ceva neobişnuit ca militari de toate soiurile să ne viziteze clubul. Aveam mese de joc, whisky acceptabil furat sau achiziţionat de pe la feluritele cluburi ofiţereşti din Can Tho, precum şi un bucătar filipinez care se pricepea la frigărui. Din nefericire, în materie de carne, gustul lui se îndrepta spre şobolani, nu către porci. În schimb, nu aveam probleme cu rozătoarele în clubul nostru iar cheltuielile cu carnea erau minime. Oamenii de afaceri vietnamezi din împrejurimi profitau şi ei de situaţie, căci îi aduceau bucătarului şobolani când era

[5] Shotgun = puşcă

aglomeraţie de clienţi, eradicând în felul acesta un potenţial pericol pentru sănătate. Cel puţin, aşa suna citarea pe ordinul de zi. (Am fost recompensaţi cu o citare prin ordin de zi pentru faptul că ne aflam la conducerea acestui proiect.)

„Pentru creşterea moralului membrilor de origine indigenă ai trupelor noastre şi eliminarea unui pericol potenţial pentru sănătate prin instruirea afaceriştilor locali în capturarea şi eradicarea problemei acute a rozătoarelor, prin prezenta, tabăra A nr. 134 a Forţelor Speciale este elogiată pentru o treabă bine făcută."

Noi nu mâncam acolo.

Clienţii noştri mâncau.

Pentru construirea clubului, ne-am folosit de fondurile pentru războiul psihologic. Aceste fonduri ne fuseseră repartizate pentru creşterea moralului. Moralul mercenarilor noştri crescuse pentru că i-am plătit ca să construiască clădirea. Moralul nostru a crescut pentru că astfel ne-am suplimentat solda şi am făcut rost de băutură pe gratis. Am denumit proiectul MPIC, sau Misiunea Publică pentru Întreprinderea Capitalistă. Am trimis fotografii cu muncitorii noştri în timpul lucrului la ziarul armatei, *Stars and Stripes,* dar au refuzat să le publice. Se pare că John Wayne nu se ocupă cu distileriile de gin.

Odată, pe când ne aflam la club, un militar ne-aeropurtat, din cei porecliţi, de regulă, „picior-ţeapăn", s-a aşezat la masa noastră. Evident, trebuie că-şi băuse minţile de a făcut una ca asta, dar oricum curajul lui ne-a impresionat. În bar, conversaţia a încetat.

Pe urmă, individul a zbârcit-o.

— De ce îţi tremură mâinile? – l-a întrebat el pe Shotgun.

Noi am încremenit cu toţii.

— Îmi tremură mâinile? – a întrebat Shotgun pe toţi cei aflaţi la masă.

— La naiba, nici pomeneală, Shotgun, am spus eu zâmbind şi aplecându-mă în faţă în timp ce-mi desfăceam chinga pistolului „Chicom". I-am dat numele ăsta pentru că provenea de la un ofiţer chinez comunist mort, care fusese atât de prost încât să încerce să-i ajute pe nord-vietnamezi. M-am întrebat dacă pistoalele pe care ceilalţi le luau de la ofiţerii americani morţi erau denumite „Amcap", de la „american capitalist".

Mâna lui Shotgun se îndrepta către puşcă.

— Mâinile îţi sunt un pic nesigure, Shotgun, i-am spus eu, dar în mod cert nu-ţi tremură.

— Atunci de ce mi s-a udat pieptul cămăşii? – întrebă Shotgun aparent îngrijorat, pipăindu-şi uniforma.

— Hei, băieţi, nu vi se pare că-i cam zăpuşeală aici? – întrebă Glas Domol. Nu-i aşa c-am transpirat cu toţii din plin?, adăugă el turnându-şi la repezeală nişte bere peste uniformă.

Am urmat exemplul lui Glas Domol.

În acel moment, Shotgun îşi pironise privirea pe uniformele noastre şi s-a relaxat, cu grimasa aceea deprimată şi subţire pe care o folosea drept zâmbet. În ziua aceea, viteza noastră de reacţie a atins un punct culminant.

L-am pocnit pe soldat cam în acelaşi moment cu Glas Domol, astfel încât era greu de spus cine-l lăsase lat. Amândoi i-am salvat viaţa.

— Picior nenorocit, am spus eu, împingându-l cu piciorul sub masa învecinată.

Shotgun a aruncat o privire spre corpul întins cu faţa la podea şi gura i s-a subţiat şi mai mult. Criza trecuse.

Nu aveam prea multe necazuri la Clubul militar. Am lăsat doar să se ştie că aceea era cârciuma lui Shotgun şi totul a mers ca pe roate. Am fost surprinşi de rapiditatea cu care vietnamezii şi-au dat seama cum să scoată profituri de pe urma micii noastre demonstraţii de spirit întreprinzător capitalist. Astfel, circulau o mulţime de tricouri cu inscripţia I-AM SUPRAVIEŢUIT LUI SHOTGUN. Erau nişte oameni inteligenţi. Nu era vina lor că trăiau în Vietnam.

Până când, la un moment dat, Colonelul Black întocmai ca şi elefanţii – a trebuit să-şi facă apariţia şi să ne strice toată mustăria. El era colonelul echipei B din Vloc Hoa. În permanenţă transmitea ordine echipei A din subordine. Judecând după ordinele sale, am tras concluzia că era nebun.

Nu arăta ca un nebun. Era înalt şi chipeş, cu părul des şi cu un aer care te trimitea cu gândul la Princeton. Uitasem că Princeton fusese universitatea care concepuse bomba atomică.

El avea un vis. La drept vorbind, ceea ce ne-a descris era un coşmar: o unitate mobilă cu mortierul de patru-şi-doi. Întrucât placa de postament a tunului de 4,2 inch cântăreşte tot atât cât doamna cea grasă de la operă, înţelegeţi îngrijorarea noastră în privinţa termenului „mobilă”. Adăugaţi ţeava, dispozitivul de

ochire, obuzele şi încărcăturile explozibile şi veţi obţine o problemă cu adevărat complicată. Evident, asupra acestui lucru i s-a atras atenţia colonelului atunci când ne-a sugerat această idee, la club.

Întrucât ne datora zece miare de la zaruri, noi am crezut că glumea, încercând să ne înduplece să-l lăsăm basma curată. În afară de Shotgun, toţi ceilalţi râdeam de ne prăpădeam. În momentele acelea, Shotgun era ocupat cu a doua ladă de bere.

Colonelul Black a spus că va trimite odată cu noi pe mercenarii Hoa Haos antrenaţi tot de noi, pentru protecţie. Credinţa Hoa Haos spunea, vă aduceţi aminte, că singura cale de a ajunge aproape de Buddha era să moară în luptă.

Erau şi alte căi, credeţi-mă.

Întrebaţi-l pe Shotgun.

— Bărbaţi… (Colonelul Black îşi începea întotdeauna discursurile în felul acesta. Nu ştiu cui îi era destinată această aducere aminte: lui sau nouă.) Bărbaţi, nu vă fie teamă. Conceptul meu despre unitatea mobilă de puşcaşi va asigura sprijin de la sol prin menţinerea unui foc de acoperire, în vreme ce voi veţi constitui unitatea mobilă de mortiere pentru a asigura foc de acoperire pentru unitatea mobilă de puşcaşi.

O bandă Mobius mobilă.

V-am spus eu că nu era în toate minţile.

Mai târziu, am aflat că fusese supus unor puternice presiuni pentru a face ceva cu noile detectoare individuale concepute de Corporaţia Aviatică Hughes. Acestea au fost aduse într-o zi cu elicopterul într-o cutie inscripţionată „Strict secret – Detectoare individuale”. Am depozitat-o laolaltă cu celelalte cutii „strict secrete” şi ne-am străduit în continuare să supravieţuim. Numai că cineva de acolo, din lumea civilizată, vroia să ştie dacă chestiile funcţionau şi l-a strâns cu şurubul pe colonel. „Şurub”[6] este un termen adeseori folosit relativ la personalul militar.

Amuzaţi de simţul umorului dovedit de colonelul Black, i-am făcut o reducere de o mie de dolari din datoria de la masa de joc, apoi ne-am ridicat. Vroiam să ne întoarcem în tabără înainte de căderea nopţii. Nu aveam permis de circulaţie pe timp de noapte în Vietnam şi la acele ore lucrurile puteau lua o

[6] Joc de cuvinte intraductibil bazat pe sensul de slang al cuvântului *screw* (şurub): act sexual, *(n. Trad.)*

întorsătură cu adevărat neplăcută. Puteţi să-i spuneţi lupta pentru zonele de influenţă.

În tot cazul, am apreciat ca pe o performantă felul cum colonelul Black, explicitându-şi ideea, îşi menţinea o mină serioasă în timp ce noi treceam încolonaţi pe lângă el, în drum spre jeep-urile de afară. Până când am băgat de seamă că Shotgun nu se urnise din loc. Nu era ceva neobişnuit. După două lăzi de bere vietnameză, uneori nu se urnea din loc zile de-a rândul, dar ne simţeam stânjeniţi pentru Shotgun, rămas în faţa colonelului.

În timp ce încercam, cu mişcări şovăielnice, să-l prindem de subsuoară ca să-l ridicăm, Shotgun vorbi:

— Hai să facem misiunea asta. M-am plictisit.

Ne-am aşezat din nou.

Colonelul şi-a descris, în linii generale, planul.

Unitatea mobilă 4,2

Partea I

— Ăştia-s căcaţi de câine! exclamă spec. 7 Thompson.

Acum, eu ştiu la ce vă gândiţi – nu există specialişti 7 în armată – şi aveţi dreptate. Dar Thompson şi-a atribuit singur câte o înaintare în grad la fiecare patru luni, ca o modalitate de a marca trecerea timpului şi de aducere aminte. Şi-a desenat micile trese întoarse sub insigna de specialist de pe mânecă şi pe urmă, când uita de cât timp se afla în Vietnam, n-avea decât să se uite la mânecă, să numere tresele şi să se liniştească.

Sărbătoream cu toţii promovările cvadrilunare cu un grătar mare – cotletul de elefant avea cel mai mare succes – şi toastând în sănătatea lui Thompson care-şi mai desena o tresă pe uniformă. Viaţa era frumoasă.

Iar ăia erau căcati de câine. Am verificat din nou cutia, ca să mă asigur că o primisem pe cea care trebuia. „Strict secret – Detectoare individuale”. O primisem. În astfel de clipe, deveneam agitat. Eram întotdeauna agitat când trebuia să iau decizii de comandă în preajma lui Shotgun. Din fericire pentru mine, el se afla în amplasament, discutând cu mortierul, explicându-i iminenta plecare.

Am adoptat cea mai adecvată mină de comandant:

— Băieţi, astea sunt nişte detectoare.

S-au relaxat cu toţii şi l-au ajutat pe Thompson să apuce de sacul de plastic plin cu căcati de câine, începând să-i scoată din

ladă.

— De ce sunt aşa de grei căcaţii ăştia de câine? – se interesă Thompson.

Cu un efort considerabil, am reuşit să scoatem sacul de plastic din conteiner. În mod natural, sacul a plesnit, răspândindu-şi conţinutul. Detectoarele erau acoperite cu un strat gros de cauciuc de culoarea rahatului. În centru, se vedea o bucăţică metalică. Altfel, fiecare rahat individual îmi amintea de borâtura din plastic pe care o cumpăram în copilărie de la magazinele de jucării. Era grozav să plasezi una din chestiile astea pe scaunul pe care tocmai urma să se aşeze cineva.

Pe fundul cutiei se afla un manual de utilizare şi o instalaţie de monitorizare. În carte scria că stratul de cauciuc fusese conceput de California Specialty Products, Inc. Spec. 7 a remarcat că şi *dildo*-ul lui fusese fabricat de aceeaşi companie. Mare şmecherie!

Monitorul era prevăzut cu un cablu de alimentare care trebuia introdus în priză. Întrucât electricitatea era inexistentă la Thanh Tri, am fost puţin îngrijoraţi dacă dispozitivul avea să funcţioneze sau nu. Dar Thompson, excitat de noua lui jucărie, ne-a liniştit.

A ieşit din buncăr, a traversat zona dintre triunghiuri şi a înhăţat cablul de conectare al televizorului la generator, aparţinând dublurilor noastre sud-vietnameze care, teoretic, ar fi trebuit să imite fiecare acţiune întreprinsă de noi în timpul luptei. Nu i-am văzut niciodată. Au sosit într-o noapte cu elicopterul, s-au ascuns în bârlog şi nici c-au mai ieşit afară.

Cineva de la Departamentul de Stat hotărâse că fiecare echipă A trebuie să aibă câte un echivalent sud-vietnamez care să imite fiecare component şi fiecare acţiune a respectivei echipe A. În tot cazul, de îndată ce au văzut ce fel de misiuni îndeplinea echipa noastră, sud-vietnamezii s-au ascuns în bârlogul lor şi n-au mai ieşit de acolo decât în zilele de salariu, când trebuiau să-i plătească pe prietenii noştri Hoa Haos cu banii pe care îi aduceam săptămânal din amonte. Motivul pentru care aduceam banii din amonte era acela că prima dată când le-am rugat pe dublurile noatre vietnameze să-i aducă, au luat-o în aval şi nu s-au mai întors.

Ne întrebam ce mai făceau ei în buncărul lor atunci când nu priveau la televizor. De ce televizor? Agenţia pentru Dezvoltare

Internă a Statelor Unite le-a pus la dispoziţie un generator electric şi un televizor pentru... pentru... pentru dezvoltare, presupun.

Thompson s-a întors cu cablul, mici scântei izbucnind de la capătul smuls din apropierea buncărului şi, cu o improvizaţie simplă, a ataşat o priză în care a introdus fişa monitorului. Imediat, a început să funcţioneze. Ăsta-i motivul pentru care Thompson merita să fie un spec. 7.

Era sarcina lui Glas Domol să atragă atenţia asupra problemelor.

— Măi băieţi, voi aţi mai văzut în ultima vreme aşa mulţi câini prin zonă? (Am răspuns, clătinând din cap, că nu.) Ştiţi de ce?

Bineînţeles că ştiam de ce. Unul din felurile de mâncare preferate ale ajutoarelor noastre Hoa Haos era supa de câine. Am aflat asta atunci când le-am dat ciobăneşti germani dresaţi, drept câini de pază pentru berme. Unul singur a supravieţuit şi a rămas cu o ură psihopatică pentru Hoa Haos. Îl ţineam închis până la căderea nopţii, apoi îi dădeam drumul. Câinele menţinea banda Hoa Haos în buncăre. Nu îndrăzneau să iasă. I-am pus numele Pulică, întrucât îşi petrecea zilele lingându-şi organul respectiv.

— Nu credeţi că aceşti căcaţi or să arate ciudat, dat fiind că în Vietnam n-au mai rămas câini, lupi sau vulpi care să se cace în felul ăsta? întrebă Glas Domol, dând bobârnace căcărezelor.

Apoi adăugă cu vocea aceea firavă, liniştită, care ne stârnea la toţi fiori:

— Cine-o să meargă să împrăştie căcaţii pe teren?

Un fapt real este un fapt real. Fără doar şi poate, Glas Domol dăduse glas unui fapt real. Aşadar, detectoarele trebuiau împrăştiate pe tot întinsul ariei noastre de operaţiuni (AO), care era ceva mai mică decât Missouri, întrucât se extindea şi pe teritoriul Cambodgiei. Judecând după numărul căcărezelor de cauciuc care se aflau în saci, aveam îndeajuns de multe ca să acoperim aria. Lucrurile nu stăteau aşa rău.

Şi atunci, din amplasamentul mortierului, s-a auzit vocea lui Shotgun care se certa cu mortierul:

— Cum adică, misiunea asta nu-i o idee bună? Vrei să spui că vom muri cu toţii?

Vocea lui urcă încă o treaptă:

— Eşti un laş nenorocit!

Aşa de rău stăteau lucrurile.

Unitatea mobilă 4,2
Partea a II-a

În timp ce ieşeam din tabără, cărând sacul cu căcăreze, am aruncat o privire înapoi, spre placarda noastră fixată pe stâlpul de telegraf: NORMAL ESTE UN PROGRAM LA MAŞINA DE SPALAT.

Shotgun pusese placarda pe stâlp după ce un jeep plin cu inspectori fusese aruncat în aer, nu de un obuz inamic răzleţ (se întâmplase în plină zi) ci de către unul dintre inspectori. El (inspectorul) îşi agăţase inelul de la cuiul grenadei din dotare de ivărul uşii jeep-ului. Când a coborât, inelul a rămas înţepenit şi astfel cuiul a ieşit din grenadă. Am înţeles că-i vorba de un accident întrucât individul a strigat după ajutor. Spec. 7 Thompson a subliniat faptul că inspectorului i-ar fi fost necesare zece secunde ca să-şi scoată grenada de la centură.

Adică, cu cinci secunde prea mult.

Am lăsat jeep-ul ars ca pe un memento de siguranţă. Dacă nu sunt manipulate corespunzător, grenadele pot provoca moartea.

Mă gândeam la motto-ul nostru şi la jeep, în timp ce zburam în cercuri, la o mie de metri altitudine, cu un elicopter de noapte, aruncând excrementele de câine în beznă. Unul din „capetele de gândac” pilota aparatul, iar celălalt ţinea îndreptată spre mine o armă în vreme ce eu îmi vâram mâna în sacul de plastic, apucam ceea ce arăta ca o grămadă de căcaţi de câine şi le aruncam pe uşă afară.

Presupun că erau plini de resentimente: trebuiau să-şi pună viaţa în pericol pentru un sac de căcat.

Îi poreclisem pe piloţi „capete de gândac” deoarece purtau căştile acelea militare ca de fotbal, dotate în interior cu echipament radio astfel încât să poată cere ajutor – sau ca să ţipe, ori să plângă – fără să fie auziţi de pasageri. În plus, armata adăugase un vizor rabatabil, care le acoperea faţa şi le permitea să vadă spre exterior. Împiedicându-i în schimb pe pasageri să vadă spre interior. Arătau ca nişte gândaci uriaşi cu un singur ochi reflectorizant. Când se prăbuşeau la pământ, mulţumită căştilor, capetele le rămâneau întotdeauna intacte. Slabă consolare pentru restul corpului, dar trebuie să recunosc că, în timp ce-mi pipăiam pălăria moale de colonist, îi invidiam pentru faptul că cineva de acasă îi va putea recunoaşte după ce

vor fi murit.

Elicopterul de noapte era o altă găselniţă de-a colonelului Black. În calitate de comandant al echipei B, el a dat ordine comandanţilor echipei A. Ordinul cu serviciul de noapte era sută la sută „Black”. Prin rotaţie săptămânală, ofiţerii comandanţi ai unei tabere A trebuiau să facă cu rândul pe comandanţii de elicopter, pe timp de noapte. Trebuia să ne rotim pe deasupra ariei noastre de operaţiuni, cu un reflector de aterizare agăţat de burta elicopterului, măturând cu fasciculul luminos terenul ca să putem depista inamicul care, teoretic, urma să încremenească precum un oposum[7] surprins de lumină, în timp ce noi năvăleam asupra lui cu tehnologia noastră superioară.

Lucrurile nu au mers chiar aşa.

Rachetele B-40 lansate asupra elicopterului iluminat ne spuneau întotdeauna unde se afla inamicul. Din nefericire, respectivele rachete nu se opreau la semnalul luminos, ci-şi continuau traiectoria prin învelişul elicopterului şi prin motor. Era interesant de observat faptul că elicopterele, în ciuda capacităţii lor de autorotaţie, pur şi simplu nu planau după ce se opreau motoarele. Acesta era un alt motiv pentru care vizoarele acopereau feţele piloţilor – nu puteau fi văzuţi cum ţipau în timp ce cădeau de la trei sute de metri înăuntrul cuştilor masive de metal.

Nu aprindeam luminile prea des.

De regulă, le distrugeam noi înşine înainte de decolare.

Asta a salvat o mulţime de vieţi.

Drept represalii, colonelul Black a ordonat să rămânem în aer toată noaptea. Elicopterele nu dispun de rezervoare prea mari de benzină. În niciun caz pentru toată noaptea. Nici măcar pentru o jumătate de noapte. Cel mult, pentru două-trei ore, asta ca un record. Încingeam nişte partide straşnice de poker în timp ce elicopterul era realimentat.

Dat fiind că lumina nu a funcţionat atât de bine precum sperase colonelul Black, el a mai instalat şi un „adulmecător de oameni”, care consta în principal dintr-un furtun lung şi negru atârnat în apropierea reflectorului. Trecând printr-o gaură din podea, furtunul se ataşa la o maşinărie care scotea un zgomot

[7] Mamifer marsupiul de mărimea unei pisici, care trăieşte în America de Nord *(n. Trad.)*

puternic atunci când furtunul traversa o zonă încărcată cu metan şi amoniac. Sau, aşa cum s-a exprimat atât de colorat colonelul Black:

— Bărbaţi, dacă se cacă sau se pişă, ai noştri sunt!

Spec. 7 Thompson a spus:

— E un puţoi mare şi negru, zburând pe deasupra Marii Puţe, mânuit de o gaşcă de puţoi şi adulmecând alte puţe.

Era invidios pentru că nu-i venise lui ideea mai întâi.

Din nenorocire, o mulţime de mamifere se cacă şi se pisă. Prin urmare, consecinţa utilizării maşinăriei a fost că mai multe cirezi de bivoli, şapte capre şi trei maimuţe s-au înălţat la ceruri, spre marea fermă de metan. Aceste rezultate au iscat suspiciuni serioase în „capetele de gândac”, de unde şi atenţia cu care unul din ei mă supraveghea pe când terminam de împrăştiat căcărezele.

Ei m-au dus bucuroşi acasă, unde i-am găsit pe băieţi adunaţi în jurul monitorului care emitea o lumină verde stranie, adăugând o nuanţă plăcută ambianţei buncărului.

— Cum vom şti dacă un detector emite? – întrebă Glas Domol.

Avea dreptate. Şi de unde să fi ştiut? Manualul explica cum se amplasau căcărezele – nu se pomenea de elicoptere – şi cum se racordează la reţea maşina de monitorizat. Nu preciza cum se monitorizează maşina de monitorizat numărul 637. A companiei Hughes. Nu preciza ce anume făcea maşina, ci numai faptul că trebuia monitorizată.

Aşa încât am monitorizat.

Trei zile.

Privind la un cerc verde.

A fost cea mai grozavă distracţie din ultimele luni.

Cu toţii am tăcut pariuri despre ce se va întâmpla atunci când inamicul va declanşa un detector. Eu am spus că maşina ne va da coordonatele exacte, dar puţini au fost de acord cu teoria mea. Majoritatea au adoptat opinia lui Thompson, şi anume că verdele se va schimba într-o nuanţă mai închisă de verde. Din cauza sumelor mari de bani puse la bătaie, niciunul nu mai îndrăznea să plece. Când şi când, careva se ducea să-şi facă un sandvis sau să se uşureze, în timp ce ceilalţi urmăreau cerculeţul verde, făcând comentarii asupra culorii verzi.

Ideea colonelului Black fusese perfecţionată după cum urmează: Noi trebuia să monitorizăm maşinăria – ceea ce şi

făceam – pentru ca în momentul în care semnaliza să chemăm elicopterul de noapte şi să suim mortierul de 4,2 inch, placa de postament şi celelalte accesorii, inclusiv noi – Shotgun, Glas Domol şi cu mine – în elicopter. Alături de noi avea să fie unitatea mobilă de puşcaşi. Spec. 7 Thompson urma să asigure schimbul de informaţii între noi şi colonelul Black, aflat în stare de alertă împreună cu unitatea mobilă de mortiere pentru acoperire, un grup de circa douăzeci şi unu de oameni, gata să sară în ajutorul nostru – toate astea pentru nişte căcaţi de câine.

De îndată ce deveneam aeropurtaţi, urma să purcedem către detectorul activat, să ne pogorâm asupra aceluiaşi detector imediat ce înceta să mai fie activat, să amplasăm mortierul şi să tragem în cei care vor fi declanşat sus-pomenitul detector. Dacă aveau să riposteze la tirul nostru, – o împrejurare probabilă într-un război – colonelul Black, împreună cu forţa lui mobilă, urma să cheme de urgentă înapoi elicopterul nostru, să-şi încarce trupa în el şi să vină în salvarea noastră prin nimicirea inamicului, călăuzindu-se după semnalul emis de detectorul activat.

I s-a atras atenţia colonelului că un singur elicopter nu putea transporta douăzeci şi unu de oameni.

Replica lui a fost:

— Vom veni în valuri. Şapte oameni per transport.

Glas Domol a ridicat mâna:

— Aţi auzit vreodată de generalul Custer[8]?

Cu un zâmbet dement, colonelul a răspuns:

— Nu.

Noaptea mobilelor

Până la urmă, n-a fost vorba de diferite nuanţe de verde. În cea de-a patra noapte, nişte punctişoare albe au început subit să danseze în vecinătatea liniei 37 pe scala orizontală şi a liniei 8 pe scala verticală. Aceste linii verticale şi orizontale numerotate coincideau cu aceleaşi linii verticale şi orizontale de pe harta regiunii noastre.

Hărţile noastre denumeau acel loc – punctul în care se intersectau linia orizontală 37 cu linia verticală 8 – Câmpia Trestiilor. Dar Compania Hughes lucra numai cu verticale şi

[8] George Armstrong. Custer (1X36 1876), ofiţer american ucis într-o

bătălie cu indienii la Littic Big Horn (. *Trad.)*

orizontale, nu cu hărţi şi oameni.

Spec. 7 Thompson se retrăsese în camera sa, trântind uşa. Era bosumflat pentru că pierduse cu teoria „diferitelor nuanţe de verde”, dar eu aveam motive mai grave de îngrijorare.

Shotgun.

Mirosul de colonie se făcea simţit încă înainte să ajungă la amplasamentul mortierului. Îmbrăcase cea mai nouă salopetă de junglă, apretată pe deasupra; avea ghetele lustruite şi curelele hamaşamentului întinse. Dumnezeule! Arăta de-a dreptul strac. „Strac” este un cuvânt care nu a fost întrebuinţat niciodată de oamenii normali. E un cuvânt care înseamnă strategic perfect. Aţi înţeles de ce oamenii normali nici n-au auzit de aşa ceva?

În tot cazul, nu cred că Shotgun a arătat vreodată mai bine; ei bine, poate la aniversarea sărbătorită în Thailanda, pe care a stricat-o când l-a împuşcat pe canadianul acela în umăr. Poliţiştii thailandezi se pricep cu adevărat să murdărească o uniformă impecabilă. Dar să nu ne îndepărtăm.

— Haide, Shotgun, s-o luăm din loc, am strigat eu, bâjbâind ameţit de mirosul de colonie.

El şi-a strâns mortierul într-o îmbrăţişare mişcătoare, plină de dragoste.

— Vom merge la o petrecere, iubito.

Era liniştitor să constaţi că puseseră capăt ciondănelii. Ultima oară când s-au certat, el a tras toate obuzele de mortier, încercând să topească ţeava. Presimţeam că urma să avem nevoie de câteva obuze în noaptea aceea, aşa încât am remarcat uşurat că aranjaseră întrucâtva lucrurile.

Cam pe când terminaserăm de cărat cele treizeci de obuze, placa de postament şi ţeava mortierului la platforma de aterizare, am auzit zgomotul înfundat al elicopterului de noapte apropiindu-se.

Shotgun era cuprins de extaz.

Eu aveam o presimţire neagră.

— Unde sunt cei zece membri ai echipei mobile de puşcaşi CIDG alocaţi pentru protecţia noastră? – întrebă Glas Domol, care ni s-a alăturat în ultimul timp întrucât pe ecranul verde apăruseră alte punctişoare şi aşteptase să le treacă poziţia pe harta noastră de teren. Când punctele s-au înmulţit peste măsură, a renunţat pur şi simplu să le mai noteze pe toate şi,

auzind zgomotul elicopterului, a ieşit afară ca să ne dea de ştire.

Cum vă spuneam, avem o presimţire realmente neagră.

Din adăpostul echivalenţilor noştri vietnamezi, animaţi de o silă evidentă, şi-au făcut apariţia cinci indivizi, care-i datorau comandantului lor nişte bani pierduţi la o partidă de poker. Era limpede că nu erau prea bucuroşi să ne însoţească, întrucât trăgeau neîncetat focuri de armă în direcţia adăpostului, fără însă să provoace prea multe stricăciuni dat fiind că adăpostul era acoperit cu saci de nisip. Asta era şi bine şi rău.

Bine, pentru că teama lor de a merge dovedea că nu erau comunişti.

Rău, pentru că astfel iroseau muniţie preţioasă.

Au refuzat să se urce în elicopter. Unul dintre ei şi-a vârât o grenadă sub braţ şi ne-a ameninţat că-şi va arunca braţul în aer dacă-l obligam să meargă.

— La dracu, şi-aşa are să moară, a zis Shotgun, apropiindu-se de nenorocitul speriat de moarte, trăgând cuiul grenadei de la subsuoara, individului şi sărind în elicopter. Tipul a ţipat, a aruncat grenada şi l-a urmat pe Shotgun.

Nu mi-a mai fost dat să văd un elicopter încărcat şi ridicat în văzduh atât de repede.

Singurul motiv pentru care nu-mi place să zbor împreună cu vietnamezi şi americani isterici este faptul că-şi fâţâie prea mult corpurile, încercând să stea cât mai departe de uşile deschise, prin care adeseori pătrundeau gloanţele. Când mă găsesc la mijloc, îmi place ca trupurile să rămână nemişcate. Când mă găsesc la mijloc, îmi place ca trupurile solide şi drăguţe să rămână perfect nemişcate. Nu-mi flace ca trupurile să stea perfect nemişcate, holbându-se înfricoşate la Shotgun. Prea multă atenţie îl face să devină nervos.

Capetele de gândac care conduceau elicopterul nu ne-au lăsat jos la intersecţia orizontalei 37 cu verticala 8 pentru că, în realitate, pe pământ nu sunt desenate linii. Acest adevăr probabil că ne-a salvat vieţile.

Am coborât deci aproape unii de ceilalţi şi unitatea noastră mobilă de puşcaşi s-a desfăşurat rapid şi profesional, cu armele îndreptate împotriva inamicului:

Noi.

Din fericire, artileristul de la uşa elicopterului a reuşit să-i pună pe fugă înspre Câmpia Trestiilor şi departe de

amplasamentul mortierului nostru. Shotgun n-a băgat de seamă. Era prea ocupat cu reasamblarea „iubitei” sale.

Lungiţi printre trestiile înalte care dăduseră numele lor câmpiei, am auzit elicopterul înălţându-se. Din nu ştiu care motiv, marele reflector de aterizare era aprins. A apărut ca o stea imensă, iluminând câmpia înconjurătoare. Am putut vedea gurile de foc ale echipei noastre mobile încercând să stingă lumina, ca să nu mai fim văzuţi. I-am imitat. Dar elicopterul a continuat să zboare până când a ajuns deasupra mulţimii de punctişoare de pe ecranul verde. Explozia a fost asurzitoare.

Luminile s-au dus.

Piloţii s-au dus.

Xingloi, Sweet Chariot.[9]

— Şi cum o să ne mai întoarcem noi acum? – a întrebat Glas Domol, uşor îngrijorat. Cine-o să-i aducă pe colonel şi pe oamenii lui? – a spus el neliniştit. Cum o să mai primim provizii? – a urlat el.

— Spune-i lui Shotgun să nu mai tragă! Poate n-or să-şi dea seama că suntem aici! – am zbierat eu, dar era prea târziu.

Chunkkklck.

Chunkkkkk.

Karrrumph.

Karrrumph.

Crank.

Crank.

Crank, crank, crankcrankcrankcrankcrank.

Primele două sunt zgomotele emise de un mortier de calibru mare atunci când obuzele sale părăsesc solul.

Următoarele două seamănă cu zgomotele produse de obuzele de mortier când lovesc iarăşi solul.

Ultimele zgomote reprezintă un batalion de automate AK-47 sictirite, armele de lux ale trupelor de elită nord-vietnameze.

Dar nu asta era vestea proastă.

Vestea proastă

Thompson. Spec. 7 Thompson. Vă amintiţi? A încetat să mai fie bosumflat şi s-a întors la monitor. Noi intrasem în rahat pân’la gât, iar el ne chema la telefon.

---

[9] Aluzie la titlul unui celebru cântec „gospel”: Swing Low, Swcct Chariot.

— Prepelicar unu, aici Prepelicar trei.

— Thompson, parola asta e de-acum cinci luni! Întoarce cinci pagini, găseşte data de astăzi şi foloseşte parola care trebuie! (Acesta fiind colonelul Black, care asculta transmisia radio şi se pierdea în fleacuri în timp ce noi eram pe punctul de a fi înghiţiţi de *T.rex.*

— Înţeles. O clipă.

Crankcrankcrankcrankcrank aş fi pus un punct aici dar asta ar fi sugerat că automatele au încetat să mai tragă şi n-a fost aşa.

Atunci când nu-l ai, timpul este o marfa preţioasă.

— Irish Setter unu. Irish Setter unu, aici Irish Setter trei.

— Recepţie.

— Ia spuneţi-mi, cât de aproape sunteţi de detectoarele alea?

— Habar n-am.

— În tot cazul, eu sper să nu fiţi prea aproape. Detectoarele semnalizează că un alt batalion se apropie de ele cu mare viteză.

Asta era vestea proastă.

— Ajutor! Doamne Dumnezeule, ajutor!

Cel care striga era Shotgun.

Eu şi Glas Domol am alergat către mortier. De fapt, ne-am târât către mortier, întrucât trecuse ceva timp de când mica noastră bandă de trupeţi CIDG fusese absorbită sau ucisă de forţele mai numeroase *de acolo* care, conform ultimului raport al detectoarelor, devenea şi mai numeroasă.

„Factor de stres 9” este atunci când un cui de şiţă nu-ţi poate fi vârât în anus nici cu barosul pentru că anusul îţi este prea contractat de frică.

Noi aveam un factor de stres 9.

— Se scufundă, căpitane, şi nu mă-ndur să n-o salvez! N-o lăsaţi să moară în halul ăsta!

Shotgun arăta spre apa care bolborosea în jurul postamentului. Câmpia Trestiilor era un islaz îmbibat cu apă, fără o palmă de teren solid pentru fundul unei doamne grase. Ţeava dispărea din pricina reculului imprimat de lansarea obuzelor pe care Shotgun le introducea în ea. Pe măsură ce ţeava dispărea, obuzele începeau s-o ia în direcţia noastră, căci unghiul se modifica.

Du-te pe drumul trestiilor galbene explozive, haină Vrăjitoare a Nordului.

— Ce facem acum? – Glas Domol.

— Ne cărăm dracului de-aici! – glasul meu.

— Crankcrankcrankcrankcrank. Glasul lor.

— Seter irlandez unu? – glasul lui Thompson, prin radio.

— *Ce e?* – eu, din nou.

— Trei puncte tocmai s-au îndepărtat de grupul cel mare şi se deplasează spre nord. Nu, staţi aşa! Celelalte puncte au pornit în urmărirea lor.

— Uite ce e, tâmpitule, punctele alea trei suntem noi. Încetează să le mai comunici unde suntem! – aş fi vrut să strig aceste vorbe dar am fost nevoit să le rostesc în şoaptă.

— Vă rog să nu înjuraţi în timpul convorbirilor şi să folosiţi parola adecvată, Irish Setter. (Colonelul Black.)

Nu se poate să nu fi văzut până acum Câmpia Trestiilor: este porţiunea aceea din jurul lacului din apropierea casei pe care o evitaţi mereu, fiind prea murdară pentru o eventuală plimbare; aceea cu mâzgă deasupra şi mici insecte înfricoşătoare care mişună pe suprafaţa ei şi-şi depun în acelaşi timp excrementele; regiunea aceea din apropierea plajei unde fojgăie crabii şi diferite chestii mor în nămolul cenuşiu; oricare din zonele umede întâlnite în drum într-o expediţie de cercetaşi, în care noroiul se lipeşte în straturi de trup şi de încălţăminte, trăgându-te în jos în timp ce încerci s-o traversezi; regiunea aceea care miroase ca atunci când cineva s-a băşit într-o ţeavă ataşată la nasul tău. Da, vă aduceţi aminte. Câmpia Trestiilor.

O caracteristică specială a acesteia, una care în mod hotărât mi-a plăcut, era iarba înaltă, foarte înaltă, cât un stat de om.

Linişte.

Ei sunt aici, scoţând sunetele acelea mici specifice, vânătorii de oameni, sperând să tragă lozul cel mare.

Eşti o prepeliţă.

Eşti o vulpe.

Eşti o căprioară.

Juri că niciodată în viaţă n-ai să mai vânezi.

Sfinte Dumnezeule!

O specie necunoscută de miriapod, sau ceva asemănător, se târăşte lent pe ţeava puştii mele. Nu îndrăznesc să mă mişc. Mă uit cum insecta se târăşte peste cătare, peste mână şi urcă pe mânecă. O simt pe piele. Se târăşte până pe umăr, şovăie şi începe să coboare pe spinare. Se opreşte. Porneşte. Se opreşte

din nou. Fiecare picioruş îmi răsuceşte nervii. Ajunge pe şale. Îmi simt capul ud leoarca de transpiraţie şi-mi vine să-l sprijin de puşcă dar nu îndrăznesc să mă mise. Uit de insectă în clipa în care aud paşi mişunând pe lângă mine. Există lucruri mai rele decât o insectă târâtoare. Acum ştiu asta.

Staţia radio AN/PRC-25 se trezeşte la viaţă, speriind de moarte pe toată lumea.

În Câmpia Trestiilor, o staţie radio se aude de la distanţă. Am abandonat-o în grabă, după ce i-am instalat o grenadă-capcană. Lăsăm în spate urme de melc în mâzga cenuşie. Mari urme de melc.

Crankcrankcrank… *buum!*

Şi uite-aşa s-a zis cu statia.

Şi cu unul dintre-ai lor.

Nema radio, nema călătorie.

Ne aşteaptă lungul târâş.

O lecţie de geografie

— Unde-i Idaho?

Este primul lucru rostit de Shotgun de când a rămas fără mortier. De fapt, nici când avea mortierul nu se omora cu vorbitul. Stăteam ascunşi în Câmpia Trestiilor de zile în şir, sperând ca colonelul Black să ne trimită un elicopter. Nu ne-a trimis. Am terminat ultimele raţii LRRP de ieri, când am mâncat hrana deshidratată uscată, Eu am avut nişte rumeguş, cu un gust vag de pizza cu carne condimentată. Puţina apă pe care o avem o folosim pentru băut.

M-am târât până la Shotgun pentru a-i cere să nu se ridice în picioare în timp ce pune întrebări. În Câmpia Trestiilor trebuia respectat un anumit cod de conduită.

— Unde-i Idaho? – repetă el cu o încruntare buimacă.

Îi răspund aproape în şoaptă, astfel că trebuie să se lase pe vine ca să mă audă.

— Cum adică, unde-i Idaho? E în Statele Unite, Shotgun.

Shotgun mă înhaţă de revere şi mă saltă în picioare, – o încălcare grosolană a protocolului ofiţer-subofiţer, – în orice caz, fiorii nervoşi care scutură corpul lui Shotgun mă determină să trec cu vederea acest mărunt incident.

— Ştiu că e-n Statele Unite, căpitane, dar e aproape de Montana sau de New Orleans?

— Păi, mi se pare că de Montana.

— Bun! Deci n-au mutat-o încă.

— De ce e importantă chestia asta tocmai în clipa de faţă, Shotgun?

Începeam să vorbesc precum Glas Domol, care se răsucise pe loc, ca să urineze. Aşa procedezi când te ascunzi sau când participi la o ambuscada. Nu te ridici. Te răsuceşti şi-ţi dai drumul, cu speranţa că te afli la deal.

— Acolo am să mă duc după ce-am să-l omor pe colonelul Black.

Am respirat uşurat. Sperasem ca Shotgun să dea vina pe cine trebuia.

Problema era să-l ajutăm pe Shotgun să se întoarcă pentru a-l ucide pe Black.

Aveam nevoie de o staţie radio în acest scop.

Un glonte în cur nu-i de bun augur.

Uite-o rimă.

Pe hârtie.

Sunt un poet.

Crankcrank…

Moment cu rimă albă.

— Dă-mi arma ta M-16 şi vă scot eu de-aici, zise Shotgun, zâmbind.

Asta nu mă face să fiu încrezător. Mă uit înspre Glas Domol. El saltă din umeri. Halal ajutor.

Noi nu l-am văzut niciodată pe Shotgun cu un M-16. Procedura militară cere ca, înainte de repartizarea unei arme noi, să fie confirmată competenţa. Urmez procedura:

— Cine sunt eu?

Shotgun se zgâieşte la mine printre firele de iarbă.

— Eşti căpitanul meu.

— Şi ăla cine e? – arăt spre Glas Domol.

— Dă-mi un indiciu.

— Pune o mulţime de întrebări.

— A, e simplu. Glas Domol.

Shotgun se întoarce şi priveşte în cealaltă direcţie printre firele de iarbă.

— Dacă tu eşti căpitanul meu, iar el e Glas Domol, atunci el cine-i?

Crankcrankcrankcrank.

Ne întoarcem şi tragem laolaltă, împuşcându-l pe „El Cine-i”, un omuleţ murdar, în salopetă maro, care arată înfricoşat în timp ce se prăbuşeşte. În timp ce alergăm, noi arătăm înfricoşaţi. Excursiile prin Câmpia Trestiilor produc asemenea efecte asupra oamenilor.

Shotgun mormăie ceva în legătură cu un plan în vreme ce mergem în urma lui prin Câmpia Trestiilor, dar nu sunt sigur dacă o să funcţioneze sau nu. Nu ajunge să ne spună în ce constă planul lui, dar iată ce se întâmplă: îl urmăm pe Shotgun până la un râu foarte mare. Nu-l traversăm. Plutim în josul lui. Poate că n-ar trebui s-o numim „plutire”; „măturare” pare a se potrivi mai bine cu răcnetele noastre.

În capitolul dedicat râurilor din Asia de Sud-Est, manualul militar precizează: „La traversarea râurilor din junglă, o regulă empirică stabileşte că râul este tot atât de adânc pe cât este de lat.”

Râul avea o lăţime de un sfert de milă.

N-am reuşit să-i ating fundul.

Nici să înot.

Era preferabil faţă de locul de unde plecasem.

O descoperire medicală

Iată-te.

Ai rămas tot la râu. Ne-am târât pe mal, cu gândul la paraziţii sanguini. Dacă nu eşti medic, aceştia îţi sunt necunoscuţi. Americanii au multe animale de casă – câini, pisici, papagali – dar Orientul este mult mai exotic. Aici găseşti păianjeni mâncători de păsări, şerpişori denumiţi „stai un minut” – la un minut după ce te-au muşcat, eşti mort – şi nişte creaturi mici numite paraziţi sanguini.

Simptomele nu sunt numeroase. Necesitatea de a te căca din două în două secunde vorbeşte destul de elocvent despre paraziţii sanguini. Dacă nu poţi să-ţi dai pantalonii jos îndeajuns de repede, asta înseamnă paraziţi sanguini. Dacă – şi nu mulţi sunt aceia care ajung în faza asta avansată, în cazul paraziţilor sanguini – din anus începe să-ţi curgă un lichid limpede, când te ciupeşte de piele îţi rămâne ridicată ca o moviliţă, iar cei din jur încep să se minuneze de faptul că arăţi ca o prună, înseamnă că mai ai de trăit cam trei zile, fără asistentă medicală.

— Căpitane, arăţi ca o prună.

Shotgun şi Glas Domol stăteau ghemuiţi pe malul râului, cam la douăzeci de paşi de mine, în direcţia dinspre care bătea vântul. Întrucât în acel moment paraziţii şi cu mine repetam micul nostru număr, nu am acordat nicio atenţie comentariului lui Shotgun. Nici a Doua Naştere a Mântuitorului nu ar fi reuşit să-mi smulgă o privire măcar.

— Dacă-ţi ciupeşti pielea, rămâne ridicată? – întrebă Glas Domol, pe un ton detaşat de curiozitate ştiinţifică.

M-am şters cu mâna la fund şi mi-am bălăcit degetele în apa râului, ca să le curăţ. Cu mâna cealaltă, mă ţineam de stomac. Năpădit de un nou val de crampe, m-am gândit la „El Cine-i”, omuleţul pe care-l ucisesem în Câmpia Trestiilor, şi la cât de norocos fusese.

Shotgun a încercat să se apropie de mine, dar duhoarea l-a îndepărtat.

— Ai paraziţi sanguini, constată el. E doar o chestiune de timp până ne îmbolnăvim cu toţii. Ştiai că ăştia călătoresc odată cu globulele albe, până ajung în ficat? Acolo îşi stabilesc reşedinţa. După zece ani, termină de halit ficatul. Oricum asta se întâmplă foarte rar. Majoritatea bolnavilor mor până atunci de deshidratare.

Precizarea a avut darul să mă liniştească.

— Unde suntem? – am gemut eu, simţind atacul unui nou val de crampe.

Shotgun privi în lungul râului.

— Unde suntem n-are importantă; unde ne ducem contează.

Încă o dată, m-am căcat împrăştiat. În acele momente, am început să-i aud pe Beatles cântând „Let It Be”. Eram pe moarte şi mă simţeam bine la gândul că rock and roll-ul fusese adoptat în paradis. Cu siguranţă, Beatles n-aveau ce să caute în iad.

Cu siguranţă?

Glas Domol se ridică şi privi în junii său.

— De unde vine muzica Beatles-ilor?

Mi-am găsit alinarea în faptul că şi Glas Domol auzea acea formaţie celestă. Asta însemna că, oriunde mă îndreptam, el avea să mă însoţească.

Shotgun alergă spre malul râului şi începu să facă semne disperate din mâini, lucru care mie mi se părea fără nicio noimă. Dumnezeu ştia unde să ne găsească.

Poate.

— Sunt „riveranii”! Sunt blestemaţii de la marină! Hei, măi labagiilor, suntem aici!

Vocea lui Shotgun răsună de-a curmezişul râului şi ricoşă de cele două nave de asalt ale marinei. Pe una din ele fuseseră montate două difuzoare foarte mari care reproduceau piesa „Let It Be”[10].

Ne-au făcut-o. Navele s-au întors în direcţia noastră şi au început să tragă cu mitralierele de calibru 0,50. Shotgun şi Glas Domol şi-au ridicat mâinile. Ale mele erau ocupate cu paraziţii sanguini şi buzele mele au rostit o rugăciune.

— Dă Doamne să fie ţintaşi buni şi să mă scoată din nenorocirea asta.

Amin.

Nu e Kansas

— Cine sunteţi?

Magafoanele de la bordul navei PT[11] zguduiră malul pe care Shotgun şi Glas Domol stăteau în picioare iar eu mă căcam – sau „mă căcasem”?

— Suntem americani, urlă Shotgun, şi încercăm să ajungem în Idaho.

De ce a trebuit să adauge amănuntul ăsta, nu ştiu. Shotgun nu era nebun, însă tipii de pe vas erau. Au tras încă o salvă de proiectile 0,50 pe deasupra capetelor noastre. Câteva crăci de copac groase de vreo douăzeci de centimetri au căzut în jurul meu. Am smuls nişte frunze. Erau mai bune decât degetele. Şi mai moi.

— Nu-i adevărat! Americanii nu arată ca voi.

— Okay, atunci suntem nişte nord-vietnamezi care vor să *chieu hoi.* (Asta înseamnă „să se predea”, în vietnameză.)

Încă o salvă de 0,50. Alte frunze. Sunt cuprins de recunoştinţă.

— Ba nu, nu sunteţi. Nord-vietnamezii nu arată ca voi.

— Şi dacă vă spunem că suntem nişte fiinţe umane? – sugeră Glas Domol.

---

[10] (aproximativ) „Lasă-i în pace*” (n. Trad.)*

[11] PT = /patrol /torpedo – navă motorizată de mare viteză, echipată cu torpile, mitraliere şi încărcături explozibile de adâncime *(n. Trad.)*

Încă o salvă de 0,50.

— E posibil. (Contact.) Ce miroase aşa urât?

— Căpitanul. E bolnav.

Tipul din spatele mitralierei strigă.

— Ce vorbeşti, măi Sherlock. Toţi ofiţerii sunt.

Shotgun se uită la mine.

— Nu mai are mult,. Urlă el. Ne luaţi şi pe noi până-acasă?

— Mai întâi, trebuie să vă ardeţi hainele.

— Păi, n-avem aşa ceva. Au putrezit acum câteva zile.

— Şi atunci, ce…

— Noroi închegat.

— O să vă aruncăm o frânghie şi o să vă tragem în urma bărcii până vă spălaţi. Altfel, n-aveam ce discuta.

— Şi cu căpitanul, ce facem? (în fond, Glas Domol n-avea de gând să mă părăsească.)

— Împuşcaţi-l.

— Vă mulţumesc, am reuşit eu să spun înainte de a mă ghemui iarăşi.

Shotgun m-a sprijinit în timp ce apa ne spăla de păcate. Stăteam întins pe spate în curentul de apă al elicei, în vreme ce braţul lui Shotgun mă ţinea deasupra apei. În răstimpuri, trebuia să-l atenţionez, atunci când braţul i se încleşta în jurul gâtului meu, dar asta se întâmpla numai în momentele în care Shotgun începea să tune împotriva colonelului.

Mai târziu, când ne uscam întinşi pe punte, i-am întrebat ce era cu muzica aceea minunată.

Căpitanul lor le ordonase să navigheze în susul şi în josul râului, transmiţând zi şi noapte muzică Beatles. Sunetul muzicii era menit să dea de ştire inamicului despre sosirea navelor şi să dea răgaz celor din NVA să pună la cale o ambuscadă. Când NVA începea să tragă, cele două nave urmau să rămână pe poziţie – cum ar fi putut să plece, de altfel? – şi să cheme o unitate aeriană mobilă a marinei care să nimicească ambuscada.

Numai că planul nu funcţionase conform previziunilor.

Am încuviinţat din cap, în cunoştinţă de cauză.

— În timpul nopţii avem noi de furcă, ne explica un tânăr marinar cu faţa plină de coşuri în timp ce-şi sonda mai adânc nara, în căutare de ceva greu de definit. Ţăranilor nu le place să fie treziţi la trei dimineaţa de muzica Beatles-ilor. După două-

trei nopţi din astea, s-au şucărit. Atunci au început necazurile noastre. Sunt atât de furioşi din cauză că le stricăm somnul, încât trag în noi. Noi raportăm împuşcăturile, căpitanul zice că e o ambuscadă inamică şi astfel satul e distrus.

Tânărul marinar găsi în sfârşit ceea ce căutase şi-l ţinu mândru la vedere, ca să-l poată admira toată lumea. Apoi se încruntă şi zise:

— O să ajungem să-i omorâm pe toţi cei aflaţi pe malul râului, dar căpitanul nu vrea să ne oprim fiindcă avem procentajul de omoruri cel mai ridicat din toată delta.

Shotgun deveni agitat. De fapt, începuse să se „agite” din clipa în care puştiul pomenise de unitatea aeriană „mobilă”. Mi-am făcut un „semn” în memorie ca nu cumva să mai pomenesc termenul respectiv în preajma lui Shotgun.

— Şi unde a absolvit căpitanul vostru? – întrebă Glas Domol în vreme ce eu îmi atârnam fundul peste copastie, cu mintea anesteziată de cele aproape trei sute de grame de calmant bogat în opiu, administrate de sanitarul de pe navă. Ceea ce n-a avut darul să-mi oprească diareea, dar m-a făcut să nu-mi mai pese, şi asta era cam acelaşi lucru.

— La Princeton.

Sfincrerul mi s-a contractat brusc. Aveam o presimţire sumbră.

— Căpitane? – întrebă Glas Domol. De ce mergem în amonte, spre Câmpia Trestiilor?

Shotgun şi Glas Domol s-au aşezat lângă mine, pe copastie.

Ordine

„Ordine” este un anotimp pentru „bun simţ”.

În amonte, un batalion NVA se afla în aşteptarea navelor marinei, în timp ce siguranţa taberei noastre era în aval.

Folosindu-se de bunul simţ, Shotgun îi explica situaţia comandantului celor două nave, un tânăr sublocotenent din Santa Fe, Sergio Baeza. Se afla tare departe de Munţii Sangre de Cristo[12]. De fiecare dată când Shotgun îi explica de ce trebuia să mergem în aval, tânărul sublocotenent răspundea că el avea ordin să găsească inamicul.

[12] Lanţ muntos situat la sudul statului Colorado şi la nordul statului New Mexico. Santa Fe este capitala statului New Mexico *(n. Trad.)*

Shotgun dădu din cap aprobativ.

— Inamicul, dom’ sub-locotenent, este în aval.

Apoi se aplecă să-i şoptească ceva în ureche ofiţerului.

— Bine, dar este vorba de ofiţerul vostru comandant! – rosti tânărul bărbat, complet buimăcit.

Shotgun încuviinţă iarăşi din cap. Făcea progrese.

— Sergent, eşti nebun! – spuse nătărăul de sublocotenent.

Glas Domol şi cu mine ne-am ascuns în spatele dunetei.

Diplomaţia unui încărcător de gloanţe trase în oţelul navei era o dovadă impresionantă de tact din partea lui Shotgun. O asemenea stăpânire de sine n-a rămas fără efect asupra tânărului ofiţer.

Nava făcu cale întoarsă. Eu am încercat să domolesc lucrurile faţă de ceilalţi membri ai echipajului.

— Marina are capacitate de adaptare: de la pânze la aburi, de la aburi la diesel, din amonte în aval.

În timp ce Glas Domol îi ţinea la respect, eu m-am lungit pe punte şi am început să cânt împreună cu difuzoarele.

Iar la ceas de restrişte,
Ea stă în faţa mea,
Şi-mi spune vorbele-nţelepte,
„Lasă-i în pace.”

O egretă albă asiatică a trecut pe deasupra punţii. Nu-mi aminteam să mai fi văzut până atunci vreo pasăre în deltă. Era atât de frumoasă, cu aripile ei mari şi albe întinse şi picioarele aurii în prelungirea corpului. Era plăcut să afli că mai rămăsese ceva în viaţă.

Încă o duşcă de calmant şi egreta zbură în direcţie opusă. De data asta era roşie, cu o coadă galbenă.

— O rachetă B-40! – am auzit pe cineva spunând.

— Vine! – l-am auzit pe Shotgun spunând.

Acestea nu erau nişte denumiri obişnuite pentru o egretă. Am încercat să le spun că greşeau identificând astfel egreta, dar fie m-am bâlbâit, fie m-au ignorat, pur şi simplu. Am rămas întins pe punte, simţind cum îmi ţopăie pe piele tuburile fierbinţi ale cartuşelor de calibru 0,50. Era ceva diferit. Încă o înghiţitură din bătrânul meu calmant.

Sublocotenentul şi Shotgun erau acum prieteni. Nava coti brusc în direcţia ambuscadei iar staţia radio se trezi la viaţă.

The Beatles continuau să cânte.

Avioanele cu reacţie se apropiau huruind dinspre Sud.

Omuleţii trăgeau dinspre nord.

Flăcările portocalii de napalm se revărsau de la vest la est, de-a lungul malurilor râului.

Eu zac la răscruce, golindu-mi maţele.

Acasă

Spec. 7 Thompson nu ne dădea voie să intrăm.

— Haide, Thomson, deschide poarta, am spus eu cu cel mai autoritar ton de comandant posibil. N-a mers.

Îl zăream pe Thomson privind iscoditor pe deasupra jeep-ului ars de lângă poarta principală.

— N-aveţi cum să mai fiţi vii, rosti el. Colonelul Black v-a raportat dispăruţi în acţiune la două săptămâni după ce am pierdut legătura radio cu voi. Şi-apoi, de când aţi trecut la marină? Ce, nu vă mai convenea vechea armă?

Dat fiind că se făcuse noapte, era un mister cum de putuse Thomson să-şi dea seama că eram îmbrăcaţi în uniforme de marină. Probabil că lumina noului elicopter de noapte care a trecut direct pe deasupra capetelor noastre l-a ajutat să ne identifice hainele. Posibil să-i fi fost de ajutor şi faptul că stăteam cu mâinile la ceafa, cu degetele împreunate, sperând să nu fim împuşcaţi de vreun idiot.

Nici Pulică, câinele nostru de pază, nu ne-a recunoscut. Niciodată nu lătrase la americani, numai la străini. Stătea pe picioarele dinapoi, lângă Thompson şi mârâia.

. Ca să-l încurajeze, Thompson îl bătea uşor pe cap. Pulică era un câine cu adevărat mare. Am fi putut să-l anihilăm pe Thompson, dar nu pe Thompson şi Pulică.

Sună ca o firmă de avocaţi britanici, este?

— Care este noua noastră parolă? – strigă Thompson din spatele porţii.

— Păi, trebuie să fie o rasă de câini. Ia să vedem… Când am rămas fără statie, ajunsesem la Irish Setter; deci, mergând mai departe în ordine alfabetică, probabil că am ajuns la litera *I.* E vorba cumva de Labrador?

Îndărătul gardului a urmat un moment de tăcere buimacă. Se auzea zgomot de pagini întoarse la repezeală.

— Aţi ghicit, strigă Thompson. Dar aţi omis „Salvator”.

Shotgun mă lovi uşor cu cotul în umăr.

— De ce a zis colonelul că am ratat acţiunea[13]? El e cel care a ratat acţiunea. (Buzele i s-au subtiat.)

Glas Domol rosti uşor de lângă Shotgun.

— Ori, cum ne-au zis tipii ăia din marină – parcă era un animal?

Shotgun îi aruncă o privire lui Glas Domol.

— Era o pasăre – egretă, sau cam aşa ceva.

— Albatros, am murmurat eu.

— N-are-a face. Marinarii sunt tare superstiţioşi. După faza cu rachetele, au fost bucuroşi să ne aducă acasă.

— Cine a fost jucător la serviciu în Campionatul Mondial de baseball din 1935? (Thompson îşi lua tot mai în serios noul său rol de paznic al taberei.)

Mie începea să mi se facă silă.

— Dar-ar dracii, Thompson. Eu am crescut în vestul Texasului. Pe o rază de trei sute de mile nu găseai destui oameni nici să joci o partidă de cărţi, d-apoi una de baseball. De unde dracu să ştiu eu cine a câştigat campionatul din 1935?

— Asta dovedeşte că nu sunteţi americani! – a urlat Thompson şi a tras o rafală deasupra capetelor noastre, aruncându-ne pe burtă.

Glas Domol mă trăgea de mânecă.

— Nu acum, Glas Domol.

— Dom’ căpitan, cât e ceasul?

— Cât e ceasul – Glas Domol, de ce e chestia asta aşa de importantă chiar acum? Şi oricum, n-am ceas.

— Cât e ceasul, Thompson? – strigă Glas Domol.

— E zece seara. De ce?

— Nu e asta ora la care, de obicei, eram bombardaţi? Karrumph.

Karrumph.

L-am auzit pe Thompson ţipând, „Paştele mă-sii”, apoi l-am văzut sprintând către triunghiul din mijloc, cu Pulică pe urmele sale. Numai că uitase să deschidă poarta.

N-avea importanţă.

Primele două obuze au deschis-o definitiv.

Ce bine e acasă!

---

[13] Joc de cuvinte: *missing în action* – dispăruţi în acţiune şi *to misa the action* – a rata acţiunea.

Apel poştal

Am găsit scrisorile gata desfăcute.

Ne-am uitat la Thompson, care a săltat din umeri stânjenit.

— Hei, băieţi, dacă într-adevăr aţi fi fost morţi aş fi expediat toate astea rudelor celor mai apropiate – nu era nicio problemă.

Am răsturnat un colet gol primit de acasă şi l-am scuturat. Un rest stingher de ciocolată, cu un mucegai de câteva săptămâni, a căzut ca o nicovală pe masă. Am rămas cu toţii fără grai, privind la bucăţica de ciocolată.

— Hai măi băieţi, ce naiba! Doar nu mă credeţi atât de hain încât să vă fi mâncat haleala din pachetele primite de acasă! – a zis Thompson cu indignare. Noi ne-am mutat privirea de la bucăţică la Thompson şi pe urmă din nou la bucăţică.

Pe fruntea specialistului 7 se iviră brusc mici broboane de transpiraţie.

— Staţi un pic, să vedeţi ce-am să fac, a spus el dispărând în separeul său pentru dormit. Alertat de mişcarea sa bruscă, Shotgun îşi ridică grăbit lansatorul de grenade, noua sa armă „de suflet”.

— Ho, măgădăule, spuse Thompson, făcându-şi din nou apariţia. Ia uitaţi-vă ce-am eu aici.

Thompson aducea în braţe cutii cu scrisori şi reviste sexi. Le răsturnă pe masă, amestecându-le cu ale noastre.

— Tocmai când trebuia să aterizeze, asupra elicopterului poştal a început să se tragă din plin, aşa că au aruncat în grabă câţiva saci plini cu corespondenţă. Al dracului să fiu dacă pot să ştiu ale cui sunt toate astea, dar, nenică, e o lectură pe cinste.

Shotgun îşi puse la umăr lansatorul de grenade şi înhăţă o mână de scrisori.

— Asta e, ne îndemnă Thompson pe toţi. N-aveţi decât să vă închipuiţi că au fost scrise pentru voi.

După ce Shotgun şi-a luat porţia, ne-am luat fiecare câte am apucat şi ne-am dus în separeuri, ca să stăm lungiţi pe paturi şi să citim despre ce mai era prin lumea asta. Spec. 7 Thompson se prăbuşi într-un scaun, sleit de experienţa soră cu moartea prin care trecuse.

Prima scrisoare pe care am citit-o îi era adresată lui Glas Domol. Era de la mama sa:

Dragul meu soldat,

la ghiceşte cine te aşteaptă acasă – un căţeluş! Mai ţii minte cum face mătuşa ta, Madge, de toarnă întotdeauna apă fierbinte peste căţelele aflate în călduri? Ei bine, a făcut treaba asta cu una care era grea şi, cât ai zice peşte, căţeaua i-a fătat căţeluşii pe gazonul din faţa casei. Am reuşit să salvăm unul. Pe ăilalţi patru i-a înecat Madge.

Sper că faci baie în mod regulat. Am citit despre unele din bolile alea tropicale şi ne temem să nu se răspândească şi pe-aci. Ştiu că e greu să-ţi aminteşti de chestiile astea, dar ai grijă să-ţi agăţi prosopul în cui, după ce faci baie. De acolo vin bolile părţilor ruşinoase.

Janice zice că-i e dor de tine. Ţi-am spus că s-a măritat cu Harry Shulberg, maistrul de la atelier? El cică, poţi să-ţi reiei serviciul când te-ntorci, dar nu şi prietena. Ha. Ha.

Preşedintele zice că războiul merge bine. Aşa e?

Te iubesc,

Mama

Undeva, dinspre hol, se auzea râsul lui Glas Domol. Era bine să vezi cum moralul creştea din nou, după Câmpia Trestiilor. Mi-am aruncat privirea peste încă două scrisori: una îi era adresată unuia pe care-l chema Armstrong; era de la nevastă-sa care aderase la o sectă de prin partea locului şi îl primise pe Cristos în inima ei. Grupul ei de suporteri sponsorizaţi de biserică o îndemnase să scrie această scrisoare, în care îi cerea divorţul, întrucât nu mai putea să trăiască alături de un criminal. Era semnată cu numele ei însoţit de un simbol al păcii. Cealaltă scrisoare îi era destinată unui tip pe nume Eisenhart. Era de la o firmă care se ocupa cu vânzările de maşini. Îl ameninţau cu reintrarea în posesia automobilului pentru care uitase să mai plătească ratele lunare.

Ameninţarea lor că-l vor aresta şi-l vor judeca într-un tribunal din Maryland avea un haz nebun. Nici nu era de mirare că Eisenhart, oricine o fi fost el, nu-şi plătea ratele lunare. Trăgea nădejde ca negustorii, de maşini să vină şi să-l ia acasă. Era mai grozav decât să te împuşti în picior. În pragul uşii, apăru Glas Domol, chicotind:

— Dom’ căpitan, nu vrei să facem schimb?

Am negociat un Armstrong şi un Eisenhart contra trei scrisori, a treia dintre ele fiind una adresată lui Shotgun.

Primul lucru care a căzut din plic a fost o chitanţă lunară. M-

am uitat, la sumă. Era mai mult de jumătate din solda lui Shotgun. Chitanţa avea un aspect rudimentar şi era murdară la unul din colţuri. Purta semnătura unui preot, părintele Rodrigo Carreras, de la Escuela de la Acequia Madre para los Ninos sin Padres.

Urma o scrisoare de la părintele Carreras către Shotgun:

Stimate domn,

Cu regret vă informez că şcoala pe care aţi construit-o împreună cu oamenii dumneavoastră aici, în Bolivia, a fost distrusă noaptea trecută fie de către guerrillas, fie de către forţele guvernamentale. Niciuna dintre părţi nu-şi asumă responsabilitatea. Din nenorocire, cei mai mulţi dintre copii au murit în cursul atacului. Azi dimineaţă am găsit printre dărâmături scrisoarea dumneavoastră adresată părintelui Enrico Calderon şi v-o trimit înapoi, împreună cu rugămintea pentru o nouă sumă de bani. Vom reclădi şcoala şi, cu sprijinul unor oameni ca dumneavoastră, încă o dată vom purcede la educarea noilor copii care nu vor întârzia să sosească.

Con Cristo, pr. Carreras

P.S. Mă nedumereşte ura dumitale fată de educaţie. Pace ţie, fiule.

A ştiut vreodată Shotgun ce-i aceea pace? În 1967, fusese în Bolivia ca să-i iniţieze pe *lanceros* bolivieni în tainele înaltului meşteşug al vânătorii de guerilleros. Au găsit banda lui Che Guevara cu ajutorul indienilor băştinaşi, care erau de-a dreptul iritaţi de faptul că cineva cu un accent nordic, de orăşean, ar vrea să stârnească o revoluţie în America de Sud. El şi-a îndeplinit misiunea cu bine. Singurul lui comentariu asupra operaţiunii a fost:

— Che Guevara a fost aranjat de Castro. Iar eu n-am fost decât vidanjorul lui.

— Şi de ce să fi vrut Castro să-l aranjeze pe Che Guevara? – am întrebat eu, nevrând să-mi dau în vileag ignoranţa.

— O mulţime de motive. De exemplu, să scrie din nou istoria. În cinze'şase, Guevara a fost liderul revoluţiei cubaneze.

— Eu am crezut că a fost Fidel Castro.

— Fidel n-a fost în stare să iasă din încercuire dintr-o pădure tropicală defrişată. Che Guevara a fost conducătorul, iar oamenii pe el l-au urmat. Ştii de ce?

— De ce?

— I-a ţinut în viaţă. Fidel era fiu de doctor. N-am avut niciodată încredere în copiii de doctor. Taică-tu ce-a fost? – m-a întrebat el.

— A fost fermier, am răspuns eu, sperând ca fiii de fermier să nu fie incluşi pe lista sa neagră.

M-am uitat la cealaltă scrisoare din plic. Fusese expediată cu şase luni în urmă. Armata a avut mult de furcă ca să-l descopere pe Shotgun. Ca şi noi, de altfel. Scoţând din plic foaia de hârtie îngălbenită şi sfărâmicioasă, după ce am desfacut-o am constatat cu surprindere că era scrisă de Shotgun. Eu nu-l văzusem niciodată scriind. Am citit scrisoarea redactată în stil cazon:

CĂTRE: *Părintele Enrico* Calderon

SUBIECT: *Educaţia copiilor*

REFERINŢE: Al II-lea Război Mondial, Coreea, Vietnam.

În timpul celui de-al doilea Război Mondial, ca tânăr soldat, am fost impresionat de măiestria deosebită a celor de la Krupp. Armele lor erau cu mult mai bune decât ale noastre.

Rachetele V erau de departe superioare oricărei arme de care dispuneam noi; tancurile lor aveau unghiurile blindajelor astfel calculate încât să devieze armele antitanc; puştile lor aveau bătaia mai lungă şi mai multe cartuşe în încărcătoare. Eram impresionat de minţile care concepuseră aceste arme.

Pe urmă am dat peste acele lagăre cu fiinţe umane însemnate cu fierul roşu ca nişte vite, cu cuptoarele calde încă de la arderea copilaşilor şi cutii pline cu plombe de aur. Am început să mă minunez, acolo în lagăr, cum de a fost posibil ca nişte oameni educaţi să facă aşa ceva.

La vremea aceea, Germania avea cel mai bun sistem educaţional din Europa. Camerele de gazare fuseseră construite de către ingineri educaţi; gazul fusese conceput de nişte chimişti educaţi; cei care au cusut globi oculari la spate ca să vadă dacă funcţionează şi aşa au fost nişte doctori educaţi; şi, mai presus de toate, au fost profesorii educaţi care au convins minţile oamenilor că era îngăduit, ba chiar onorabil, să facă asemenea lucruri în numele patriotismului.

Şi dumneata mă întrebi ce fel de educaţie vreau să li se dea orfanilor? Da' ce, ai înnebunit de tot?

Mai întâi de toate, vreau să-i înveţi să fie oameni. Nu-i învăţa

istorie. Nu vor face decât s-o repete. Foloseşte-te de banii mei şi răsfaţă-i. Dă-le dulciuri, cumpără-le cărţile pe care vor să le citească, nu acelea impuse de către stat sau biserică... şi lasă-i să se scalde şi du-i să se joace în zăpezile Anzilor. Poate că lor o să le meargă mai bine.

Sfârşitul scrisorii

Ei bine, copiilor nu le mersese deloc mai bine şi am stat în cumpănă, dacă să-i arăt sau nu scrisoarea lui Shotgun. Totuşi, trebuia să ştie. Am îndoit la loc scrisoarea şi am vârât-o, alături de celelalte hârtii, în plic. Am străbătut holul, am ieşit pe uşă şi am mers la amplasamentul mortierului. Shotgun şedea lângă groapa în care-şi avusese amplasamentul mortierul lui. I-am dat scrisoarea.

— Ai citit-o? – m-a întrebat după ce a văzut despre ce este vorba.

— Nu, am minţit eu.

Shotgun m-a privit timp îndelungat.

— E tot una, a rostit el, scăpărând un băţ de chibrit de un bulgăre de chit exploziv C-4. S-a aprins imediat. A ţinut plicul deasupra flăcării până când i-a ars degetele. Fără grabă, a împins cenuşa în groapa goală a mortierului.

— Scrisoarea asta a avut parte de o înmormântare mai omenească decât copiii ăia, căpitane.

— Ce ai de gând să faci acum, Shotgun?

— Am să le trimit două treimi din soldă, a spus el, îndepărtându-se. Peste umăr, a adăugat: Până la urmă, unii dintre ei tot or să reuşească. Trebuie să ne scoată cineva, măcar atâtica, din mocirlă.

Shotgun umanitarul?

Trăim într-o lume al dracului de ciudată.

În vizită la colonel

Am sperat ca scrisorile să-i îndepărteze lui Shotgun gândul de la promisiunea de a-l ucide pe colonelul Black. Nu că ar fi făcut-o, desigur. Asta e o nebunie. În Câmpia Trestiilor se spuseseră o mulţime de lucruri care nu trebuiau luate neapărat în serios. Ne-am lăsat chiar şi noi purtaţi de fantezia lui Shotgun, sugerându-i modalităţi de ucidere a colonelului, dar asta numai aşa, ca să treacă timpul pe când stăteam ascunşi în iarbă.

Trecuse o săptămână şi viaţa revenea la anormal. Îi ordonasem spec. 7 Thompson ca timp de câteva zile să nu raporteze găsirea noastră, astfel ca Shotgun să aibă răgazul să depăşească starea pricinuită de pierderea mortierului. Toţi ceilalţi au fost preveniţi să nu pomenească numele colonelului Black.

Aşadar, iată-ne ghemuiţi în buncăr, ascultând ploaia de oţel când, din întuneric, o voce rosti:

— Nu sunt prea puternice exploziile astea ca să fie mortiere vietnameze?

Şi, ca un tembel, am râs şi am răspuns:

— Mda, probabil că e colonelul Black, care ne urează bun venit.

Am regretat de îndată ce spusesem, dar era prea târziu. Cu un geamăt ca de strigoi, Shotgun a rupt-o la fugă afară din buncăr.

67

Ca să înţelegeţi ceea ce urmează, va trebui să ieşiţi afară până la garaj şi să porniţi maşina de tuns iarbă. De fapt, va trebui să mergeţi să furaţi o maşină de tuns iarbă, întrucât Shotgun a furat o motocicletă Honda de la una din replicile noastre sud-vietnameze ca să se ducă să-l ucidă pe colonel.

Asta e: trageţi cordonul, acţionaţi contactul, rotiţi mânerul, apăsaţi demarorul.

Putputputput. Cam aşa sună, nu? Acum, intraţi din nou în garaj. Închideţi uşa.

Putputputputput

Aşa se auzea când Shotgun a intrat cu Honda în buncăr şi ne-a întrebat dacă vrem să mergem cu el. Opriţi, vă rog, maşina de tuns iarba.

Mulţumesc. Şi iată-l plecând, cu automatul CAR-15 atârnat la spate, lansatorul de grenade M-79 aşezat pe ghidon şi două pumnale Randall prinse în tecile de la şolduri. Presupun că a luat-o de-a lungul drumului, dar întrucât bombardamentul continua, nu am putut să ne luăm cum se cuvenea rămas bun de la el.

Ar fi trebuit.

Cel care ne bombarda era colonelul Black.

El îşi experimenta cea mai nouă idee, amplasamentul de

mortier plutitor, pe râul Vam Co Tay. În acel moment, el şi oamenii săi erau înţepeniţi într-un banc de nisip şi încercau să se deblocheze folosindu-se de reculul mortierului.

Ce este un pumnal Randall? Un omuleţ din Florida le-a fabricat într-o manieră specială, astfel încât să poată tăia oase şi cabluri de oţel fără să se rupă sau să-şi tocească ascuţişul. El era făuritorul nostru de săbii – geniul nostru într-ale metalurgiei. Apropo, numele lui era – ţineţi-vă bine – Randall. Să revenim la poveste:

Următoarea parte este cam înceţoşată. Prin retranslaţie, a pierdut ceva. Dacă m-aş fi aflat acolo, ar fi fost mai clară, dar întrucât am aflat-o la mâna a doua, aveţi răbdare.

După câte s-ar părea, Shotgun a trecut val-vârtej pe lângă cei de pe bancul de nisip, în cursa lui nebună cu Honda spre Moc Hoa. Curge frumos, nu-i aşa? Cred c-am s-o mai spun o dată: „O cursă nebună cu Honda spre Moc Hoa”.

Când a ajuns la Moc Hoa şi a aflat unde se afla colonelul, Shotgun a împrumutat un sampan şi şi-a început călătoria înapoi, în susul râului Vam Co Tay.

Între timp, colonelul Black şi oamenii săi continuau să ne bombardeze întrucât nu ieşiseră din bancul de nisip. Dar situaţia era în curs de ameliorare, căci fiecare obuz tras însemna o greutate mai mică pe navă. Făceau progrese.

Ca şi refluxul, de altfel.

Chiar în clipa în care au reuşit să se deblocheze, au auzit în spate sampanul apropiindu-se ca un roi de albine înfuriate. Când colonelul Black s-a întors şi l-a zărit pe Shotgun, care în mintea sa era dispărut în acţiune şi presupus decedat, a intrat în panică. E posibil să fi intrat în panică pentru că Shotgun trăgea în el cu lansatorul de grenade M-79, dar cei mai mulţi au căzut de acord că starea i-a fost generată de gândul că avea în faţa ochilor fantoma lui Shotgun.

Urlând de groază, el a întors mortierul şi a început să tragă în Shotgun, Reculul i-a împins înapoi pe bancul de nisip. Şi, întrucât nivelul apei scăzuse, vasul a izbit o mină veche, rămasă acolo probabil de pe vremea coloniei franceze. Ar fi fost nevoie de o lovitură zdravănă de baros pentru a face să explodeze ruginitura aceea.

Sau de reculul unui amplasament plutitor de mortier, o imposibilitate până la apariţia colonelului Black.

Mina, prevăzută cu detonator pe bază de resort, s-a propulsat din nămol exact sub locul unde se aflau colonelul şi mortierul, transformând totul într-o ceaţă înspumată.

A urmat un moment de linişte.

Urmat de urale puternice din partea oamenilor colonelului, care săriseră de pe amplasamentul plutitor în clipa în care-i văzuseră pe Shotgun.

Cei din echipa B au căutat să-l consoleze pe Shotgun, propunându-l pentru o Stea de Argint, pentru încercarea de a salva viaţa colonelului, conducând sampanul – fără să ţină cont că propria-i viaţă se afla în pericol – într-un binecunoscut teren minat subacvatic şi trăgând cu lansatoml de grenade M-79 în încercarea de a alerta patrula-mortier plutitoare în privinţa pericolului plutitor.

Totul a fost zadarnic. Shotgun suferise a doua lui pierdere şi nimic nu mai putea să-l înveselească – nimic, în afară de un nou colonel care era la fel de nebun ca şi colonelul Black.

Am hotărât să-i cumpărăm un animal, ca să încercăm să-l salvăm din starea sa de profundă deprimare.

S-a dovedit însă că domnişoara Pârţ a fost o eroare.

Dragostea este un lucru fragil

În amplasamentul de mortier, Shotgun stătea de vorbă cu cineva. Murmura cuvinte de amor, care aveau darul să ne facă pe toţi să ne gândim acasă. Asta era dăunător pentru moral. M-am dus să-l opresc. De fapt, m-am dus să-mi satisfac curiozitatea. N-am crezut că va da uitării atât de curând pe colonelul Black şi pe iubitul lui mortier.

Stătea de vorbă cu maimuţa pe care i-o dăruisem.

Nu vă faceţi griji în privinţa lui Shotgun. Era o *femelă.* Adevărul e că tocmai îi întindea o lamă de gumă de mestecat mentolată, în ambalajul ei original. Întrucât era o primată, nu i-a fost greu să desfacă ambalajul, să introducă lama în gură şi s-o mestece.

Întrucât era o primată inferioară, maimuţei i-a fost greu să-şi dea seama ce să facă cu guma după ce o mesteca un timp. O maimuţă într-un cocon de gumă nu e o imagine prea simpatică, însă, dat fiind că gura lui Shotgun se strânsese în modelul subţiat, mi-am dat seama că era cazul să râd şi eu. Ceea ce am şi făcut.

— Căpitane, dă-mi voie să ţi-o prezint pe domnişoara Pârţ.

Shotgun rostise replica de parcă ar fi anunţat o debutantă la un bal. Am renunţat la zâmbet şi i-am strâns mâna lipicioasă din pricina gumei. Ea a intrat în panică în momentul când laba i s-a lipit de mâna mea şi a tras de ea ca s-o elibereze, efortul făcând-o să-şi plesnească laba lipicioasă de faţa acoperită de gumă.

A început să întindă guma în încercarea de a-şi dezlipi laba de faţă. Cu laba rămasă liberă, se străduia să dea la o parte şuviţele de gumă dintre faţă şi laba captivă. Pe urmă, asemenea unui ţesător de covoare Navajo, a prins a împleti guma încoace şi-ncolo între labe, creând o ţesătură de gumă.

Am privit spectacolul până când n-a mai putut să se mişte.

— De ce i-ai spus d-ra Pârţ, Shotgun? – am întrebat eu, cu ochii la coconul zvâcnitor.

Shotgun a arătat spre fălcile ei.

— Vezi pungile alea de sub fălci? Când îi dau să mănânce, îşi depozitează mâncarea acolo. Câteodată, zile-n şir. Uite, miroase.

Shotgun a înhăţat animalul imobilizat şi l-a ridicat la nivelul feţei mele. Maimuţa ţipa de undeva, din interiorul învelişului de gumă, dar tot îi simţeam respiraţia.

Mirosea ca o vomitătură cu aromă de mentă.

Ca gunoiul din spatele hotelului, după trei zile.

Ca apa de gură cu aromă de menstruaţie.

— Căpitane, te-aş ruga să ai grijă de ea în noaptea asta, vrei? Nu-ţi cer mai mult, iar ea va fi mai în siguranţă în camera dumitale.

M-am holbat la Shotgun care întinsese spre mine animalul înnebunit, care ţipa şi horcăia. Era oare o şmecherie? De ce tocmai eu?

Sigur, e uşor să spuneţi: „Ia-o în camera ta. Curăţ-o.” Dar, ia gândiţi-vă:

Dacă lui Shotgun îi place aşa? Cu gumă? Aţi priceput punctul meu de vedere?

— Şi cât timp trebuie s-o ţin, Shotgun?

— Numai până când se termină atacul.

M-am uitat în jurul perimetrului. Ziua era fierbinte, umedă şi aproape pe terminate. Fiecare zi se sfârşea astfel. Am privit la soarele care tocmai atingea un lan de orez. Mi-a pus în braţe

maimuţa îmbrăcată în gumă. Ea s-a lipit de mine – ei bine, ca o maimuţă îmbrăcată în gumă. Respiraţia ei... respiraţia ei... respiraţia ei... Staţi o clipă, îmi caut cuvintele... Respiraţia ei mirosea mai rău decât Câmpia Trestiilor. Ochii au prins să-mi lăcrimeze. Shotgun şi-a aşezat mâna cât o insulă pe umărul meu, zgâlţâindu-l.

— Haide, căpitane. Nu-ţi face griji cu mine. Eu o să stau bine-mersi aici în timpul atacului.

Am încercat să-mi concentrez privirea pe Shotgun:

— Ce atac?

— Ăla din noaptea asta.

Maimuţă de vei vedea, în panică vei intra

Iar Shotgun a avut dreptate. A avut loc un atac. Unii oameni simt un junghi în genunchi, atunci când se schimbă vremea; la alţii, şalele se comportă de parc-ar urma să ningă. Shotgun avea crampe în degetul cu care acţiona trăgaciul, vechile arsuri de praf de puşcă îi luau foc pe obraji, schijele îi cădeau din urechi. Ştia.

Am instalat-o pe domnişoara Pârţ în adăpostul meu. S-a târât până la una din puştile mele – stătea atârnată pe un rastel de perete rudimentar – şi prinzându-se de curea, a început să se legene ca să adoarmă. I-am legat în jurul gâtului o sfoară, lăsându-i o rezervă suficientă ca să poată coborî din culcuş, să ia o gură de apă sau nişte castraveţi proaspeţi din castroanele de pe podea. A trebuit sa apreciez cu grijă lungimea frânghiei. Gândul că domnişoara Pârţ s-ar fi putut spânzura în adăpostul meu m-a cutremurat.

Dormeam întins pe podea când spec. 7 Thompson a chemat atacul aerian. El păstrase câţiva căcaţi de câine şi-i amplasase în împrejmuirea de sârmă a taberei. Noi credeam că se uita la monitor doar aşa, de dragul culorii verzi. Thompson era în stare de aşa ceva.

El ne-a povestit mai târziu că atunci când a văzut că pionierii se aflau-între sârme, a vrut să dirijeze bombele cât mai aproape posibil, ca să-i buimăcească.

— Când sunt buimăciţi, este ca şi cum ai împuşca peşti într-un butoi cu apă, ne-a explicat el cu glas ridicat, întrucât atunci nu mai auzeam la fel de bine ca înainte de atacul ţintaşilor şi de

raidul B-52-urilor. „Heavy metal”[14]-ul produce astfel de efecte asupra urechilor.

Pionierii sunt atleţii de elită ai echipei adverse. Ei sunt antrenaţi să se infiltreze în tabere ca ale noastre, nu cu alt scop decât să arunce lucrurile în aer – de exemplu, pe noi. Sunt recunoscuţi ca având nevoie de cinci zile ca să se târască pe distanţe de o sută douăzeci de metri. Pionierii nord-vietnamezi îşi lipeau de spinare brazde de iarbă pe care apoi le umezeau cu apă ca să se asorteze cu mediul din preajma împrejmuirii de sârmă. Nişte adevăraţi ecologişti. Ei cărau săculeţe cu grenade, care nu erau aşa de dificil de manipulat, şi mari încărcături explozive, care erau uite-aşa de greu de manipulat. Precum şi rachete B-40.

Pentru a face toate astea, era nevoie de nervi de oţel. Întrucât erau şi ei fiinţe umane, îşi lipeau de ceafă fiole cu opiu pur şi-şi înfigeau seringi în vene. Ştiau că nervii lor erau la fel ca toţi nervii soldaţilor, nu din oţel ci din materie organică. Şi dureau al dracului de tare.

Desigur, ameţiţi cum erau din pricina drogurilor, puteau provoca un dezastru – atât pentru ei, cât şi pentru ceilalţi. Acesta fiind şi motivul pentru care dormeam pe podea când a explodat prima bombă B-52 la zece yarzi[15] de tabăra noastră.

Zece yarzi.

Treizeci de picioare.

Trei sute şi şaizeci de inch.

M-am trezit. Şi mi-am dat seama că eram orb. Dar nu şi surd. Ştiam că şocul exploziilor îmi zgâlţâia pereţii deoarece simţeam cum pică praful pe vesta antiglonţ şi pe haine. Auzeam (sesizam) cum abajurul firav al singurului bec din încăpere se balansa încoace şi încolo, izbindu-se de tavan. Dar continuam să fiu orb.

Când mi-am revenit în simţiri, primul meu gând a fost că, în timpul somnului, mă urcasem înapoi pe prici şi că o rachetă B-40 se hotărâse să doarmă cu mine. Pionierii aveau obiceiul detestabil de a-şi lansa rachetele la trei picioare deasupra

---

[14] Stil de muzică modernă, caracterizat prin violenţe acustice *(n. Trad.)*

[15] 10 yarzi 9,144 m *(n. Trad.)*

solului, în aşa fel încât soldaţii care dormeau pe priciurile înălţate la trei picioare de sol să poată dormi pe veci.

Următorul gând, provocat de nişte, unghii lungi care începuseră să mă zgârie, a fost că Shotgun mă lăsase în plata Domnului, îngăduindu-le pionierilor să mă atace la podea. Din fericire, mi-am găsit repede arma şi, cu un gest disperat, am adus-o în faţa mea, împroşcând cu gloanţe zidul de beton.

După ce gloanţele au încetat să mai ţopăie în jur, mi-am dat seama că sângeram şi am simţit la gât un miros de urină. Dar continuam să fiu orb. Nu-mi mai rămăsese decât un singur lucru de făcut: să fug.

Bâjbâind prin beznă şi liniştea bombardată, am dat de uşă. Curentul de aer provocat de deschiderea uşii a fost imediat înlocuit de două mâini care m-au înhătat de revere.

— Trădare! M-aţi înşelat!

Şi Shotgun o smulse pe d-ra Pârţ de pe faţa mea. În clipa aceea, aş fi preferat B-52-urile.

— *De ce stătea pe faţa ta?* – a spus Shotgun, privindu-mă fioros cu ochi de nebun. De fapt, aceia erau ochii lui normali.

— Shotgun, ea încerca să protejeze un soldat american.

Ochii au clipit. Argumentul patriotismului l-a convins.

— Aşa e ea. Îmi pare rău că te-am zgâlţâit, căpitane. Să mergem. Pionierii sunt între sârme.

Am părăsit-o pe d-ra Pârţ şi am alergat spre berme.

Nu se aflau între sârme.

Trecuseră de ele.

Dar nu-mi păsa. Viaţa îmi aparţinea din nou. Îmi aparţinea din nou dacă reuşeam să-i împiedic pe cei cinci omuleţi ajunşi acum în buncărul mitralierei noastre să întoarcă arma înspre noi şi să ne împuşte.

— Sunt în buncărul mitralierei!

Totdeauna, Thompson avea de constatat chestiile evidente. Gloanţele ne-au greblat poziţia joasă şi netedă. Este uluitor cât de largă poate deveni o cască în timpul luptei. Eu puteam să fac tracţiuni înăuntrul căştii mele.

O primată păroasă suferind de epuizare nervoasă o zbughi pe deasupra noastră către stânga cuibului de mitralieră. Întrucât pionierii drogaţi trag în orice mişcă în preajma lor, ei au întors arma spre d-ra Pârţ, dându-ne răgazul să-i omorâm. Shotgun a continuat să tragă mult timp după ce aceştia muriseră. Era un

tip gelos.

— Asta e pentru că aţi tras în maimuţica mea! – strigă el, trăgând o rafală.

— Asta e pentru că aţi speriat-o! încă o rafală. Însă, cu toate că trupurile s-au zgâlţâit, nu i-au răspuns.

— Animalele favorite nu fug, Shotgun, am spus eu, încercând să-l domolesc. O să se întoarcă dimineaţa.

Se părea că am reuşit. După o oră, s-a relaxat.

Am rămas întinşi acolo, toată noaptea. În linişte.

— De ce stăm aşa tăcuţi dacă au murit cu toţii? – întrebă Glas Domol.

— Pentru că pe monitor am numărat şase, îi răspunse Thompson.

Iată de ce am rămas întinşi acolo toată noaptea. Unde era al şaselea? N-am dormit prea bine. Cele cinci cadavre zăceau sub lumina stelelor, aproape de patru trupuri care mai puteau încă să le vadă. În spatele nostru, tabăra dormea.

Trebuie să fi aţipit. Şi am fi ţinut-o într-o aţipeală, de n-ar fi fost ţipetele de suferinţa ale lui Shotgun.

— Târâtura m-a părăsit! A spălat putina! Nu e pe nicăieri:

Aşadar, domnişoara Pârţ dispăruse. Am luat-o pe urmele ei care mergeau către gardul de sârmă şi dispăreau. Cum stăteam în vârful bermei, încercând să ne uităm în noile cratere de bombe, să vedem dacă nu cumva se ascunsese pe acolo, o fetiţă cu iarba lipită de spinare se ridică în picioare.

— *Chieu hoi,* a strigat ea ţinându-şi mâinile deasupra capului. *Chieu hoi.*

Spec. 7 Thompson a zâmbit.

— V-am zis eu că erau şase.

Mai târziu, cu ajutorul unui interpret, ea ne-a spus că tatăl ei îi ceruse să aştepte până când el va muri şi apoi să se predea americanilor. El i-a explicat că această modalitate de lucru deosebită avea dezavantajele ei, unul fiind târâşul timp de două zile prin păienjenişul de sărmă tăioasă, cu frica lipită de picioare; celălalt fiind moartea. Pionierii nu puteau încheia asigurări pe viaţă ca să-şi scape familiile de necazuri, aşa încât le trimiteau la noi.

— Care din ei este tatăl tău? – a întrebat Glas Domol, arătând spre cele cinci trupuri inerte.

Fetiţa a săltat din umeri. Era greu de spus. Mânia lui Shotgun

poate zăpăci un copil.

Shotgun a spus că fetiţa era o prevestire.

— Domnişoara Pârţ ne-a părăsit şi în schimb ne-a fost trimisă o fetiţă.

A luat-o de mână şi a condus-o printre sârme, ridicând-o peste colacii tăioşi. Am rămas pe bermă şi l-am privit cum o duce la rezervorul de apă, unde a început să-i cureţe iarba lipită cu clei de spinare.

— Sunaţi la echipa B. Spuneţi-le să vină s-o ia pe fiica mea de aici, a spus Shotgun.

— Dar nu e fi… a icnit Thompson, căci tocmai îl izbisem în coaste cu patul armei.

— Executarea, i-am ordonat.

Au trimis un elicopter şi fetiţa s-a suit la bord. I-a făcut semn de bun rămas lui Shotgun, dar el n-a observat. Turna var peste cei cinci morţi, dintre care unul era tatăl ei. Shotgun era un om tare inimos.

Jucării de Crăciun

Pe colonel l-au expediat acasă într-o cutie neagră. De fapt, au expediat ceea ce nu era colonelul acasă, într-o cutie neagră. Se întâmplă adesea în război. Dacă nu a mai rămas nimic din respectiva fiinţă umană, este trimisă acasă o cutie neagră, bătută bine în cuie, ca să aibă la ce se uita cei din oraşul natal.

Pentru fiecare cutie neagră care pleacă acasă, la tabăra A apare o altă cutie, iar apariţia ei este realmente în măsură să cauzeze trimiterea acasă a şi mai multor cutii negre.

De aceea am şi lăsat cutia mare şi cenuşie să zacă pe platforma de aterizare a elicopterelor.

Am lăsat-o acolo pentru că Shotgun nu a vrut să ne lase să o luăm.

— Ori de câte ori soseşte o cutie cenuşie, avem parte de o nouă misiune, care cauzează trimiterea acasă a altor cutii negre, care cauzează trimiterea încoace a altor cutii cenuşii, care cauzează…

Începeam să mă simt cuprins de un sentiment de nelinişte.

Totodată, cutiile negre aduc înlocuiri. Echipa B l-a înlocuit pe colonelul Black cu colonelul Robert Basshore, un bărbat neobişnuit de solid din El Centro, California, care avea impresia

că totul era realmente mişto.

— Bărbaţi, misiunea următoare va fi realmente mişto, nu am încă toate detaliile, dar când am să mă-ntorc, vă voi spune despre ce e vorba.

Într-o bună zi, a sosit în tabără însoţit de doi „specialişti”, care să ne ajute în mişteul imediat următor. Evident, specialiştii trebuiau să aibă un ofiţer, care avea să rămână în tabără, ca să-şi supravegheze specialiştii.

Supraveghetoml specialiştilor: sublocotenent Jonathan Powell.

Powell cel cu faţă de copoi şi cu privirea tristă, rătăcită. Mâinile lui păreau prea fragile pentru manşetele destrămate ale uniformei care-l învăluia asemenea unei robe universitare prost croite.

Noii oameni l-au speriat pe Shotgun, care ne-a speriat pe noi.

— Ăştia nu trimit înlocuitori decât dacă trebuie să înlocuiască pe cineva, iar noi ne aflăm încă aici.

Am privit în jur. Avea dreptate. Fizic vorbind, ne aflam încă acolo. Glas Domol, Shotgun, spec. 7 Thompson şi cu mine. Le-am scuturat mâinile de parcă ar fi fost grav bolnavi de paraziţi sanguini. Recruţii se pricep de minune să-i rănească pe pianişti ori să-i înlocuiască.

După plecarea colonelului, ne-am îndreptat atenţia spre „LNV” (Labagiii nou-veniţi).

Plutonierul Whitson era un E-7, negru din Harlem. El avea să fie responsabilul cu probleme de contraspionaj al misiunii noastre, urmând să ne conducă în şi din zona-ţintă. Vorbea limba băştinaşilor din zona-ţintă. Ochii lui reci şi întunecaţi mi-au adus aminte de Shotgun. Era prea înalt şi extrem de subţiratic şi nervos, asemenea unui cal pur-sânge. Semăna cu o macaroana lungă, şi neagră, aşa că l-am poreclit Spaghetti. Îi plăcea la nebunie să umble creanga şi să citeze proverbe africane ca soluţii la orice problemă. Oferea răspunsuri meşteşugite la întrebările lui Glas Domol, cu care s-a potrivit de minune.

Glas Domol întreba:

— De ce nu ne spui unde-o să mergem?

Iar el răspundea:

— Adevărul este ca aurul: ţine-l undeva încuiat şi-ai să-l găseşti exact aşa cum era când l-ai pus deoparte.

— O să fie multe focuri de armă? (Din nou Glas Domol.)

Răspuns:

— Înlesnirea trimisă de Dumnezeu nu-l trezeşte pe cel care doarme.

După cum ne-a înştiinţat el, ambele citate proveneau din Senegal, ceea ce explică, probabil, poziţia importantă a acestei ţări în lume.

Sergentul Randolph Subervich venea de la minele de cărbuni din Pennsylvania. Înainte, fusese un fotbalist bun în echipa universităţii, dar o rană la genunchi l-a costat bursa. Era o rană gravă, din moment ce nu fusese îndeajuns de rea ca să-l scape de război. Îl trimiseseră să ne arate cum se folosesc obiectele din cutia cenuşie care continua să zacă pe platforma pentru elicoptere. Mai era doar o singură problemă. La drept vorbind, erau două. Shotgun nu permitea nimănui, inclusiv LNV-iştilor să atingă cutia, iar Subervich doar văzuse obiectele din cutie. Nu fusese instruit să le folosească.

— Permisul de securitate nu mi-a sosit la timp ca să mă poată instrui înainte de a primi ordinul să vin aici. Aşa încât, m-au trimis aşa.

— Şi ce ne-au trimis? – a întrebat Glas Domol.

— Mă depăşeşte, a zis Subervich. E secret.

— Bine, dar trebuie să ne folosim de chestiile alea, am spus.

— O să mă prind eu cum trebuie folosite, a spus Thompson.

O mână neagră îi atinse pieptul:

— Arată-mi permisul de securitate.

Adevărata enigmă era sublocotenentul Jonathan Powell. Fusese trimis să ne ajute, dar n-aş putea să vă spun cu ce ne-a ajutat. Era unul din acele personaje din clasele de colegiu americane, care receptează totul şi nu învaţă nimic.

Avea treizeci şi doi de ani şi era profesor de filosofie la unul din colegiile acelea mici din California. Într-o seară, în jurul cinei cu piure de cartofi, a încercat să ne explice tuturor poziţia nihilistă a existenţialistului şi cum se îmbina această problemă în mintea lui cu legea entropiei.

Ne-am holbat la el. Toţi, în afară de Shotgun.

— Universul este guvernat de haos şi hazard, nu de ordine. Iată ce dovedeşte entropia.

Sublocotenentul Powell era excitat.

— Ridicaţi-vă toţi farfuriile cu cartofi, a spus Shotgun.

Le-am ridicat.

— Aruncaţi farfuriile în sus.

Le-am aruncat.

Toate au căzut pe partea cu cartofii.

Shotgun se uită la sublocotenentul Powell:

— Prostii.

Dar să nu vă gândiţi că Shotgun nu-l agrea pe sublocotenentul Powell. El îi compătimea pe toţi locotenenţii. Când am fost avansat căpitan mi-a dat o felicitare. O făcuse el însuşi la imprimanta din dotarea pentru războiul psihologic pe care o rezervam, de regulă, pentru tipărirea fluturaşilor aruncaţi deasupra satelor, ca să-i anunţăm că venim. Textul felicitării era plin de înţelesuri:

Ofiţerii simt ca nişte aligatori. Când sunt locotenenţi, ţi-e milă de ei şi-i îngrijeşti. Când ajung căpitani, te ţii la o distanţă sigură de ei. Când devin maiori îi vânezi, iar când se fac colonei, îi omori pentru trofee. Felicitări pentru avansare, căpitane.

Shotgun

Totdeauna era util în felul acesta. Iată de unde ştiu că îl plăcea pe sublocotenentul Powell. Chiar dacă nu dădea doi bani pe filosofia lui.

Nu prea l-am văzut la faţă pe Powell. A stat în buncărul lui, legumind câte o sticlă de Everclear pe zi. Soţia lui îşi găsise de lucru într-un bar de lesbiene din Los Angeles – numai până la întoarcerea sa. El se gândea că nu era bine pentru ea. Dar scrisorile păreau scrise de o fiinţă relaxată.

Le-am citit pe toate, până la una. Erau grozave. Se dovedea a fi o scriitoare teribil de talentată la descrieri şi era încântată de munca ei de la bar, care consta în oferirea serviciilor către clienţi. Îmi propusesem să vizitez barul acela la întoarcerea în ţară.

Cutia cenuşie.

Cutia cenuşie se afla tot pe platforma pentru elicoptere. Într-o noapte, Shotgun a adormit de-adevăratelea. De la întâmplarea cu mortierul nu mai dormise cum se cuvine, dar timpul vindecă toate rănile – timpul şi copcile.

În cele din urmă, Glas Domol a spus:

— Mă întreb ce-o fi în cutie?

Am cugetat la asta preţ de câteva ore, sperând ca Shotgun să

se trezească, dar el a continuat să doarmă. Pe deasupra, s-a pornit şi musonul. Nici asta nu i-a stricat somnul.

Musonul?

Intraţi în baie. Daţi drumul la duş. Opriţi-l. Daţi-i drumul. Opriţi-l. Faceţi asta zi şi noapte timp de vreo trei luni în şir şi veţi înţelege ce-i acela un muson.

Am greşit lăsând cutia în ploaie. Recunosc. Dar de unde să ştiu eu că apa va dezlipi etichetele?

Când, în sfârşit, am ajuns să deschidem cutia, ne-am uitat înăuntru şi am văzut sute de cutiuţe cenuşii. Prima cutie cenuşie pe care am deschis-o avea înăuntrul ei o altă cutiuţă cenuşie, mai mică.

În momentul acela, Shotgun se trezise, dar era prea târziu.

Din mica cutie cenuşie se proiecta în afară un ineluş alb. I-am înmânat-o locotenentului Powell, care i-a pasat-o lui Subervich, specialistul în cutii cenuşii.

— Du-te afară şi trage de inel, a spus Powell. Eşti singurul care ai permisul necesar ca s-o foloseşti.

Am privit cu toţii la Subervich, care se uita la cutie. S-a îndepărtat de noi la o distanţă sigură şi a tras de inel. Era ataşat la capătul unui soi de fir. A continuat să tragă de inel, scoţând afară şi mai multă aţă. Lăsând cutia pe pământ, a început să păşească în direcţia noastră, cu inelul prins de deget. Firul a continuat să se lungească.

Noi ne-am dat înapoi.

El a venit după noi.

Ceea ce a făcut şi firul.

— E o cutie cenuşie cu un fir negru în ea! – a zbierat el ca să ne oprească să ne retragem dincolo de bermă. Ne-am oprit cu toţii.

Am cercetat firul şi cutia. Spec. 7 Thompson a tras de şnur şi l-a rupt. Cutia a început să zumzăie.

Am sărit în spatele bermei.

Şi am urmărit-o.

A început să plouă.

Cutia zumzăia în ploaie.

Noi am rămas în spatele bermei.

Dezgustat, sublocotenentul Powell a ridicat cutia şi l-a blestemat pe Dumnezeu.

Nu s-a întâmplat nimic.

Spec. 7 Thompson a luat cutia înăuntru, a desfăcut-o şi, în vreme ce noi ne ştergeam de apă, ne-a explicat destinaţia obiectului.

— Acesta este un dispozitiv de campare. Aşezi cutia la ureche, iei şnurul şi-l întinzi în jurul perimetrului, pe după doi-trei copaci şi câteva tufişuri, iar apoi agăţi capătul din nou de cutie. Dacă un animal ori vreun omuleţ în pijamale negre rupe sfoara, îţi zumzăie în ureche, te trezeşti, împuşti cevaşilea şi p'ormă-ţi vezi de somn. O să-i spunem… – se chinui să-i găsească un nume… – cutia zum.

În ladă se aflau cel puţin o mie de cutii zum. După cum mai erau şi alte lucruri.

Sticluţe Clorox. O mulţime.

Cutii mari de cafea, de culoare maro, având scris pe ele cuvântul „Schick". Am crezut că sunt nişte truse de bărbierit, până când Glas Domol a întrebat:

— Ce-i asta?

„Asta" s-a dovedit a fi un întrerupător montat pe peretele lateral al cutiei.

— Trusele de bărbierit au întrerupătoare?

N-am ştiut ce să-i răspund lui Glas Domol, aşa că am aşezat cutiile de cafea lângă sticluţele de Clorox.

Urma o mică grămadă de cutii din polistiren alb, mari cât să-ncapă într-un buzunar. Am căutat vreun întrerupător – niciunul – aşa încât mai întâi le-am desfăcut pe astea.

Înăuntru se aflau nişte eprubete mici, cu capetele filetate. Fiecare eprubetă era umplută cu câte un lichid de o anumită culoare. Erau prinse de cutie cu nişte cleme. Pe cleme fuseseră stanţate numere:

„Zece secunde."

„Douăzeci de secunde."

„Treizeci de secunde."

„Patruzeci şi cinci de secunde."

„Şaizeci de secunde."

Am scos o fiolă şi i-am cercetat filetul;

— Mă întreb unde se potriveşte chestia asta?

I-am dat lui Thompson o mină Claymore.

— Vezi dacă se înşurubează aici.

Şi Thompson a început să înşurubeze fiola albastră de la clema de „zece secunde". Ţipătul înfricoşat era al meu. Îl

cronometram şi deja irosise şapte secunde, fără să reuşească să înşurubeze mai mult de jumătate de filet. Nu-mi imaginam cum o să poată înşuruba restul filetului în cele trei secunde rămase. M-am întrebat cine făcuse probele la dispozitivul ăsta, în State. Charlie Trei-Degete?

— Căpitane, pe care din ele vrei s-o folosim? – a întrebat Glas Domol.

— Aiurea, cui îi pasă? – a grăit sublocotenentul Powell, filosoful nostru.

— Hai s-o folosim pe-asta neagră. O s-avem răgazul să ajungem în spatele sacilor de nisip.

Toată lumea s-a uitat la mine. Căpitanul a mai urcat o treaptă.

Să aşezi o mină Claymore în vârful bermei, să înşurubezi în ea eprubeta neagră şi pe urmă să aluneci şi să te târăşti înapoi până la sacii de nisip nu-i aşa uşor în timpul musonului. Dar a durat mai puţin de treizeci de secunde.

Am aşteptat mult mai mult decât atât.

În cele din urmă, Pulică, câinele nostru de pază, s-a dus să examineze mina.

Buum!

Din fericire pentru Pulică, când mina a explodat, el nu se afla în faţa ei. Din nefericire, se afla în spatele minei, care are o rază de retro-acţiune de cincizeci de yarzi.

Nu i-am mai găsit decât botul.

— Eh, ce să-i faci, se mai întâmplă, a încercat să ne consoleze spec. 7 Thompson.

Thompson a cercetat fiolele colorate.

— Sunt sensibile la vibraţii! Când o-nşurubezi la o mină Claymore, fiecare fiolă stabileşte câte un interval de timp diferit până când mina devine sensibilă la vibraţii.

— Şi cum rămâne cu sticluţele Clorox şi cutiile de cafea?

Aş fi preferat ca Glas Domol să mai şi tacă din când în când.

Spaghetti cel negru grăi:

— Hai să le-ncercăm într-o ambuscadă.

Shotgun gemu.

— Ce s-a întâmplat, Shotgun? – l-am întrebat.

— N-am mai primit niciodată atât de multe jucării.

Shotgun îşi şterse o lacrimă, sau poate o şuviţă răzleaţă de salivă. Emoţia îl făcea să se manifeste astfel.

— Ce fel de misiune are nevoie de aşa multe jucării?

După această întrebare, Glas Domol se ghemui într-un colţ, în poziţie de fetus.

Chiar şi „specialiştii” arătau îngrijoraţi. Spaghetti îşi scoase portofelul şi se uită la fotografia unei frumoase negrese ţinând în braţe o fetiţă care făcea cu mâna la aparatul de fotografiat.

— Dacă-ţi bagi în gură o lamă de ras, vei scuipa sânge. Mâinile îi tremurau; s-a uitat la fotografie vreme îndelungată.

O lungă excursie în natură

Puteţi să pronunţaţi aceste nume: plaine des Jarres, Phou Bia, Tha Thom, Borikhane, Soppone, Ang Kahm, Chankeuil Tay şi A Ro?

N-a reuşit nici colonelul Basshore când ne-a încredinţat noua noastră însărcinare. A zburat personal până la tabără, ca să ne explice toate amănuntele. Îmi amintesc bine de ziua aceea, căci era fierbinte şi umedă. Desigur, toate zilele erau fierbinţi şi umede, aşa că nu era greu să-ţi aminteşti aşa ceva.

— Cum se face că avem de mers în locuri de care nu a mai auzit nimeni?

Glas Domol se afla tot în colţul lui, strâns într-un mic ghem temător.

Sgaghetti încercă să-l liniştească pe Glas Domol cu un citat:

— Într-un tribunal de găini, libarca n-o să aibă niciodată câştig de cauză.

Colonelul emise un hohot firav. Shotgun şedea liniştit în primul rând al auditorilor, curăţindu-şi lansatorul M-79. Cârpa îmbibată cu ulei aluneca agale în susul şi în josul ţevii, în vreme ce el se uita cu atenţie la colonel. Mirosul fluidului pentru curăţirea armelor îl excita pe Shotgun.

Colonelul Basshore îşi drese glasul:

— Din acest moment, această misiune este „sterilizată”. Nicio persoană care ascultă ceea ce vă voi spune nu va putea să părăsească tabăra până la încheierea misiunii. S-a înţeles?

Colonelul se duse până la uşa adăpostului, privi în jur şi nu văzu nimic în afară de jeep-ul incendiat, hoitul în descompunere al unui elefant şi o tigvă de nord-vietnamez înfiptă într-o suliţă ’aproape de intrarea în tabără. Una din patrulele Hoa Haos o adusese la întoarcere şi o lăsase ca amintire. Desigur, nu aduceau niciodată înapoi şi corpul. E mult prea greu şi inutil după ce-i mănâncă ficatul.

Crud.

Ei mănâncă ficatul crud pentru că acolo se află sufletul.

E liniştitor să ştii că sunt nişte oameni religioşi.

— Un bătrân şef de trib Hmong a murit de curând în Laos. A fost înlocuit de un alt bătrân, necunoscut nouă. Va trebui să stabiliţi contactul cu noul şef pentru a vă asigura că, este dispus în continuare să menţină relaţia dintre tribul său şi Statele Unite. Este necesar să rămâneţi la faţa locului, la un aerodrom folosit de noi. Construit pe pământul tribului, cu banii şi munca Statelor Unite, acest aerodrom este important pentru efortul de război.

— De unde ştim dacă individul ne e prieten? – întrebă Glas Domol.

Colonelul îi aruncă o privire lui Glas Domol. Părea uşor indispus de o întrebare atât de naivă, aşa că am răspuns în locul lui.

— Dacă după ce-l întâlnim rămânem în viaţă, ne e prieten. Dacă murim, înseamnă că ne e duşman.

Răspunsul nu avu darul să-i liniştească temerile lui Glas Domol.

Spaglietti mă bătu pe umăr.

— Dacă vorbeşţi, vorbeşte celui care te înţelege.

Arăta spre colonel, care-şi reluase discursul.

— ...pe scurt, domnilor, pentru a asigura paza unui aerodrom aproape de plaine des Jarres din Laos, după ce ne veţi da asigurări că noul şef ne este prieten.

— Pentru ce? – întrebă Shotgun, foindu-se în scaun.

Colonelul bătu în retragere şi se ascunse în spatele aghiotantului său, care ţinea desfăşurată o hartă. Arătau ca nişte dansatoare de cabaret gemene.

— Asta e strict secret, rosti colonelul, şi din raţiuni de securitate, nu vi se va dezvălui natura misiunii nici după ce aerodromul va fi în siguranţă.

Pe Glas Domol îl luă gura pe dinainte:

— Vreţi să ştiţi ce cred eu? întrucât noi ne ducem acolo oricum şi fiindcă e vorba de o pistă de aterizare, pe ce pariaţi că este ceva în legătură cu nişte avioane?

La auzul cuvântului „avioane”, Shotgun întrerupse curăţatul lansatorului.

Colonelul afişă un rânjet hain.

— Tot nu ştiţi ce fel de avioane vor ajunge acolo.

— Ei şi? De ce e aşa de important ca noi să nu ştim?

Hotărât lucru, Glas Domol întrecea măsura.

— Pentru că s-ar putea să fiţi omorâţi înainte de a ajunge acolo, spuse colonelul Basshore, punându-l la locul lui.

— Şi dacă murim, ce treabă mai avem cu misiunea? Credeţi că-i vom spune lui Dumnezeu? – insistă Glas Domol, incapabil să stea în banca lui.

Colonelul se făcu roşu la faţă, culoare preschimbată rapid în alb în momentul în care Shotgun îşi desfăcu lansatorul de grenade şi întrebă:

— Sunteţi sigur că avioanele vor ajunge acolo?

Colonelul dădu glas din nou unuia din hohotele sale unice şi-i spuse lui Shotgun:

— Dacă vă faceţi treaba, vom trimite avioanele.

Shotgun îşi încărca arma cu un proiectil-grenadă de mari dimensiuni – lansatorul M-79 aducea vag cu o flintă străveche – şi cu un zgomot sec o închise.

— Şi avioanele alea pot să zboare până-n Idaho?

Colonelul se holbă la Shotgun, cu ochii bulbucaţi de groază, dat fiind că întrebarea părea să aibă dedesubturi adânci, înţelesese că de răspunsul lui depindeau multe.

— Cred că da… începu el cu glas tremurat. Dacă au suficient combustibil.

Shotgun îşi coborî lansatorul.

— Atunci, vom pleca în misiune.

Colonelul respiră adânc, uşurat. Mi-am aplecat capul şi am început să mă rog. După Câmpia Trestiilor, făceam asta destul de des. La scurt timp după întâlnirea cu colonelul Basshore şi după ce am ascultat planul în legătură cu Laos, am început, totodată să cred şi în fantome.

În timpul unui taifun, colonelul Basshore ne-a implantat în apropiere de A Ro. Asta a fost o fisură a planului. O muscă în alifie. O mică greşeală de plateau des Bolovens; un urcuş-coborâş-pieptiş pe-poteci-de-junglă-vulcanică greşit calculat; un drum-anevoios-printre-izvoarele-din-Câmpia-Trestiiior eronat; pe scurt, un dezastru total. Ar fi trebuit să ajungem în apropiere de plaine de Jarres. A Ro nu se afla nici măcar vag prin preajmă. Iată de ce am început să cred în fantome.

Numai lui Black, colonelul decedat, putea să-i treacă prin cap

ideea că nord-vietnamezii nu vor bănui că un elicopter ar putea zbura în Laos în timpul unui taifun, mai ales un elicopter venind din deltă. Sunt sigur că fantoma lui i-a şoptit lui Basshore că o infiltrare dinspre deltă în Laos nu va fi niciodată suspectată în timpul taifunului. Ideea o concura îndeaproape pe cea cu unitatea mobilă de mortiere.

Taifunurile sunt nişte uragane orientate. Taifunurile se rotesc într-un sens. Uraganele – în sens invers. Când eşti izbit de un vânt de o sută-şaizeci-de-kilometri-pe-oră, e greu să-ţi dai seama dacă e uragan sau taifun. Elicopterele nu sunt destinate zborului în timpul uraganului. Ele nu au fost construite să zboare nici în timpul taifunului. Nimeni nu se aşteaptă ca elicopterele să zboare în timpul taifunului deoarece nimic nu zboară în timpul taifunului. Dar noi am zburat.

Păsările nu zboară în timpul taifunului. Ştiu ele ce ştiu.

Mai întâi te rătăceşti.

Ceea ce am şi păţit.

Apoi, încalci regulile de securitate radio, ca să afli unde eşti.

Ceea ce am şi făcut.

Pe urmă, îndrepţi arma spre pilotul elicopterului şi spui:

— Prefer să merg pe jos.

Ceea ce Shotgun a şi făcut.

Şi într-advăr, am mers pe jos. Târâş. Grăpiş. Zile în şir. Şi nopţi. Plimbarea prin ploaia adusă de taifun a făcut minuni pentru moralul nostru. Asta şi chestia cu James Bond. Despre asta, mai târziu.

Am transmis o „rafală” radio către Thompson şi Powell, care avuseseă. Norocul să rămână în tabără. Noi avuseserăm norocul şi nu-i aveam cu noi. „Jucăriile” lui Thompson şi filosofia lui Powell produceau prea mult zgomot.

Dacă vreţi să ştii ce sunt acela „rafalele radio”, aşezaţi cu grijă un disc pe platanul pick-up-ului; rotiţi-l acum cu viteza de şaptezeci şi opt de ture pe minut. Aşa se aude o asemenea rafală. Trei secunde este durata în care poate fi reprodusă o bucată precum Suita *Grand Canyon.* E nevoie cam de o zecime de secundă pentru a transmite o cerere de ajutor. Durează şi mai puţin să refuzi respectiva cerere.

Când i-am întrebat atunci, în tabără, cine vrea să rămână şi cine se înscrie voluntar pentru misiune, au răspuns doi oameni.

— Păi, cineva trebuie să supravegheze staţia radio aici, în

tabără, a spus spec. 7 Thompson într-o microsecundă.

— Iar cineva trebuie să-l supravegheze pe cel ce supraveghează, a adăugat iute Powell. Şi-apoi, a continuat el, totul este lipsit de sens; este forma pe care am ales-o ca să ducem la bun sfârşit exerciţiile lipsite de sens care ne vor spune cine suntem. Iar eu am ales să rămân aici.

Asta i-a luat două microsecunde.

În tot cazul, exact în momentul acesta, în mijlocul junglei laoţiene, forma pe care am ales-o este ambuscada, iar eu vreau, să fiţi acolo. Nu avusesem şansa să experimentăm celelalte jucării din cutia cenuşie – cutia de cafea de culoare maro, prevăzută cu întrerupător şi sticluţa cu Clorox – şi după părerea lui Subervich, ocazia îşi făcea simţită prezenţa. Rămâneţi cu noi, pe potecă.

Glas Domol ia sticla de Ciorox din ambalajele ei şi se holbează la ea.

— Cum funcţionează asta?

E simplu. Iau sticla de la el şi mă holbez la ea. În secţiunea superioară a sticlei se găsea un lichid limpede. În secţiunea inferioară se găseau nişte alice albe. Lichidul este separat de alice printr-un strat de plastic, prevăzut cu o „cheie de biserică”, un deschizător de conserve demodat, menţinut în echilibru deasupra peretelui despărţitor cu ajutorul unui resort. Este cam acelaşi lucru pe care-l vede şi Glas-Domol.

— Trebuie să foloseşti deschizătorul de conserve ca să amesteci cele două componente, îi explic eu lui Glas Domol şi-i întind sticla. El nu pare impresionat.

Se zgâieste la deschizătorul de conserve dinăuntrul sticlei.

— Cum ajung la el?

Are dreptate.

Mă zgâiesc la deschizătorul de conserve care pluteşte în lichid. Cu un mârâit de atotcunoscător, iau un băţ lung, deschid sticla şi încep să împing înspre cheiţă. Băţul se dizolvă. *El problemo.*

Scutur sticla. Lichidul şi alicele se scutură şi ele. Glas Domol răstoarnă sticla cu fundul în sus. Lichidul şi alicele se răstoarnă şi ele. Până la urmă, frustraţi, am azvârlit cât colo. Asta a mers.

Glas Domol se duce şi ia sticla de unde o aruncase, aducând-o înapoi.

Deschizătorul de conserve pătrunsese în jos, străpungând

peretele de plastic şi provocând amestecului lichidului de deasupra cu alicele albe. Precum doi arabi în faţa sticlei magice, rămânem cu privirea pironită în vreme ce începe să se audă un şuierat puternic. Sticla începe să vibreze. O aşezăm jos. Cu grijă.

— Şi acum, ce facem?

Glas Domol se îndepărtează cu un pas de sticlă.

Îmi amintesc de detonator şi de micile capsule cu lichid colorat. Sunt momente când inspiraţia devine cu adevărat miraculoasă. Căile prin care Dumnezeu îşi împlineşte minunile sunt misterioase.

— Vars-o pe pământ, rostesc eu cu cel mai autoritar ton de comandă.

Glas Domol este imediat impresionat:

— De ce?

— Ai vreo idee mai bună? N-avem cum să-i convingem să le bea, nu? Acum, vars-o pe pământ. Am să fac o gaură în pământul umed în care am să pun o capsulă de detonare, cu una din fiolele alea colorate înşurubate în vârful ei.

— Asta ar trebui să-l impresioneze pe inamic?

Nu bag în seamă lipsa de încredere manifestată de Glas Domol şi dau să iau o fiolă. Apare o mică problemă: Când am alergat de-a lungul potecii, în timpul fazei de implantare a operaţiunii noastre, micile fiole s-au desprins din clemele cu care erau prinse în cutiile de polistiren, iar acum zăceau grămadă în interiorul cutiei.

— La ce intervale de timp corespundeau fiecare?

Glas Domol pare stresat.

Eu nu-mi aduc aminte. Factor de stres 9. Micile cleme care fixau fiolele erau la locul lor, cu timpii stanţaţi pe ele, dar fiolele nu ştiu să vorbească.

O iau din grămadă pe cea neagră. Îmi amintesc vag că avea un interval de timp mare. Mă gândesc. Unde dracu o fi Subervich, „specialistul” nostru?

— Eşti sigur c-ai luat-o pe cea care trebuia? spune Subervich cu un glas îngrijorător în timp ce trece grăbit pe lângă mine, întinzând un fir de gută agăţat de trăgaciul cutiei de cafea, aşezată după un cot al cărării, cam la zece paşi de locul unde pun lichidul numit Clorox.

— Pot să te ajut să tragi undiţa aia grea? – spune Glas Domol, urmându-l în tufişurile în care vom sta la pândă în timpul

ambuscadei. Sunt singur-singurel în timp ce înşurubez fiola în detonator, pe care-l vor apoi în solul îmbibat cu Clorox. Mă îndepărtez apoi, spre a mă alătura lui Subervich.

— Ţi-a luat douăsprezece secunde, deci ştim acum că nu este cea rapidă.

Subervich, „specialistul”.

Stăm acolo tăcuţi, ascultându-ne respiraţiile şi frunzele junglei picurând rouă dimineţii. Shotgun apare lângă noi şi aşteaptă. Nici n-am ştiut că e pe-aproape. E bun tipul.

— Unde-i Spaghetti?

Glas Domol nu pare încrezător în şansele noastre privind ambuscada. De ce n-are el încredere în solul umed al junglei, cu o capsulă detonatoare şi o fiolă cu lichid colorat iţindu-se dintre frunze, dublată de o cutie de cafea aşezată în mijlocul potecii, îndreptată cu ceea ce speram a fi partea frontală către inamic – de ce nu are el încredere în chestiile astea nu constituie decât un motiv în plus de iritare.

Am promis că vă voi povesti despre chestia cu James Bond mai târziu şi pentru că s-a făcut mai târziu şi noi aşteptăm într-o ambuscadă, neavând altceva de făcut decât să transpirăm, am să vă spun ce s-a întâmplat.

Am să încep povestirea la timpul prezent pentru că aşa mi-a rămas în memorie.

Ne aflăm undeva, adânc în teritoriul inamic, încercând să ajungem la plaine des Jarres, tăcuţi ca nişte şoareci, şi dăm nas în nas cu o turmă de vaci.

Apar un bătrân cu un crâmpei de ţăcălie albă, însoţit de nepotul său, un puşti de patru, poate cinci ani. Ei mânau vitele spre satul învecinat, sau până la cea mai apropiată păşune, ori poate la iarmaroc. Moşul are un baston de bambus cu care croieşte vacile pe spinare, ca să le îndemne la mers. Mititelul îl copiază pe bunicul său, lovindu-le cu nuiaua peste coadă. Amândoi râd. Cowboys. Oriunde te-ai duce, se comportă la fel.

Iată de ce, la început, nu observă. Stăm ascunsi la marginea potecii şi aşteptam să treacă. Observaţie: Douăzeci de vaci nu se pot deplasa în şir pe o cărare. Ele se împrăştie şi păşesc una lângă alta şi pe spinările celor care încearcă să se ascundă de-a lungul potecii. Asta doare. Ne ridicăm în picioare, împrăştiind vitele.

Bătrânul şi puştiul încremenesc.

Noi încremenim.

Bovinele sunt lovite de streche.

O situaţie nouă prinde contur.

— Cum adică să-i împuşcăm? (Subervich se uită la mine.) de ce să nu-i legăm, pur şi simplu, şi să plecăm de-aici?

— Pentru că – îi explică răbdătoar Shotgun – au pe cineva acasă care-i aşteaptă cu cina. Or să-i caute şi când or să-i găsească legaţi, or să vrea să ştie de ce.

— Copiii mici sunt pentru tigri mese bogate.

Spaghetti îi răvăşeşte părul pustiului şi-i dă o acadea. Îmi aduc aminte de fotografia familiei sale. Lui Spaghetti îi plac copiii.

— N-am putea să-i luăm cu noi? se milogeşte Glas Domol.

Am intrat preţ de treizeci de mile în teritoriul Laosului. Mai aveam de mers încă cincizeci. Bătrânul tuşeşte şi scuipă. Numai zgomotele astea ar compromite orice ambuscadă am pune la cale şi ar putea duce la amplasarea unei ambuscade împotriva noastră. Glas Domol nu mai insistă. Şi-a răspuns în gând la propria întrebare.

Nu-i putem lăsa să plece. Asta e ţara lor. Cât ai zice peşte, ar trimite soldaţii pe urmele noastre. M-am uitat în jur, la chipurile oamenilor din subordinea mea. E pentru prima dată când simt pe umeri greutatea rolului de comandant. Este al dracului de greu.

I-aţi ordona lui Shotgun să le taie beregăţile?

Ce-ar face James Bond? El se duce în spatele liniilor inamice. Este el călcat în picioare de vaci?

Nu!

Taie el beregăti, în timp ce camera prezintă în prim plan sângele gâlgâind şi tipătul sugrumat?

Nu!

Dumneavoastră ce aţi face? Sunteţi liberi să decideţi.

Doar trăim într-o tara măreaţă, nu?

Iată de ce sunt sictirit din pricina lui James Bond. Şi tot acesta e şi motivul pentru care punem la cale o ambuscadă. N-am omorât vacile şi cineva le-a găsit rătăcind prin preajmă. Cineva ăla i-a spus altcuiva şi acum suntem urmăriţi.

Linişte! îi aud. Culcat!

Primii doi se apropie repede şi nu au raniţe. Lipsa raniţelor înseamnă că altcineva le cară echipamentul. Nu au la ei decât

armele şi muniţia. Probabil că au şi grenade, dar eu nu le văd. Aceştia constituie avangarda – vârfurile de atac, la o echipă de fotbal; pivoţii, la o echipă de baschet. Subervich coboară firul de gută ataşat de trăgaciul cutiei de cafea, pentru eventualitatea în care ar reuşi să treacă de solul umed, sensibil la vibraţii. Habar n-avem cum ar trebui să reacţioneze.

Nu reacţionează în niciun fel.

Mă uit la Subervich. Ţine ridicate cinci degete; patru trei, două, un deget. Aşteptăm. Viaţa aşteaptă. Pare o veşnicie, oricum. Ştiu acum că celelate culori sunt mai rapide. Grozav. Mai rapide pentru ce? Ca să umezească solul? Era ud înainte să torn eu spuma aia. Cartea tehnică, vă rog.

Cei doi trec mai departe, salopetele verzi fâşâind uşor la contactul cu plantele umede. Spaghetti îi urmează, murmurând un citat sau două:

— Aţi pus capcana după ce a trecut şobolanul.

Cine aleargă după doi iepuri, nu prinde niciunul. Când vom declanşa ambuscada, cei doi din avangardă se vor întoarce. Spaghetti îi va aştepta. Aşa sper. După cum vorbeşte, pare ieşit din formă.

Observaţie: Turnaţi Cloroxul după amplasarea cutiei de cafea.

Motiv: Când solul a explodat, unul din fragmentele de cadavru era să lovească cutia, răsturnând-o. Explozia puternică ne-a speriat până-n măduva oaselor. Totodată, a speriat de moarte şi jungla. Păsările şi maimuţele s-au hotărât să nu mai zăbovească pe acolo, ca să afle ce dracu se întâmplase. Repede, e vorba aici de o migraţie în masă. Opriţi arca aceea! Mai sunt câteva animale care ar dori să-şi rezerve locuri pentru această călătorie.

— Fir-aş al dracului să fiu! – exclamă Subervich. Chestia aia din sticlele Clorox devine dinamită lichidă când este amestecată!

Ne ferim căci fragmentele de cadavre au început să cadă înapoi pe pământ, după ce au fost înălţate în aer de explozie.

Groapa de un metru şi jumătate pe un metru şi jumătate lăsată în pământ de sucul Clorox a luat trei oameni cu ea. Am văzut şase braţe, deci presupun că au fost trei oameni. Cei cinci prieteni ai lor, care au venit în urma celor trei ghinionişti, încep să se ridice repede în picioare. Şi-au dat seama că au fost surprinşi într-o ambuscadă. Pe fiinţele umane ar trebui lipite

nişte anunţuri avertizoare: „Periculos când explodează.”

În clipa-n care Subervich îi vede pe indivizi ridicaţi în picioare, trage de firul de gută şi cutia de cafea explodează spre exterior, către cei cinci bărbaţi.

N-am să uit niciodată sunetul emis de cei două sute de yarzi de panglică de ras ajustabilă cu_ tăiş dublu supracomprimată, marca Schick, când a explodat din cutia de cafea. Desigur, n-am simţit niciodată să aud acel sunet, până atunci. Dar e al dracului de sigur că cineva de la compania Schick a avut o nevoie. Şi-au adus contribuţia pentru băieţii *de acolo.* Contra unui oarece profit. Deci, pentru viitoarele reclame Schick, daţi-mi voie să vă relatez ce s-a întâmplat.

Panglica argintie a plutit prin aer şi s-a pogorât asupra tinerilor bărbaţi de pe potecă asemenea unui şarpe din poveste, furios nevoie mare. Clănţănitul armelor scăpate pe jos ne-a speriat, astfel că am aruncat priviri furişe pe deasupra ori în jurul poziţilor noastre. Ei trăgeau de zor palme panglicii de ras şi, desigur, o apucau cu mâinile, încercând să se descotorosească de ea.

Pe urmă au început să se desprindă diferite părţi din trupurile lor.

La început, au fost părţi mai mici – degete, urechi, chestii de genul ăsta.

Unul din ei a intrat în panică şi a fugit. Panglica Schick din jurul gâtului său s-a agăţat de un copac şi s-a înţepenit, întinzându-se. El s-a oprit, preţ de o clipă, apoi a continuat să fugă, fără cap. Sub imperiul adrenalinei, corpul lui a mai făcut trei, poate patru paşi şi a căzut. Unul din amicii lui zbiera, şi încerca să arate către prietenul său lipsit de cap, dar degetele cu care voia să arate cădeau pe rând. Din tot acest haos, răzbătea sunetul constant de săbii încrucişate şi de oţel patinând, precum şi nişte stranii sunete elastice.

— Uite cum se irosesc bunătate de lame de ras! – exclamă Shotgun indignat.

Subervich stătea pe cărare, privind la şnurul din mâna sa şi plângând. Lovi cu piciorul cutia goală care ieşi din ascunziş cu un zgomot de cutie goală.

Ole, ole, am scăpat de boi!

Zgomotul de CAR-15 ne-a luat prin surprindere. Era prima oară când se trăgea cu o armă omenească în această

ambuscadă. Shotgun trăgea în ce mai rămăsese din fiinţele umane de pe cărare. Am auzit două rafale de răspuns – mai departe, pe cărare, Spaghetti îşi făcea datoria.

Subervich spunea:

— Schimbaţi canalul. Schimbaţi canalul. Să vedem ce e şi pe alte programe.

Era minunat să vezi că avea să se adapteze de minune.

Care e mai ieftin: koa sau kia?

Într-o junglă cu plafon triplu nu-l poţi găsi pe Dumnezeu. Într-o junglă cu plafon triplu nu poţi găsi absolut nimic, doar dacă nu eşti cumva pasăre, maimuţă, sopârlă sau insectă. Dar nu ai parte de un asemenea noroc – eşti soldat. Asta înseamnă că eşti la pământ. Chestiile norocoase care ciripesc, latră, ţipă şi aleargă de colo-colo se află pe nivelul al doilea şi al treilea îl copacilor care se înalţă deasupra ta.

Noi? Noi ne aflăm în beznă – aşa se desfăşoară majoritatea operaţiunilor de spionaj. Este aproape de căderea nopţii, iar noi nici măcar nu ştim asta pentru că e seară de trei ore. Nimeni n-a rostit un cuvânt despre ambuscadă. Nu putem rosti niciun cuvânt despre ambuscadă. Niciodată n-am fost atât de aproape de a fi „raşi”. Întunericul din junglă rezonează cu dispoziţia noastră.

Oamenii care ne urmăreau, au renunţat cu trei ore în urmă. De îndată ce am pătruns în jungla cu plafon triplu, s-au oprit.

— De ce au încetat să ne mai urmărească? – şopti Glas Domol.

— Deoarece câinii lor de vânătoare s-au dat la ei. Din nu ştiu ce motiv, au refuzat să meargă mai departe, îi explică Shotgun nervos.

Asta ne deranjează. N-am ştiut că are nervi.

Am intrat în zona neutră, căpitane.

N-are-a face, Cehov, cu viteză maximă, înainte!

Căpitane, aici Scotty. Nava nu suportă mai mult de-atât.

Să meargă acolo unde niciun om nu a mai ajuns vreodată.

— Paştele mă-sii!

Subervich îşi şterge ceva alb de pe şapca de colonist. Ceva care ciripeşte, latră, ţipă sau aleargă de colo-colo tocmai şi-a făcut nevoile deasupra noastră. Chestiile care trăiesc sunt acolo, sus. Chestiile moarte sau pe moarte sunt aici, jos. Shotgun se opreşte.

— Pământul e pufos, spune el.

— Şi se mişcă, spune Spaghetti.

— Şi ţopăie, zice Subervich, curăţindu-şi pălăria.

— De ce se comportă astfel? – spune şi Glas Domol, căţărându-se pe o liană.

În lumina filtrată în fâşii firave, pot să văd puful cenuşiu. Shotgun îşi înfige mâna în puf. Mâna îi dispare. Apare. Dispare pe măsura ce cenuşiul se înaltă de pe solul junglei şi-l înrădăcinează.pe Shotgun în junglă. A devenit parte din ea. Cu un efort, reuşeşte să-şi elibereze mâna. Se aude un straniu zgomot aspirant. Tot ceea ce ciripeşte, latră, ţipă sau aleargă se opreşte să asculte.

— Lipitori!

Shotgun începe să-şi cureţe la repezeală mâna şi să ţopăie. Ţopăim cu toţii ca să scăpăm de masa târâtoare de chestii cenuşii de pe bocanci şi de pe porţiunea inferioară a pantalonilor. Asta face ca podeaua spongioasă să se onduleze. Doi dintre noi se prăbuşesc.

Şi se ridică imediat. Asta nu este era mamiferelor, nenică. Este era viermilor şi a insectelor. Aţi văzut vreodată vreun vierme sau vreo insectă pe lista speciilor ameninţate cu dispariţia? Am dreptate, este? Sunt mii de milioane de asemenea vietăţi aici, aflate în aşteptare de cine ştie câţi eoni. Aşteptând pe unii îndeajuns de cretini care sa meargă în misiune prin mlaştina lor. Americanii. Iată:

— De ce Tarzan se folosea de liane;

— De ce Glas Domol se caţără pe o asemenea liană;

— De ce omuleţii nu ne-au mai urmărit.

Începem să alergăm. Solul continuă să se onduleze. E ca şi cum ai încerca să alergi pe o trambulină. Atât de multă vegetaţie în curs de descompunere se află pe fundul mlaştinii încât nu a avem cum să cădem până la capăt în întunecimea udă de dedesubt. Doar părţi din noi se cufundă în apă – ca, de exemplu, picioarele noastre, acoperite de lipitori. Orice o fi mişunând acolo, jos, îşi închipuie că pescuim. Când şi când, câte un picior este înhătat. De îndată ce „orice o fi” da la o parte lipitorile, descoperă pielea bocancului şi o respinge. Nu suntem doriţi nici măcar *sub* solul pădurii tropicale.

În apa asta sunt destule chestii pe care cei de la Smithsonian ar trebui să le cerceteze; chestii despre care Marlon Perkins nici

n-a pomenit măcar în „împărăţia sălbăticiunilor”.

Evadăm în iarba elefanţilor.

Şi în lumina soarelui.

Şi în aer curat şi nori.

Uitasem aceste lucruri.

Nu-i vedem pe cei din echipa adversă. Iarba e înaltă.

Ei nu ne văd. Iarba e înaltă.

— Time out.

Hotărâm să luăm masa de prânz. Dacă am fi putut face focul, am fi mâncat nişte raţii LRRP. Scot una şi mă uit la ambalajul argintiu. Scrie aşa: „Creveţi Creole – se’adaugă apă fierbinte”. Creveţi – nişte chestii micuţe care plutesc prin apă; chestii mici precum lipitorile flămânde. Privesc la bocancul meu. Ceva cu dinţi îl linsese, lăsând nişte dâre de salivă. Mă uit la ceilalţi. Clatină din cap în semn de refuz.

În schimb, optăm cu toţii pentru raţiile C. Micile noastre desfăcătoare de conserve P-38 îşi aduc contribuţia la sunetul vesel produs de deschiderea conservelor de „Carne de vită condimentată, 2 porţii”.

Treptat, în timp ce ne străduim să mestecăm „Carne condimentată, 2 porţii”, devenim conştienţi de faptul că un mic P-38 continuă să clănţăne, scoţând nişte zgomote piţigăiate.

Lăsăm jos conservele şi ne ridicăm armele. Pe tăcute. Shotgun se târăşte spre marginea luminişului. Îi dăm voie. Când se întoarce, ţine ridicate zece degete. Nicio problemă. Apoi îşi închide palmele şi desface cele zece degete de încă două ori. Treizeci. Stomacul meu execută un mic salt, împreună cu „Carnea de vită condimentată, 2 porţii”.

Inamicul pune la cale o ambuscadă. În loc de final, n-am făcut decât să ajungem la faza iniţială a planului.

Cei din NVA au ocolit mlaştina. Noi am mers de-a dreptul.

— Hai să tragem un pui de somn, propune Shotgun, întinzându-se şi căscând din poziţia culcat pe burtă. Ăia n-or să vină aici după noi, iar noi e-al dracului de sigur că nu plecăm nicăieri câtă vreme e ziuă.

Eu nu plec nicăieri nici când o fi întuneric.

În junglă sunt chestii care te mănâncă.

— Am putea să ne întoarcem prin mlaştină.

Ne holbăm cu toţii la Subervich.

— Mă gândeam şi eu, bâiguie el, întinzându-se lângă noi

pentru o binemeritata odihnă. Spaghetti stă cu spatele la mine şi eu îi smulg lipitorile de pe spinare. Subervich îl aranjează pe Shotgun iar Spaghetti îl aranjează pe Subervich. Îmi închipui că Shotgun mă aranjează pe mine.

Privesc înapoi în jungla cu plafon triplu. Acolo sus sunt maimuţe care se ferchezuiesc una pe alta. Caută prin părul de pe spatele vecinului şi găsesc insecte mici sau cine ştie ce-or fi alea, apoi le arunca în gură şi le înghit.

Din spatele meu, dinspre Shotgun, aud un crănţănit.

Shotgun mestecă alene. Nu mă întorc spre el.

Dormim cu capetele alăturate. Spaghetti a luat o cutiuţă-zum, şi a întins firul într-un cerc mare în jurul nostru. Cutia se află în mijlocul cercului alcătuit de capetele noastre. Dac-o auzim zumzăind, ne vom scula în patru direcţii diferite şi vom aştepta. Dacă mai suntem în viaţă, cineva va opri maşinăria. Zumzetul acela poate fi auzit şi de ceilalţi.

Expediez o „rafală” înapoi către spec. 7 Thompson şi locotenentul Powell spunându-le că n-o ducem bine şi că vrem să mergem acasă.

La rândul lor, trimit şi ei o rafală, întrebându-ne: „Baloanele sunt okay?”

Spec. 7 Thompson ştie că baloanele nu sunt okay. El ştie că astea sunt produse standard pentru spionajul militar. Când ai aflat chestia pe care-ai fost trimis s-o afli, o scrii pe o bucată de hârtie. Pe urmă legi acea hârtie de un şnur foarte lung care iese printr-un orificiu din ceva care arată ca un cartuş de vânătoare uriaş. Celălalt capăt al şnurului este legat cumva de tine şi tu tragi nădejde că firul e îndeajuns de lung pentru ca respectivul cartuş să-şi facă treaba. Nedumeriţi? Uite, funcţionează după acelaşi principiu cu intrarea astronautului în capsula din vârful rachetei: astronautul închide uşa (aşezaţi cartuşul într-un lansator de grenade M-79); aşteaptă (îndreptaţi lansatorul spre mica gaură de lumină aflată la trei etaje deasupra); racheta este lansată (trageţi cartuşul); se desprinde prima treaptă a rachetei (cartuşul se deschide); se aprind rachetele de accelerare (micul balon se umflă, având legat sub el biletul dumneavoastră); astronautul continuă să navigheze în spaţiu şi glorie (tu stai şi aştepţi, jucându-te cu un zmeu-balon în mijlocul junglei laoţiene, până când un avion L-19 Piper „Prepelicar” zboară prin preajmă şi-ţi smulge balonul împreună cu mesajul); astronautul revine pe

pământ, siguranţa sa preocupând mii de oameni (Prepelicarul pleacă huruind cu mesajul tău, lăsându-te cu un fir de ată rupt).

Mesagerul rămâne pe loc. E o plimbare liniştită prin ploaia mohorâtă, către casă.

Eşti un căţeluş călcat de maşină.

Eşti renul otrăvit al lui Moş Crăciun.

Eşti un pisoi plouat în poala cuiva.

Eşti lăsat de izbelişte.

Eşti al dracului de ghinionist.

Aşa încât găureşti baloanele astfel că vor fi nevoiţi să aducă mesagerul ca să obţină mesajul.

Spec. 7 Thompson e acasă şi râde de mica lui glumă-radio, dar noi nu-i răspundem pentru că dacă petrecem prea mult timp comunicând astfel, echipele de radiolocaţie ale omuleţilor galbeni vor trasa acest triunghi, iar noi ne vom afla într-unul din vârfurile triunghiului. Nu e bine. Geometria nu e o ştiinţă bună. Ei vor aduce câinii care n-au mâncat încă, sau care nu au fost mâncaţi încă, şi-atunci să vezi scheciul cu „evadarea ocnaşilor”, cu câinii lătrand în vreme ce noi fugim şi iar fugim de d-l Charley, gardianul.

Vedeţi dumneavoastră, în mijlocul fiecărei arii de patru kilometri se află echipe de câini. Gândiţi-vă la cele Patru Colţuri ale statelor New Mexico, Arizona, Utah şi Colorado. Postaţi acolo o echipă de câini. Dacă apare vreun turist în oricare dintre cele patru state, echipa de câini este la mijloc şi gata de plecare. Aţi prins şpilul? Şi e dificil să întreci un câine. Majoritatea oamenilor nu pot. Noi putem.

Este exact motivul pentru care am fost dotaţi cu Bărzăuni Verzi. Armata le distribuie trupelor sale din spatele liniei frontului în calitate de „inhibitori de apetit”. Medicii militari ne îndeamnă să îi consumăm în timpul misiunilor, ca să nu ni se facă foame.

Foame?

Fiinţele umane n-ar trebui să fie în stare să întreacă în viteză câinii. Mănâncă un Bărzăune Verde şi-ai să poţi întrece şi un leopard. Faci o muncă de treizeci de ore în şase minute. Te înalţi la fel de sus ca un elicopter în timpul unui taifun şi te prăbuşeşti la fel de repede ca un C-130 în timpul aceluiaşi taifun. Faci dragoste mai repede ca un şoarece de câmp. Citeşti Biblia, scrii o scrisoare, tragi o căcare, te îndrăgosteşti – toate în decursul

aceluiaşi minut.

Shotgun are amfetaminele. Ele au culoarea verde – culoarea militară standard. Noi nu îndrăznim să le luăm pentru că nu vom mai putea să dormim sau să visăm. Somnul este unicul nostru refugiu – odihna şi recreerea noastră fizică. Acum se încearcă să se controleze şi acest lucru. Înghite o pilulă şi munceşte mai mult pentru guvern.

Înainte să plecăm în misiune, Shotgun a luat la el un pumn. Le-a înghiţit în mod regulat. Şi doarme ca un bebeluş.

Aţi văzut vreodată un bebeluş speriat?

Nu-l treziţi pe Shotgun. E puţin cam cu nervii-n pioneze.

Ca să-i provoc pe ţânţari, întind peste mine o manta de ploaie. Shotgun se foieşte! Dormim cap lângă cap lângă cap lângă cap, precum spiţele unei roţi vechi, aruncate şi abandonate într-un câmp cu iarba elefanţilor.

Ce să faci în timpul vacanţei

Subervich trebuia să se pişe. Mi-a spus asta.

— Trebuie să mă piş, a zis el.

Capul meu se afla în dreapta lui, altfel i-ar fi spus lui Glas Domol, care se afla în stânga lui şi care i-ar fi salvat, poate, viaţa. Glas Domol ar fi răspuns:

— De ce te mai ridici?

Lucru care s-ar fi putut să-l trezească pe Subervich. Sunt sigur că trebuie să fi plutit în lumea viselor dac-a crezut că se poate pişa ca un om normal. Ştiţi cum, te ridici, în chiloţi, te duci la marginea taberei şi savurezi senzaţia de golire a vezicii.

În loc de asta, eu am mormăit ceva de genul „Ei şi?”, omorându-l astfel pe Subervich. El s-a ridicat în picioare, şi-a dat jos salopeta de camuflaj şi s-a dus la marginea zonei acoperite de iarba elefanţilor. Aş dori să cred că ultimele momente şi le-a petrecut având senzaţia aceea de golire de sine, în timp ce privea cum, în copaci, păsările şi maimuţele îşi începeau ziua. Mi-ar plăcea de asemenea să cred că şi-a închipuit că se afla iarăşi în Pennsylvania, petrecându-şi weekendul cu prietenii într-o drumeţie, că era răcoare, în Munţii Allegheny şi că, după ce va termina ce-avea de tăcut, va veni să ne trezească cu cafea fierbinte şi păstrăv sfârâind în tigaie. Sau, poate că s-a gândit că-l aştepta o fată frumoasă în cort, şi că, atunci când va termina, se va întoarce şi o va ţine în braţe, în răcoarea

dimineţii.

Dar.

Mitraliera nu l-a tăiat în două. I-a spintecat stomacul, iar intestinele i s-au revărsat în afară, căzând pe pământul pe care tocmai urinase. Cel puţin pământul fusese parţial sterilizat. El se holba la intestinele aburinde în dimineaţa timpurie şi nu înţelegea nimic din ce vedea. Ştiu asta pentru că m-am trezit la primul clackclackclack al mitralierei şi am putut privi de-a lungul cărării pe care-o făcuse în iarba elefanţilor, spre locul unde se afla. Când s-a înclinat în faţă, încă se mai chinuia să-şi vâre înapoi penisul în chiloţi. Asta-i tot ce am văzut. Era de-ajuns.

Asta-i tot ce am văzut pentru că Shotgun înşfăcase tot: echipamentul lui şi pe al nostru şi se îndepărta de mitralieră.

— Acum e momentul s-o ştergem pentru că nu ne pot auzi cum fugim, a spus el.

Aşa ştia Shotgun să ne fie de folos. Iar noi l-am urmat. L-am urmat pentru că nu mai era nimic de făcut pentru Subervich, fala fotbalistică a Pennsylvaniei.

Asta e tot ce am văzut. Dar nu şi tot ce am auzit cu toţii.

— Împuşcaţi-mă!

Ţipătul ne-a făcut să încremenim la marginea pădurii.

— M-au nimerit!

Ca unul, ne-am întors şi am privit fix în direcţia sunetului. Îi auzeam cum vorbesc. Parcă erau nişte extratereştri:

— Teleportează-ne, Scotty. Fixează-ne coordonatele.

— Pentru numele lui Dumnezeu! Nu mă părăsiţi!

Randolph Subervich, jucătorul de fotbal, rămăsese pe teren şi vroia să fie scos pe tuşă. Făcea semne spre banca de rezerve. Numai că noi nu-l puteam împuşca din două motive: nu vedeam unde să tragem iar Shotgun îşi ţinea puşca îndreptată spre noi, spunând:

Îl omor p-ăla care ne dă de gol poziţia.

Aşa ştia el să fie de folos.

A doua zi, al doilea cantonament

Am alergat până când ne-am împiedicat de conducta de benzină. Ştiu la ce va gândiţi: de ce alergam? —Pentru că vroiam să ajungem cât se putea de departe de ţipetele lui Randy. Ţipetele ne-au urmărit preţ de câteva dealuri şi văi înspre plaine des Jarres şi am senzaţia că ne vor urmări mult

mai mult decât atât, probabil că veşnic. Cursele strânse rămân în amintirea atleţilor.

Glas Domol a fost primul care s-a împiedicat de conductă.

— Ce paştele mă-sii mai e şi asta? – a spus el, după ce bufnetul bocancului şi trosnetul genunchiului său ne-au sugerat să punem frână. N-a servit la nimic. În momentul acela coboram una din acele coaste vulcanice erodate de ploaie şi nu ne-am putut opri.

Am închis ochii. Spaghetti a bâiguit ceva de genul „Chiar dacă-l calcă pe viţel, nu înseamnă că vaca îl urăşte" şi calcă pe ouăle mele în timp ce execută o roata-ţiganului pe deasupra noastră.

Să privim partea pozitivă a lucrurilor. Ar fi putut fi o mină terestră gigantică. După sticluţele de clorox explozive şi cutiile de cafea pline cu lame de ras, eram gata să cred că orice era posibil. – Orice în afară de o conductă metalică de petrol, lungă de două sute de mile, străbătând jungla laoţiană. Acum, colonelul, ne-am făcut noi socoteala, o vrea să ştie coordonatele exacte pentru eventualitatea în care cineva, undeva, avea nevoie să vadă o conductă plină cu benzină în mijlocul junglei. Ne-am gândit că poate generalul lui ar vrea să ştie. Ne-am gândit că era un pont gras pentru contrainformaţiile Statelor Unite. Aşa încât am trimis o rafală radio către spec. 7 Thompson, spunându-i să-l informeze pe colonel.

Asta l-a omorât pe unul dintre noi. Nu atunci. Mai târziu.

Am transmis poziţia într-o rafală lungă, dând coordonatele în opt cifre, asigurând astfel căderea bombelor la o distanţă de maximum patru sute de picioare de ţintă. „Mare conductă petrolieră", spunea mesajul. „Sugerăm arc luminos" („Arc-luminos" era o veche denumire codificată pentru bombardierele B-52. Veche de patru ani. La vremea aceea, toată lumea o cunoştea, inclusiv inamicul.)

Răspunsul ne-a umplut de fericire, dând o semnificaţie emoţionantă morţii lui Randy şi lămurind totul pentru noi toţi. „Nu distrugeţi conducta. Repetam. Conducta trebuie să rămână intactă. Continuaţi-vă misiunea. Înălţaţi baloane la încheierea misiunii. Nu fumaţi în apropierea conductei."

— Cum adică nu putem distruge conducta asta? (Glas Domol îşi scăpără bricheta în preajma vaporilor, mijindu-şi ochii în bezna tot mai adâncă.) Cuvintele astea scrise aici nu spun:

„Proprietate a Vietnamului de Nord”?

Ne-am tras înapoi, pentru eventualitatea în care Glas Domol obţinea mai multă lumină decât avea nevoie.

Spaghetti s-a aşezat pe vine lângă Glas Domol şi i-a oferit o muşcătură din raţia sa LRRJP: peşte deshidratat cu sos de pizza. Şi-a petrecut un braţ părintesc peste umerii lui, spunându-i:

— Cu răbdare şi cu vrere, faci din aguridă miere.

Shotgun izbi cu piciorul în ţeavă. Dangătul se reverberă pe toată lungimea de două sute de mile. Mi-a adus aminte de zgomotul produs de lovirea cozilor de topor în tribunele metalice. Echipa de fotbal a colegiului meu, Universitatea de Stat Stephen F. Austin din Texas, se numea The Lumberjacks[16]. Ca să intimidăm galeria adversă, veneam la stadion cu cozi de topor, cu care loveam ritmic tribunele metalice.

Şi dintr-odată, am înţeles, Dangătul, moartea lui Subervich, fotbalul, America, războiul acesta. Am înţeles.

— Nu putem bombarda conducta aceasta din cauza jocului de fotbal[17].

M-am îndepărtat de ceilalţi şi am cercetat marile tufişuri pe care omuleţii le plantaseră în apropierea conductei, admirând felul în care întreţesuseră vârfurile astfel ca din aer să pară că face parte din junglă. Un grădinar pitic a plantat aceşti arbuşti, fiul lui i-a udat, fiul fiului fiului său a construit conducta iar fiul fiului fiului fiului său a ţesut arbuştii deja crescuţi într-o reţea de camuflaj biodegradabilă lungă de două sute de mile. Ei bine, în Laos programele TV nu sunt bine recepţionate, aşa încât trebuie să-şi găsească şi ei o ocupaţie. Era un gen de respectare a unei tradiţii de familie. M-am întors la oamenii mei.

L-am auzit pe Glas Domol întrebând:

— Care joc de fotbal?

— Ăsta pe care-l jucăm, am răspuns eu, plecând în urma lui Shotgun, care dispărea pe o potecă abruptă, paralelă cu conducta.

Dacă doriţi să înţelegeţi jocul de fotbal, iată care-i sunt regulile:

1. Rămâi în propriul tău teren.
2. Nu ai voie să joci ofensiv.
3. Nu ai voie să marchezi puncte.

---

[16] Tăietorii de lemne *(n. Trad.)*

[17] Este vorba, desigur, de fotbalul american, (n. Trad.)

4. Şi dacă nu reuşeşti să prinzi mingea, n-o lua în seamă şi joacă fără minge.

A treia zi ne-a adus flori

Ei erau indieni. Ştiam că sunt indieni pentru că purtau un fel de şorturi în jurul şalelor şi altceva, mai nimic. Şi în plus, erau încântaţi să ne vadă, ceea ce era un lucru bun, întrucât ei erau cel puţin o sută, iar noi cinci. Nici Subervich n-ar fi fost prea mult de folos.

Un bătrân cu dinţii roşii coborî şchiopătând poteca până la noi. Era noul sef de trib. Dat fiind că rămăsesem în viaţă, ne era prieten. Dinţii lui roşii erau consecinţa mestecării nucilor de areca[18], un narcotic slab care colora dinţii în roşu şi tulbura minţile. N-aş fi băgat atât de mult în seamă dinţii lui roşii, dacă nu ar fi fost piliţi până la a avea nişte vârfuri tare ascuţite. N-aş fi băgat atât de mult în seamă vârfurile acelea tare ascuţite dacă nu s-ar fi folosit de un toiag care avea înfipt la capătul de sus un craniu uman.

— Bun venit. Aerodromul nostru vă aşteaptă. Vă rog chemaţi avioanele. Florile trebuie să ajungă la piaţă rapid, altfel se vor strica.

— Flori? Acum ne ocupăm şi cu transportul de flori? – întrebă Glas Domol.

— Hei, căpitane. Noi n-arătăm nici pe departe ca nişte furnizori de flori, a spus Spaghetti.

M-am uitat la hainele noastre. Avea dreptate.

Eram nişte reprezentanţi tipici ai guvernului Statelor Unite pentru ţinuturile uitate de lume: hainele putrede, răni deschise şi supurânde provocate de muşcăturile nenumărate ale insectelor şi ale altor chestii stranii, care aleargă repede, şi mişună prin păr şi locurile ascunse ale corpului omenesc. Chiar acum, par a se fi adunat în regiunea genitală. Aşa fac în fiecare zi, cam pe la vremea prânzului.

Noi rămânem pe loc, cu armele îndreptate către bătrânul care chicotea. Acesta făcu un semn cu mâna şi, drept rezultat, s-au apropiat de noi trei femei purtând pe braţe cămăşi cusute de mână şi şorturi împodobite cu mărgele. Căile prin care

---

[18] Arbore tropical asiatic din familia palmierilor, cu flori albe şi nuci oranj sau roşii *(n. Trad.)*

Dumnezeu, etc…

— Voi cerut şi noi curăţat?

Fetele aveau dreptate.

Noi am cerut. Ele au curăţat. Şorturile nu sunt deloc rele. În vreme ce ele ne spălau hainele putrede, noi am purtat şorturi, o îmbunătăţire remarcabilă. Chestiile repede-alergătoare au căzut din ele. După ce ni s-au adus înapoi hainele curate şi putrede, i-am implorat să schimbăm uniformele noastre contra şorturilor lor, dar ei n-au vrut să discute. Aşa că n-a mai putut fi vorba de treaba cu bibelourile, mărgeluţele şi cu cumpărarea Manhattan-ului.

După ce l-am anunţat pe Thompson, care l-a anunţat pe colonel, care a anunţat avioanele, ne-am pus pe aşteptat.

Ne-am întins la marginea unui aerodrom amenajat prin cosirea unei porţiuni în mijlocul câmpului acoperit de iarba elefanţilor. Deasupra noastră, străjuia buza craterului unui bătrân vulcan. Vântul era răcoros. Sufla printre crăpăturile stâncilor îngrămădite la una din marginile aerodromului. O coastă a vulcanului se prăbuşise şi un drum de ţară dispărea, coborând de-a lungul pantei sfărâmate, în adâncurile junglei. Tribul nu ne dădea voie să coborâm pe drumul acela, ceea ce ne convenea de minune. Cine mai avea chef să se întoarcă în junglă?

Singurul inamic la vedere era o familie de giboni gălăgioşi. Se aflau exact atât de departe încât să fie în siguranţă. Unul din ei se juca cu penisul, ori şi-l scărpina, aşa cum făceam şi eu cu al meu.

Tinerele femei ale tribului ne pregătiseră de mâncare ceva câine, alături de o budincă în sânge din acelaşi câine. A fost delicios. Dar o masă bună ca aceea nu te putea face să nu te gândeşti la prietenii dispăruţi. Aş fi vrut ca Subervich să fi trăit şi el ca să se bucure de un prânz pe cinste.

— Ori respecţi obiceiurile, ori părăseşti ţara, a grăit Spaghetti întinzându-se după o nouă bucată de câine. Cu excepţia prânzului şi a vulcanului, era ca la oricare picnic obişnuit. Shotgun stătea întins în iarbă, masturbându-se; Glas Domol şedea pe vine împreună cu restul tribului, vopsindu-şi faţa; eu încercam să omor unul din giboni cu o arbaletă. Ca să ne simţim

ca acasă, n-am mai fi avut nevoie decât de un joc de softball[19].

Bătrânul cu dinţii roşii continua să chicotească în vreme ce mă privea cum încercam să omor un gibon. M-am întors şi m-am uitat la el, dar nu pentru mult timp. Tare urât mai era!

— Ce fel de flori transportăm? – l-am întrebat eu.

— Recolta noastră. Zburătorii americani merg cu bubuitoare mari la nord. Nordul trimite înapoi săgeţi mari. Lovesc păsări de metal. Piloţii coboară din ceruri aici. A făcut un gest larg cu mâna, arătând spre vulcan şi spre restul regiunii rurale, sau poate că îndepărta muştele de pe resturile de câine. Nu eram sigur care din ele.

— Noi ascundem piloţi până voi veniţi să luaţi. Voi luaţi recolta la piaţă. Noi buni unul cu altul.

Avea un rânjet atât de sângeros!

Începusem să-l întreb ce fel de recoltă era aia, dar sunetul unor avioane propulsate de elice a început să se reverbeze de pereţii vulcanului. Două aparate DC-3 şi unul C-119 au apărut de la sud, s-au rotit şi au început să coboare.

Zâmbetul bătrânului deveni serios. Le-a făcut semne cu mâna celorlalţi membri ai tribului şi dispărură în junglă, luând-o pe drumul de ţară. Shotgun, Spaghetti, Glas Domol şi cu mine am aşteptat în preajma pistei. Zgomotul avioanelor care aterizau era asurzitor.

De aceea n-am auzit vechile camioane franţuzeşti care au apărut pe aerodrom, în spatele avioanelor. În vreme ce acestea din urmă se îndreptau către celălalt capăt al pistei, camioanele franţuzeşti, cu vopseaua scorojită şi tot tacâmul, s-au oprit şi au aşteptat. Tribul a alcătuit un lanţ lung în jurul primului camion.

Primul avion s-a apropiat de lanţul uman şi s-a oprit. Pe una din laturile sale era scris AIR AMERICA. Eram surprins să constat că acest vulcan se afla pe una din rutele lor, dar căile Congresului sunt misterioase, aprobând unele lucruri, dezaprobând altele.

Doi membri ai tribului s-au postat lângă uşa avionului şi au început să le comande celorlalţi să stivuiască la picioarele lor ceea ce se afla în camioane. Pe platformele maşinilor se aflau mari saci de cânepă, cam de mărimea celor folosiţi la ambalarea

---

[19] Joc asemănător cu baseball-ul, jucat pe un teren-mai mic şi cu o minge mai mare şi mai moale. *(n. Trad.)*

bumbacului. Erau plini cu flori albe şi roşii care se clătinau uşor când băştinaşii au început să-i ia şi să-i aşeze după cum li se ordonase.

Am vrut să fluier „Dixie” dar s-ar fi putut ca Spaghetti să nu înţeleagă.

În uşa avionului a apărut un bărbat. Era îmbrăcat în haine civile, cu o cămaşă hawaiană viu colorată. Purta ochelari de soare, tot atât de la locul lor ca şi pistolul Uzi din mâna sa. Cu mâna liberă ne-a făcut semne cu mâna, ridicând degetul mare în sus, în semn de apreciere pentru efortul nostru de război.

Indienii au început să încarce avioanele la repezeală. De îndată ce un avion era încărcat, uşa i se închidea. Apoi, camionul se îndepărta la marginea pistei, astfel încât avionul să poată întoarce pe lângă celelalte, ocupându-şi locul de la capătul pistei, unde rămânea în aşteptare. Fiecare avion conţinea câte un bărbat în haine civile, îmbrăcat cu o cămaşă hawaiană viu colorată şi purtând asupra sa un Uzi.

Shotgun devenea nervos.

— Ai luat la tine biletele? – a întrebat el.

— Ce bilete? – am strigat eu ca să acopăr zgomotul motoarelor.

— Pentru Idaho! – a răspuns el, strigând.

— Câţi Bărzăuni Verzi ţi-au mai rămas? – a intervenit Glas Domol, ăsta fiind felul lui de a-mi aminti de ce era iritat Shotgun.

— Niciunul, a răspuns Shotgun.

Am încercat să zâmbesc.

— Am biletele la mine, Shotgun. Când doreşti să te sui la bord?

— De îndată ce termină de încărcat macul.

M-am holbat la cei câţiva saci de cânepă rămaşi, care aşteptau să fie încărcaţi. Micile terminaţii roşii şi albe se iţeau sub privirile noastre în toată splendoarea lor inocentă. Expediam droguri pentru Unchiul Sam.

Aruncând o privire spre Spaghetti, am văzut cum începe să tremure.

— Ai pe cineva în New York care se droghează cu heroină?

Uneori, Glas Domol avea nişte maniere pline de tact.

Rivalizau cu ale lui Shotgun.

Spaghetti a clătinat din cap:

— Chiar şi o furnică poate face rău unui elefant, a spus el, armându-şi puşca.

Aveam senzaţia că urma să se întâmple ceva, dar nu puteam să precizez ce anume. M-am uitat spre avioanele staţionate, ale căror motoare continuau să funcţioneze. Una din cămăşile hawaiene a coborât din avion şi a pornit în direcţia noastră, într-un moment neinspirat ales.

Bilete de clasa a doua

Ce e lung de şase metri şi se comportă ca un furtun de apă călcat pe nervi?

În regulă, deci ştiţi că este o cobra regală.

Noi n-am ştiut.

Iată-ne deci, stând într-o peşteră şi întrebându-ne de ce băştinaşii au încetat să ne mai urmărească, la baza canionului; de ce băştinaşii au încetat să ne mai urmărească, râzând în timp ce se întorceau din drum, spunând că zeii lor responsabili cu moartea aveau să ne vină de hac. Au plasat vreo cincizeci de războinici pe singura potecă de intrare şi de ieşire din canion, aşa încât nu ne mai puteam întoarce. Îi auzeam cum îşi invocă zeii, zăngănind din clopoţei. Era de-a dreptul amuzant. Cred că ni se auzea râsul hăt până la vulcan. Noi mai simţeam încă mirosul fumului de la combustibilul de avion ars.

Shotgun râdea în timp ce urcam canionul abrupt, învăluit într-un giulgiu de ceaţă. Glas Domol râdea în vreme ce treceam pe lângă oase de animale mici, risipite pe marginea potecii. Eu abia îmi trăgeam sufletul, deci nu puteam să râd, dar asta era de înţeles din moment ce îl căram pe Spaghetti. Cu toate acestea, am zâmbit gândindu-mă la prostia băştinaşilor.

Spaghetti gâlgâia, ceea ce putea trece drept râs.

Am încetat cu toţii să mai râdem când am băgat de seamă că pe măsură ce urcam tot mai sus, numărul oaselor creştea.

Singurul sunet care se auzea era ecoul zgomotului produs de noi, în timp ce deblocam siguranţele de la arme.

Când am descoperit primul „hambar” – un fel de magazii pe care băştinaşii le umpluseră până la refuz cu cranii umane – am început să ne convertim la religia localnicilor.

Toţi, în afară de Spaghetti. El se afla mai presus de convertire. Când eşti atât de aproape de moarte, ai tendinţa să rămâi fidel religiei care te-a adus în starea aceea, dacă ştiţi ce vreau să

spun. O schimbare bruscă s-ar putea să nu fie pe placul Celui care aşteaptă dincolo.

În legătură cu asta, l-am întrebat odată pe Shotgun, înainte de a se fi îmbătat prea rău.

— Ce se întâmplă când murim?

— Nicio problemă, mi-a răspuns el. N-avem cum să ştim dacă suntem pedepsiţi sau răsplătiţi, căci singura posibilitate să aflăm asta ar fi ca simţurile noastre să ne însoţească. Dar auzul, văzul, pipăitul, mirosul şi gustul sunt legate de corp. Iar ăsta, putrezeşte.

El i-a spus asta şi sublocotenentului Powell, iar acesta s-a încuiat în coliba lui preţ de o săptămână. Din gelozie filosofică, ne-am închipuit.

La capătul văii nu se afla nimic altceva decât o stâncă abruptă, având săpată la bază o peşteră imensă. Era un uriaş Buddha din piatră, cu faţa brăzdată de lujeri de viţă, care se întindeau până jos, la picioarele mari, îndoite. Nu erau nici păsări, nici animale mici – nicio vietate în canionul ăsta, în afară de noi.

Erau o mulţime de mici hambare.

De acolo, nu se mai putea merge nicăieri.

Ce părere ai, Spaghetti?

„Gâlg, gâlg.”

De ce îl căram pe Spaghetti?

Îl căram pe Spaghetti pentru că francezii fac prezervative proaste. Benzina le dizolvă pe cele proaste mai repede decât pe cele de calitate. Nu v-aţi lămurit încă? Păi, atunci să ne întoarcem la tipul în cămaşă hawaiană care pornise în direcţia noastră.

Tipul se numea „Smith”, locuia „undeva” în sud şi lucra la Air America de „câţiva” ani. Cicatricile de pe faţa şi mâinile sale vorbeau despre felul mizerabil în care-şi trata angajaţii respectiva companie aeriană.

El ştia cum ne cheamă.

Ştia de unde eram de fel.

Ne cunoştea familiile.

Ştia ce fel de cafea ne place.

CIA.

„Smith” ţinea să ne aducă la cunoştinţă ce treabă grozavă făcusem. Totodată, vroia să ştie dacă putea vorbi între patru

ochi cu Shotgun. Glas Domol, Spaghetti şi cu mine i-am privit cum se duc către mijlocul pistei de pământ şi poartă o mică discuţie. La capătul pistei aşteptau avioanele, cu motoarele pregătite de decolare. De partea cealaltă a pistei, faţă de noi, în jurul şi pe vechile camioane franţuzeşti, se afla tribul laoţian. Din cine ştie ce motiv, m-au făcut să mă gândesc la o gaşca de derbedei, aşteptând la colţul străzii să apară vreun puşti cu bani de buzunar la el.

Glas Domol şi cu mine am deblocat siguranţele, imitându-l pe Spaghetti: noi eram băieţi buni cu bani de buzunar. Pe urmă, Smith i-a dat ceva lui Shotgun, care a pus ce-o fi fost aia în buzunar şi s-a îndreptat spre unul din camioane. Smith s-a apropiat de noi, în vreme ce Shotgun şi-a recrutat un echipaj, dispărând apoi în junglă. Smith s-a oprit cam la vreo şase metri de noi, rămânând între noi şi avioane. Pistolul său Uzi atârna lejer (dar în poziţie perfect regulamentară) în tocul de sub braţul drept.

Călătorului îi şade bine cu arma.

— Ar trebui să aveţi grijă de Shotgun ăsta, măi băieţi, a spus Smith, zâmbind.

Nu era nevoie să ne spună el. Fumasem demult noutatea asta.

— Avem nevoie de nişte benzină pentru avioane şi pe undeva pe-aproape e un mic depozit, dar împieliţaţii nu ştiu să citească englezeşte, aşa încât Shotgun a zis că o s-aducă benzina cu cifra octanica potrivită pentru avioane. Două butoaie la fiecare avion şi am şters-o. Al dracului nemernic, m-a întrebat dacă nu cumva am nişte prezervative, a râs Smith. Unde mama dracului îşi închipuie c-o să găsească în jungla asta?

Shotgun şi sexul. Era o noutate?

— I-am dat ce-am avut. (Smith ne-a făcut cu ochiul, clipind din pleoapa zgâriată.) Sunt de culori diferite. Le-am luat de la Paris.

— A pomenit cumva de Idaho? – a întrebat Glas Domol.

Smith şi-a încreţit sprânceana.

— Idaho? De ce dracu să fi menţionat Idaho? (A chicotit.) Voi, ăştia cu tichiuţe, aveţi un simţ al umorului foarte ciudat.

— Eşti sigur că n-a pomenit nimic despre Idaho?

— Uite ce e. L-am rugat să ne-aducă nişte benzină pentru avioane. Avem nişte clienţi care aşteaptă în Tailanda. Ştiţi şi voi

cum e, vremurile sunt grele. I-am spus să ia cu el câţiva băieţi de-ai noştri. A zis că va fi încântat să ne-aducă nişte combustibil. Măi băieţi. Ia staţi puţin. (Smith s-a încruntat puţin.) Eu zic că Shotgun ăsta n-o fi poponar, ai?

Noi am săltat din umeri. Nu reuşisem încă să-l categorisim exact pe prietenul nostru.

Ceva nu era în regulă. Dacă nu era vorba de Idaho, atunci:

Shotgun ajutându-i să se alimenteze cu combustibil era ca şi cum Napoleon i-ar fi lustruit cizmele lui Wellington;

Superman şi Lex Luther ar fi ajuns parteneri de afaceri.

Aşa încât am aşteptat neliniştiţi un timp care ni s-a părut o eternitate până când Shotgun şi-a făcut din nou apariţia la volanul unui camion plin cu butoaie de două sute de litri de benzină, legănându-se în remorcă. Era singur.

L-am văzut pe Smith mutându-şi privirea spre pădurea întunecată.

L-am văzut pe Smith atingându-şi nervos arma.

Ce face omul, face şi maimuţa. L-am imitat.

Dar nu s-a întâmplat nimic. Shotgun s-a dus la fiecare avion, rostogolind cu grijă butoaiele pe platformele întinse de la uşi, şi de acolo, alţi bărbaţi cu cămăşi hawaiene şi ochelari fumurii rostogoleau butoaiele lângă recolta de mac. După aceea a parcat vechiul camion franţuzesc alături de celelalte.

Băştinaşii priveau înapoi către junglă. Shotgun a început să traverseze pista, în direcţia noastră. Gesturile localnicilor au devenit tot mai animate. Câţiva dintre ei făceau mişcări ameninţătoare cu arcul, înspre Shotgun. Acesta a început să alerge. Continua să zâmbească.

Era zăpuşeală în mijlocul acelui vulcan. Aburii se ridicau de la sol iar eu mi-am şters transpiraţia. Smith încerca să ne privească în acelaşi timp şi pe noi şi pe Shotgun alergătorul. Era imposibil. Smith era la fel de agitat ca şi băştinaşii. Unul dintre ei se dusese la platforma camionului şi acum ţinea în mână un şort plin de sânge. Asta a avut darul să-i întărâte şi mai mult. Shotgun a trecut de la trap la galop exact în momentul în care una din cămăşile hawaiene a lăsat jos un butoi şi-şi ţinea mâna afară, strigându-l pe Smith. Mâna lui era roşie, mânjită de sânge.

Smith luă o hotărâre şi se răsuci ca să-i iasă în întâmpinare lui Shotgun, pe care îl considera, evident, pericolul cel mai mare.

Asta ne-a făcut să ne simţim prost. Nu era decât un singur Shotgun, iar noi eram trei, dar, ca să fiu sincer, şi eu aş fi procedat la fel. La urma urmelor, Smith era un profesionist.

Shotgun s-a aruncat la pământ şi s-a rostogolit spre dreapta. Smith a tras o rafală jos şi spre stânga: acţiune corectă, direcţie greşită.

Unul din avioane a trecut pe lângă noi, s-a ridicat în aer şi s-a dezintegrat rapid. Tot aşa s-a întâmplat şi cu calmul relativ din vulcan. Shotgun şi-a smucit capul în sus, în direcţia exploziei. Băştinaşii au încremenit în gesturile lor mâniate la adresa lui Shotgun. Celelalte cămăşi hawaiene priveau din uşile celorlalte avioane.

Noi ne-am mulţumit să ne îndoim din mijloc.

Nu sunt sigur dacă glonţul lui Shotgun l-a lovit primul pe Smith, ori al lui Spaghetti. L-am văzut împletindu-se către noi, apoi către Shotgun. Prin gaura din pieptul lui Smith, l-am văzut pe Shotgun făcându-ne semne cu mâna înspre stâncile de pe fundul vulcanului.

Spaghetti a apucat să spună: „Nu măcelăreşti viţelul sub ochii mamei sale”, ceea ce m-a făcut să cred că Shotgun trăsese primul, iar mişcarea lui Spaghetti fusese doar o reacţie. Nu sunt expert. Dar asta a apucat Spaghetti să spună înainte ca una din cămăşile hawaiene dintr-unul din avioanele rămase la sol să-l împuşte în braţ şi în fluierul piciorului.

Au fost nişte împuşcături norocoase, dar când tragi cu un Uzi, cu gloanţe din belşug şi dintr-un avion care decolează, uneori ai noroc. Sau ghinion. N-aveti decât să întrebaţi primul avion – cel ale cărui fragmente cădeau precum şrapnelele în jurul nostru.

Primul glonţ i-a împins piciorul lui Spaghetti înainte, făcându-l să arate ca un fotbalist şutând într-o minge, iar al doilea l-a făcut să se răsucească din pricina loviturii în umăr. Chipul i-a fost cuprins de o expresie de uluială; apoi de una de uşurare, că în sfârşit se întâmplase.

O mulţime de militari de profesie ştiu la ce mă refer.

L-am fi ajutat ceva mai repede pe Spaghetti dacă n-ar fi trebuit să ne ferim de săgeţile lansate de arbaletele indienilor de dincolo de pistă. Şi de fragmentele avionului explodat. Şi de gloanţele trase din celelalte avioane.

Din alergare, Shotgun l-a înhătat pe Spaghetti, l-a ridicat, ignorându-i ţipetele, şi mi l-a dat mie în primire.

— Urmaţi-mă. Vă acopăr eu! – a spus el, în vreme ce fugea trăgând cu sălbăticie în toate direcţiile. Gibonii mureau, indienii asiatici mureau şi mai murea şi un sergent negru din Harlem, căci rănile erau mari, iar sângele ţâşnea cu putere, ridicându-se în aer. Nu la fel de sus ca avioanele, dar destul de sus. Nu era momentul pentru a intra în panică. Mai degrabă părea a fi un moment de groază pur şi simplu.

Calm, l-am întrebat pe Shotgun la ce s-a gândit.

Asta-i o minciună.

Am urlat la spinarea lui Shotgun, care se îndepărta:

— Shotgun! Nu sunt decât nişte indieni cu arbalete. De ce ţi-e frică?

Spaghetti atârna greu; altfel, n-aş fi îndrăznit niciodată să-i vorbesc astfel lui Shotgun.

— Grenadele pe care le-am pus în butoaiele de benzină s-ar putea să explodeze înainte ca avioanele să decoleze. Proaste prezervative! – a strigat el peste umăr în timp ce avioanele au început să ruleze către mine şi Spaghetti cel rănit. M-am uitat la bărbatul rănit. Apoi m-am gândit la combustibilul de avion arzând pe tot corpul meu.

Spaghetti nu mai atârna aşa greu.

L-am trecut pe umărul teafăr. Glas Domol şi Shotgun mi-au asigurat foc de acoperire până am ajuns în spatele stâncilor. Celălalt braţ nu funcţiona aşa de bine, având o săgeată înfiptă în el. Să spun că „băştinaşii n-aveau odihnă” ar fi fost eufemismul secolului.

Stâncile nu erau Fort Apache, dar pentru moment erau bune. Când am plonjat în spatele lor împreună cu Spaghetti, erau nemaipomenite.

În timp ce ne trăgeam sufletul şi ascultam clinchetul săgeţilor de stâncile din jurul nostru, am cercetat rănile lui Spaghetti. Acum, în filme, e vorba de o gaură mică şi frumoasă care poate fi bandajată în timpul reclamei, iar la sfârşitul spectacolului, eroul e în stare să facă semne de bun-rămas cu braţul rănit.

Aici erau două găuri mici şi frumoase în locurile în care intraseră gloanţele: una în bicepsul drept, cealaltă imediat sub genunchi. Pe unde ies gloanţele, nu se arată niciodată la televizor.

Spaghetti pierduse tricepsul drept, de la cot până la umăr, iar piciorul i se bălăngănea sub genunchi, atârnând de două

tendoane norocoase, care nu se aflaseră în calea glonţului dement. Din faţă, piciorul arăta bine, ca un fundal de teatru acoperit de pânza de decor. Din spate, piciorul arăta ca un fundal de teatru văzut din spate: găunos, cu câteva scânduri ţinând laolaltă şandramaua. Spaghetti m-a apucat de braţ:

— Să nu ştii, e rău; să nu vrei să ştii, e şi mai rău.

De fapt, nu m-a apucat de braţ. M-a apucat de săgeata din braţ, trăgând-o afară.

Asta mi-a absorbit întreaga atenţie – şi pe a lui Glas Domol, care a început să-mi bandajeze braţul. M-am uitat la Spaghetti, apoi la Glas Domol. Glas Domol clătina din cap.

Manualul militar zice că trebuie să-l minţi pe soldatul rănit, ca să-l împiedici să aibă un şoc şi să moară. Spaghetti avea nevoie tocmai de un şoc. Câteodată e necesar să grăbeşti moartea.

— Eşti într-o lume plină de răni, Spaghetti, am spus, ţinându-i capul în poală.

El a închis ochii şi a zâmbit:

— Sfârşitul unui bivol este la abator, sfârşitul acestei minciuni este întristător.

M-am prefăcut că am înţeles: am încuviinţat din cap. I-am oferit acea falsă încurajare pe care toţi cei în viaţă o dau celor aflaţi pe moarte – încurajarea pe care o înţelegem cu toţii.

Ce vroiam să spun cu adevărat era altceva, de genul: „De ce mama dracului mori? Dacă tu mori, înseamnă că şi eu pot muri, şi numai la asta n-am chef să mă gândesc în timp ce stau pitit într-un vulcan de pe celaltă parte a acestei lumi nenorocite.”

Aşa ceva aş fi vrut să-i spun; în loc de asta, l-am bătut încurajator pe braţul teafăr.

Săgeţile încetaseră să cadă cu câtăva vreme înainte, iar Glas Domol şi Shotgun priveau iscoditor printre stânci, în direcţia pistei.

— Ce fac ăia acolo? – am întrebat în timp ce goneam muştele de pe sângele uscat al lui Spaghetti. Mi-am amintit de bătrânul şef de trib procedând la fel cu budinca lui de câine. În război ai parte de o mulţime de amintiri ciudate.

Dacă trăieşti îndeajuns ca să ţi le-aminteşti.

Un lucru pe care mi-l doream cu desperare.

— Aşteaptă şi-şi numără banii, mi-a răspuns Shotgun.

— De ce fac asta? – a întrebat Glas Domol.

— Sunt plătiţi pentru întreţinerea pistei, încărcarea avioanelor

şi protejarea conductei. (Shotgun îşi reîncărca lansatorul de grenade.) Oricum, din momentul în care am descoperit conducta aia, suntem ca şi morţi.

— Ce dracu tot vorbeşti acolo, Shotgun? – am întrebat pe când îndepărtam alte muşte.

— Aceea era o conductă aparţinând unei corporaţii, venea de undeva şi se ducea altundeva, e mai mult ca sigur că nu nord-vietnamezii au construit-o, după cum e la fel de sigur că Statele Unite n-o vor bombarda – şi ghici unde se opreşte?

Spaghetti reuşi să salte din umărul teafăr, de parc-ar fi spus: „Mă depăşeşte”.

— În junglă, acolo unde m-am dus să încarc combustibilul. Uite că acum facem trafic de droguri. (Shotgun a rostit asta cu o nuanţă de uimire în glas.) Furnizăm lumii întregi heroină, iar aceşti indieni împreună cu cămăşile hawaiene se îmbogăţesc de pe urma unei acţiuni autorizate de ambele părţi!

Glas Domol întrebă cu glas scăzut:

— Care părţi?

— NVA şi Statele Unite ştiu de existenţa ei. Ce dracu, doar au camuflat toată conducta.

Schimbarea strategiei de joc.

Ambele echipe împotriva arbitrului.

Suporterii sunt legaţi la ochi, pipăindu-şi cotoarele biletelor.

Iar noi ne caţăram spre cabina de transmisiuni radio.

— Ăsta e un război şi America nu colaborează cu inamicul ei, am protestat eu în timp ce Shotgun se uita la mine ca un profesor care tocmai a descoperit un elev încet la minte.

— Armele lor costă bani, întocmai ca şi ale noastre. Cineva trebuie să plătească pentru tot echipamentul folosit de ambele părţi. Cunoşti vreo modalitate mai bună de a face rost de bani „curaţi” pentru proviziile de război, decât banii obţinuţi prin vânzarea drogurilor în Statele Unite?

Shotgun îşi trecu peste ochi o mână obosită.

— Dar de ce să ne omoare? – gemu Glas Domol.

— Pentru că ştim. Când Smith a spus „băieţii noştri”, mi-am dat seama că indienii erau nişte mercenari, nu nişte băştinaşi din zonă. Şi apoi, când a fost ultima oară când CIA a dat doi bani pe un pilot doborât?

— Arunci, de ce dracu ne-au mai trimis, în fond? (Nu eram sigur că vreau să aud răspunsul.)

Shotgun s-a lăsat pe spate, continuând să-şi ţină mâna la ochi.

— Asta-i chestia pe care nu puteam s-o înţeleg. Mi-a picat fisa după ce l-am omorât pe ultimul din cei veniţi să mă ajute la benzină, în junglă. Noi nu trebuia să ajungem până aici. Nimeni n-a crezut că vom fi atât de nebuni încât să trecem prin mlaştina aia plină de lipitori. De-aia am scăpat şi de ambuscada aia nenorocită.

A tăcut dar eu trebuia să ştiu.

— Ei şi?

El şi-a luat mâna de la ochi şi s-a uitat la mine. Îi vedeam pupilele şi îndărătul lor cercuri infinite. Buzele i s-au subţiat. M-am întrebat ce dracu era aşa de amuzant.

— Noi eram o acoperire perfectă. Colonelul Basshore a crezut că noi îl verificăm pe noul şef de trib. Dacă ne-ar fi omorât, cineva i-ar fi spus lui Basshore că şeful nu era un prieten, şi prin urmare aerodromul trebuia închis. Acest aerodrom ar fi fost şters de pe hărţi şi uitat. Oamenii aceştia se gândesc de pe acum la sfârşitul războiului. Au pus la cale lucrurile astfel încât nimeni să nu mai caute vreodată acest aerodrom.

— De ce nu ne-a omorât şeful când a dat ochii cu noi?

Shotgun s-a întins şi mi-a ridicat balonul ciuruit de la centură.

— Nu ştiau dacă ai trimis sau nu mesajul în legătură cu conducta. Au interceptat mesajul radio dar n-au ştiut de balonaş.

Shotgun a oftat.

— Auzi, prezervative colorate! Ce-o să le mai treacă oare prin minte? Dacă Smith n-ar fi avut la el niciunul, aş fi folosit vreuna din camerele de cauciuc ale camionului. La dracu, era singura noastră sansă. Am folosit un prezervativ roşu la prima grenadă, două albastre la a doua şi unul alb, unul albastru şi unul roşu la a treia. Am tras cuiele şi am scufundat grenadele în butoaiele de combustibil, ’nteles, mi-a rămas unul galben, mişto.

— De ce prezervative? – am întrebat, neîndrăznind să întreb unde dispăruse cel galben.

— Benzina dizolvă cauciucul, eliberând detonatorul grenadei. Prezervativul a fost atât de slab, încât benzina l-a dizolvat mai repede decât ar fi trebuit.

— Ai mai tăcut vreodată chestia asta, Shotgun? – a întrebat Glas Domol, evident impresionat.

— O dată în Angola, o dată în Africa.

— Ce căutam noi în Africa? – am întrebat.

Shotgun nu m-a auzit pentru că al doilea avion a explodat la buza vulcanului, ecoul detonaţiei reverberând de pereţii vulcanului şi între pereţii cutiilor noastre craniene. Aşa că am repetat întrebarea, dar el a clătinat din cap.

Huruitul ultimului avion ridicându-se în aer ne-a înecat conversaţia. Ne-am rostogolit şi am privit cum avionul părăsea vulcanul, dispărând spre vest.

Băştinaşii stăteau în mijlocul pistei şi-i făceau semne cu mâna avionului care se făcea nevăzut în soarele după-amiezii.

— Fir-ar să fie! – a spus Shotgun. Vroiam să-l văd şi pe ultimul cum explodează. Meteoriţii ăştia sunt frumoşi.

Glas Domol ne-a readus pe pământ.

— Dacă băştinaşii au de gând să ne omoare, de ce se duc la camioane? (Se ridica în picioare.)

Shotgun privi pe lângă stânci.

— Pentru că asta e ţara lor. Ştiu că nu există decât o singură cale de ieşire de aici – aceea pe care am venit – astfel că vor şti unde să pună la cale o ambuscadă. Şi să nu vă gândiţi că tipii în cămăşi hawaiene nu au pe cineva în spate. Ultimul avion a avut timp să transmită un mesaj radio către ambele părţi… Noi, domnilor, suntem în căcat până la gât.

Spaghetti horcăi scurt o tuse.

Glas Domol arătă spre Spaghetti.

— Cu el ce facem?

— Poate să meargă? – a răspuns Shotgun, urmărindu-i cu privirea pe băştinaşii care se urcau în camioanele lor franţuzeşti şi dispăreau în junglă.

Bineînţeles că putea să meargă.

Putea să ţopăie într-un picior prin Laos.

O ţopăială demnă de Cartea Recordurilor.

Shotgun mi-a luat puşca.

— Tu îl cari, eu vă acopăr.

În timp ce-l aranja pe Spaghetti în spinarea mea, în poziţia clasică folosită de pompieri, nu m-am putut abţine să nu întreb de ce îl mai luam cu noi pe Spaghetti. Era greu şi oricum avea să moară. Poate că sună cam rece, dar războiul scoate la iveală calităţile practice ale oamenilor.

— Cât timp mai e în viaţă, corpul lui va continua să pompeze

sânge. Asta ne va permite să câştigăm ceva distanţă.

— De ce? – am întrebat eu, aranjându-l în spate pe Spaghetti.

— Le pune la dispoziţie o urmă de sânge pe care o pot urmări de la distanţă sigură. E mult mai uşor aşa, decât să mergi pe urmele unor oameni sănătoşi înarmaţi. Ei ştiu că vom călători încet şi că totul nu e decât o chestiune de timp. Când îl vom îngropa, atunci vor ataca.

Shotgun privi cercetător pe după stânci şi lansă o grenadă spre cei câţiva paznici rămaşi, gonindu-i de lângă pistă.

— Să sperăm că până atunci îi vom găsi pe gagiii din NVA care l-au ucis pe Subervich. Ei or să ne ajute.

Cu această replică criptică, a dat năvală din spatele stâncilor, trăgând cu amândouă armele, retezând frunzele copacilor şi omorând câţiva giboni în cursul acestei acţiuni.

— Şi de ce să vrem noi să-i întâlnim pe nord-vietnamezi? – întrebă Glas Domol în timp ce traversam în goană aerodromul abandonat, coborând apoi drumul spre fundul vulcanului, unde ne aştepta Shotgun.

— Shotgun are un plan, am spus căutând să par convingător.

— Ca planul ăla cu râul din Câmpia Trestiilor, când ne-am umplut de paraziţi de sânge? – a întrebat Glas Domol.

Aş fi vrut să nu-mi amintească de acest episod.

Lecţia de zoologie

Iată de ce ne aflam în peşteră, împreună cu uriaşul Buddha de piatră. Era la amurg şi nu se auzea niciun fel de zgomot. Doar un vânt firav legăna doi lujeri de viţă la gura peşterii.

— Mă întreb de ce-or fi murit toţi oamenii ăştia? – a spus Glas Domol, azvârlind pietre într-un craniu care scotea un zgomot cavernos ori de câte ori nimerea în fruntea albă.

— Să nu transpiri de grija lor, a spus Shotgun, transpirând.

— Gâlg. (Spaghetti.)

— Unde le place şerpilor să trăiască? – a întrebat Glas Domol.

M-am uitat la el, căutând să înţeleg care era cauza acestei întrebări.

— În perioada anotimpului rece, le place să se adăpostească în peşteri, i-am spus. Se adună în grămezi, astfel încât căldura trupurilor lor să le ţină de cald la toţi. Pe urmă, pe măsură ce timpul se încălzeşte, ies din peşteră ca să stea tolăniţi la soare.

— Şi, când ies din peşteră, le e foame?

Am râs.

— Ţie nu ţi-ar fi dacă n-ai mânca o iarnă întreagă?

— Cum se face că lujerii ăia mari se tot leagănă? – a întrebat Glas Domol. De ce se leagănă lujerii ăia şi vârfurile copacilor nu?

Glas Domol avea dreptate, dar n-am putut zăbovi prea mult asupra problemei, întrucât tocmai îi schimbam lui Spaghetti bandajele îmbibate de sânge. Aici ne aflam în siguranţă şi asta era tot ce conta.

— Ce fel de viţă e aia care are un capişon mare şi scoate flăcări pe nări şi vibrează împreună cu alte viţe?

I-am aruncat o privire lui Glas Domol obosit de întrebările lui.

— Mi se rupe-n paişpe de ce fel de viţe sunt alea.

— Păi, ar cam trebui să ţi se rupă, fiindcă sunt vreo douăzeci de-alea, chiar în spatele tău şi al lui Glas Domol, a rostit Shotgun, pe un ton cu adevărat liniştit.

Şi, într-adevăr, erau. Cobrelor regale nu le place să fie deranjate atunci când se împerechează. Cel puţin, ăstora nu le plăcea. De atâta vreme băştinaşii le aduseseră drept ofrande jertfe umane, încât nu mai aveau niciun pic de respect faţă de noi. Tradiţiile religioase şi sângele lui Spaghetti le-au stârnit foamea.

Shotgun a detonat o grenadă fumigenă, care abia le-a făcut şi mai furioase. Nu puteam să tragem cu puştile, de teamă ca gloanţele să nu ricoşeze de pereţii peşterii. Ar fi fost la fel de greu de evitat ca – ei bine, la fel de greu de evitat ca şi o cobră aflată în ofensivă.

Şerpii au început să ne vâneze.

Alunecare, alunecare.

Oprire.

Ridicare.

Târâre, târâre.

Alunecare, alunecare.

Oprire.

Ridicare.

Poticnire, poticnire.

Primele trei rânduri descriu ce fac cobrele când îşi vânează prada. Alunecă, se opresc, se ridică precum nişte periscoape reptiliene, cercetează peisajul apoi îşi reiau urmărirea. În cazul acesta, ne urmăreau pe noi, în timp ce coboram canionul, târându-ne şi poticnindu-ne.

Coborâşul pe potecă s-a dovedit a fi mai uşor decât urcuşul.

— Cine sapă groapa altuia, cade singur în ea; şi cine cotrobăie într-un tufiş, de şarpe va fi muşcat, bâiguia Spaghetti.

Am trecut pe lângă paznici ca rahatul prin canalizare. N-a fost nimic personal, dar dacă nu s-ar fi întors şi n-ar fi ridicat armele să ne omoare, poate că ar fi observat şerpii, care veneau cu repeziciune.

Fir-ar să fie! Alte cranii pentru hambare.

S-ar zice că asta i-ar fi satisfăcut pe cei mai mulţi dintre zei. Nu şi pe ăştia. Ţipetele adoratorilor lor extaziaţi au acoperit coborâşul nostru grăbit către siguranţa junglei cu plafon triplu. Totodată, au acoperit şi sunetul – alunecă, alunecă – cobrelor urmăritoare.

Auzeam în spatele meu respiraţia întretăiată a lui Glas Domol.

— Şerpii ăştia nu renunţă niciodată? (Gâfâit, oftat, horcăit.) Adică, până unde-or să ne urmărească?

— Ştiu că pare o nebunie, am spus, abia trăgându-mi sufletul – în ciuda sângelui pierdut, Spaghetti nu se uşurase deloc – dar s-ar putea să lucreze în ştafetă. Mă gândesc la faptul că erau o mulţime de şerpi şi am impresia că fumul ăla i-a iritat realmente.

Shotgun se făcuse nevăzut în faţă, într-o altă junglă cu plafon triplu. Nu credeam c-o să mai am chef vreodată să văd o altă junglă, dar timpul şi şerpii au darul de a schimba opiniile oricui.

Aşa cum fac şi indienii.

Săgeţile erau gata să-l nimerească pe Glas Domol pe când sprinta pe lângă mine. Mi-am văzut ariergarda dispărând pe urmele lui Shotgun. Nu-mi făceam griji în privinţa săgeţilor. Spaghetti îmi apăra spatele.

Pe urmă, l-am auzit pe Shotgun:

— Nu săgeţile trebuie să te îngrijoreze. Cei doi şerpi care-ţi calcă pe urme ar trebui să te pună pe gânduri.

Ştiam eu că cobrele au teritoriile bine delimitate, dar unde se sfârşea oare teritoriul lor?

Probabil că în Idaho.

Întrebare: Cum se numeşte o junglă cu plafon-triplu care a fost bombardată cu Agentul Oranj?

Răspuns: Pari albi.

Pădurea tropicală cu plafon triplu s-a preschimbat din verde intens într-o mortăciune fantomatică pudrată cu alb. Ne

simţeam ca nişte puşti de trei ani, târându-se peste gardurile olimpice închipuite de copacii doborâţi. Cât timp lipsiserăm? O săptămână? Două săptămâni? O zi? Unde era conducta? Aveam senzaţia că asistăm la un uriaş joc de maroco.

— Bine măcar că şerpii au încetat să ne urmărească, am spus, – încercând să destram senzaţia apăsătoare care ne cuprinsese pe toţi.

Poate că din pricina animalelor moarte din jurul nostru.

Picioruşele lor era îndreptate către cer.

Poate că din pricina plantelor moarte din jurul nostru.

Rădăcinile lor erau îndreptate către cer.

Poate că din pricina soldaţilor NVA morţi din jurul nostru.

Mâinile lor, încremenite ca nişte gheare chircite, erau îndreptate către cer.

— Mă întreb de unde a venit chestia asta? – a spus Glas Domol.

Ne-am uitat cu toţii în sus, către cer, şi apoi la Glas Domol.

El s-a uitat la cadavrele cu mâinile îndreptate în sus.

— Asta a fost o întrebare tâmpită, nu-i aşa? – a zis el.

— Paştele mă-sii! —a spus Shotgun, izbind cu piciorul un NVA mort. Aveam nevoie de căcănarii ăştia şi uite c-au mierlit-o şi ne-au lăsat cu buza umflată.

— Shotgun, am rostit eu, sunt un pic cam nelămurit de ce crezi tu că oamenii ăştia ne-ar fi fost de folos. Poţi să aduci puţină lumină în problema asta?

El s-a aplecat şi a scuturat pulberea albă fină de pe buzunarul unei uniforme verzi, care încă mai adăpostea un cadavru. A scos de acolo un baton de ciocolată Hershey. Desfacându-i ambalajul şi suflând de pe ea praful alb, s-a uitat la mine:

— Sunt soldaţi ca şi noi. Aveam de gând să-mpuşc vreo doi, ca să-i fac să ne urmărească până la conductă. În momentul când descopereau conducta, erau nevoiţi să treacă de partea noastră.

A muscat din baton, oferindu-ne şi nouă. Am refuzat.

— De ce? – a întrebat Glas Domol.

— Pentru că amărâţii de soldaţi NVA ar fi raportat superiorilor lor, care ar fi ordonat aceloraşi cămăşi hawaiene care ne urmăresc să-i omoare şi pe ei. Două păsări cu aceeaşi piatră, sau acelaşi glonţ de mitralieră, ca să zic aşa.

Nu era rău planul. Doar nebunesc. Dar acelaşi lucru se putea

spune şi despre o conductă protejată în mijlocul junglei laoţiene.

— Dacă chestia asta a omorât toată suflarea asta, nu ne va omorî şi pe noi?

Glas Domol încerca să treacă tiptil peste un obstacol de doi metri. Era imposibil. Eu m-am oprit ca să-mi umplu gamela cu nişte apă cu aspect sălciu, din craterul unei bombe: avea dreptate. Am pus o tabletă de purificare a apei şi am agitat gamela, ştiind că vom bea otravă dar mai ştiind şi că era o otravă umedă, iar să bei otravă umedă era mai bine decât să mori de sete.

Cred.

— Nu ne va omorî la fel de repede ca cobrele alea de-acolo, a spus Shotgun cu voce scăzută.

Ghici cine s-a întors?

Într-un câmp de flori

Vestea bună este că trecusem de pădurea moartă şi albă. Vestea proastă e că ne târâm pe burtă într-un câmp de maci, ascunzându-ne de Cobra. Nu de cobre; alea sunt şi ele pe undeva, prin câmpul de maci, ascunzându-se. În clipa asta, fiecare reptilă îşi apără pielea. Dacă ne mişcăm, elicopterul Cobra ne va găsi. Dacă rămânem nemişcaţi, cobrele ne vor găsi.

Elicopterul Cobra este o mică maşinărie mortală. E lat cam cât o caleaşcă mică, lung cât două caleşti lungi şi te poate adormi definitiv. Carlinga din spate avea loc numai pentru un singur pilot, strecurat cu grijă înăuntru asemenea unui pilot de formula I. Chiar în faţa sa, era un spaţiu pentru un al doilea pilot, dar în 1969, pentru a se economisi bani, locul rămânea de regulă gol. Pentru păstrarea echilibrului, pilotul respectiv fusese înlocuit cu doi saci de nisip. Scuturile blindate de pe ambele laturi ale locului pilotului protejau totul în afară de cap. Tot ce se află în afara carlingii, este menit să te facă chisăliţă.

Un cavaler modern, cu armură de corp şi arme de mari dimensiuni.

Mă uit la uniforma mea zdrenţăroasă. Mă simt ca un ţăran.

Ei bine, Stanley, încă o încurcătură pe cinste în care ne-ai vârât.

Ai de ales: dacă te muşcă o cobra, veninul atacă sistemul nervos şi mori în circa şaizeci de secunde, plus sau minus câteva spasme provocate de otravă. Dacă te găseşte un

elicopter Cobra, Vulcanul lui te umple de găuri în vreo zece secunde şi nu vei mai avea niciun fel de spasm. Dacă Vulcanul nu te nimereşte, rămâne oricum lansatorul de grenade complet automatizat, denumit Honeywell, şi dacă nici ăsta nu-şi face treaba, rămân la dispoziţie rachetele montate în tecile lor de rachete, în laturile elicopterului.

Aţi ales? în regulă, rămânem nemişcaţi.

— Scârboşenia aia nu are nicio inscripţie pe el, a spus Shotgun. E la fel de negru ca şi Spaghetti.

Îl auzeam cum greblează imensul lan de maci. Efectua nişte treceri şoptite: fâş, fâş, uamp, uamp, fâş, fâş, uamp, uamp. În cele din urmă, avea să treacă şi pe deasupra noastră. Ştiam că e doar o chestiune de timp.

Fâşâitul era produs de amortizorul de zgomot al motorului. Numai elicopterele destinate operaţiunilor strict secrete din Vietnam aveau aşa ceva. Numai piloţii cei mai buni aveau permisiunea de a le pilota.

Grozav.

„Uamp, uamp”-ul era sunetul unei rafale trase de Vulcan. Gloanţele sale loveau solul cam în acelaşi timp, mişcându-se cam cu aceeaşi viteză. Îmi aduc aminte că am citit undeva că tunul Vulcan poate acoperi cu gloanţe fiecare centimetru pătrat al unui teren de fotbal într-un minut.

Grozav.

Numai CIA şi cei de la Operaţiuni Speciale avea dreptul să dispună de elicopetere negre, neinscripţionate. Acestea erau utilizate în misiuni de „lichidare”, de o legalitate îndoielnică.

Grozav.

Stăm pitiţi sub un strat de maci roşii, ascultând zgomotul elicopterului aflat la capătul celălalt al lanului şi cercetând solul de teama şerpilor alunecători.

— Ce se întâmplă dacă o cobră mă muşcă de boaşe? – a întrebat Glas Domol.

— Atunci eşti la fel de mort ca şi Spaghetti, a răspuns Shotgun, depărtând florile şi privind la elicopter.

— Spaghetti nu e mort, am spus eu, verificându-i pulsul. Cel puţin, nu încă.

Şi nu era. Rănile încă mai picurau sânge, ceea ce era bine întrucât menţineau curată zona. Shotgun ne spusese, pe când ne aflam în pădurea tropicală, să lăsăm muştele să-şi depună

ouăle în răni, căci larvele aveau să mănânce carnea moartă, împiedicând cangrena să se instaleze. Era un bun cunoscător al unor astfel de amănunte.

De-ar fi supravieţuit muştele Agentului Oranj.

Dar n-au făcut-o.

Noi da.

Cel puţin, până acum.

Aşa încât continuam să presar praf de sulfamidă peste răni, folosind fâşii din cămaşa mea – ce mai rămăsese din ea – ca să ţin pansamentele la locul lor. Shotgun s-a târât până la cel aflat pe moarte şi i-a şoptit ceva în ureche. Pentru noi toţi, a fost un moment de rară compasiune. L-am văzut pe Spaghetti încuviinţând din cap, atunci când Shotgun l-a privit în faţă, aşteptând un răspuns. Shotgun îi legăna lui Spaghetti capul în braţe. Mi-a amintit de statuia aceea italiană – o mamă care-şi leagănă fiul aflat pe moarte.

Aceasta era o pietà în uniformă.

În război sunt o mulţime de astfel de situaţii.

Elicopterul Cobra s-a înălţat deasupra lanului de maci şi a dispărut deasupra copacilor.

— A plecat? – a întrebat Glas Domol.

— I s-a terminat combustibilul. Se va duce la indieni, îşi va umple rezervoarele şi se va întoarce la post în câteva minute, i-a răspuns Shotgun.

— De ce nu fugim? – am întrebat eu, întrecându-l pe Glas Domol la această întrebare.

— Priveşte la liziera pădurii care înconjoară lanul. Prietenii noştri de la vulcan.

În jungla care împresura lanul de maci, nişte umbre cafenii mici îşi ocupau la repezeală poziţiile. Erau mânioşi nu numai pentru că le scosesem zeii din sanctuar – nu după voinţa noastră, dar încearcă să-i convingi; erau mânioşi nu numai pentru că le distrusesem avioanele care trebuiau să le transporte produsele agricole la piaţă; ei erau acum mânioşi pentru că ne alesesem drept ascunzătoare lanul lor de maci, distrugându-le sursa de venituri.

Unii oameni aduc numai nenorociri.

Ăştia suntem noi.

Shotgun a început să se târască şi a dispărut în câmpul de flori. După un minut, s-a întors cu două crengi mari de copac

legate de picioare. A dezlegat crengile şi ni le-a întins nouă, împreună cu şireturile de piele pe care şi le scosese de la bocanci. S-a târât până la Spaghetti şi i-a şoptit ceva în ureche. Spaghetti l-a apucat de braţ şi i-a răspuns ceva.

— Ce a spus? – a întrebat Glas Domol.

— A zis: „Nu-l băga în seamă pe cel din spatele cortinei, ascultă-l numai pe magician”.

Shotgun a început să descheie de nasturi ceea ce mai rămăsese din cămaşa lui Spaghetti.

M-am uitat la Glas Domol. El s-a uitat la mine şi a săltat din umeri. Unii oameni, când sunt pe moarte, vorbesc în dodii. Alţii, vorbesc în dodii când sunt în viaţă: Shotgun, de exemplu…

— Scoateţi-vă şireturile şi legaţi braţele lui Spaghetti de craca mai scurtă, eu am să leg craca mai lungă de cea scurtă ca să facem o cruce. Îi legăm picioarele de craca lungă şi, când se întoarce Cobra, îl ridicăm în picioare.

Shotgun i-a scos cămaşa lui Spaghetti şi s-a târât înapoi în flori, luând cămaşa cu el.

Vedeţi? Ce vă spuneam eu?

Fâş, fâş, uamp, uamp.

Cobra s-a întors.

Undeva, în flori, i-am auzit glasul lui Shotgun.

— ’r-aţi ai dracului de şerpi!

Nu era un moment prea fericit.

Nevoia te învaţă

La capătul celălalt al lanului, elicopterul Cobra se oprise şi se întorsese cu faţa la Spaghetti, şovăind acolo, străduindu-se să priceapă semnificaţia unui negru atârnat de o cruce improvizată, într-un lan de maci din mijlocul Laosului.

— Cum poate să cântărească aşa de mult un muribund?

Glas Domol acţiona pe post de contragreutate la baza crucii în timp ce eu mă chinuiam să-l împiedic pe Spaghetti să se răsucească. Un firicel de sânge se prelingea din rănile lui Spaghetti, făcându-ne sarcina mai alunecoasă şi mai dificilă.

Eu mă aflam în faţa crucii, întins pe burtă, căutându-l din priviri pe Shotgun. Nu se mai întorsese de când cu mica înjurătură adresată şerpilor. Simţeam în stomac un nod la fel de strâns ca nodurile care-l ţineau pe Spaghetti de crengile sale.

Braţul lui drept era legat la un unghi drept, cu palma în sus,

făcându-l să arate ca o sperietoare care împiedica păsările să coboare pe ogorul ei. Capul îi atârna aplecat la piept şi, în afară de câte o respiraţie răzleaţă, nu dădea niciun semn că ar trăi. Nu reuşisem să-i legăm gleznele de prăjina verticală, întrucât nu prea mai avusesem ce lega sub genunchi, aşa încât îi încrucişasem picioarele în dreptul genunchilor şi i le legasem. Nu era un Isus prea reuşit, dar, oricum, crucificarea era o formă de artă muribundă. În condiţiile date, procedasem cum se putuse mai bine.

Elicopterul a început să-şi croiască drum către Spaghetti, cu mişcări legănate precaute. Dintr-un motiv oarecare, nu trăgea. Unde era Shotgun? Trebuia să ne spună care era planul lui. Încă nu ştiam despre ce era vorba. Îl crucificasem pe Spaghetti şi după asta ce urma? Cobra se legăna tot mai aproape.

Nu se putea ca Shotgun să fi murit. Mă tot uitam să văd florile unduindu-se şi aplecându-se ca să-mi spună că Shotgun se întorcea, dar… nimic. Îl puteam vedea acum pe pilot, în timp ce Cobra plana deasupra mea. Avea ochii lipiţi de Spaghetti. Întâmpina dificultăţi în înţelegerea logicii întregii chestii.

Parcă noi eram mai breji?

În vreme ce Cobra zăbovea în faţa crucii, paletele sale culcau la pământ florile din jurul bazei, expunându-l pe Glas Domol. M-au, expus şi pe mine, dar întrucât mă aflam sub burta elicopterului, pilotul nu mă putea vedea. S-a uitat la Glas Domol, ghemuit la baza crucii, cu braţele înfăşurate în jurul prăjinii, chinuindu-se s-o împiedice să cadă din pricina suflului rotorului. Cobra se afla la un metru şi jumătate deasupra pământului.

Până şi cobrele regale puteau ajunge mai sus de atât.

Pilotul şi-a săltat capul şi s-a holbat la Spaghetti. Încet, Spaghetti şi-a ridicat capul şi a privit cu ochii stinşi la pilotul cu cască adăpostit în carlinga elicopterului. A zâmbit şi cu mâna teafără, cea legată la unghi drept faţă de corp, şi-a strâns degetele în pumn – pe toate, cu excepţia celui mijlociu.

A fost gestul cel mai curajos pe care l-am văzut vreodată.

N-a fost cel mai inteligent gest; mi-am dat seama mai târziu.

Dar a fost cel mai curajos.

Vulcanul şi-a schimbat brusc linia de ochire de la Glas Domol, cel ghemuit la sol, la Spaghetti cel atârnat pe cruce. Rafala a fost asurzitoare pentru mine – stăteam întins sub elicopter – şi a durat cam zece secunde. A fost suficient ca să mă acopere cu

tuburi de cartuş şi să-l facă să dispară de pe lumea asta pe Spaghetti, cu tot cu crengile de care fusese legat.

Gloanţele au făcut, ei da, spaghetti din Spaghetti.

N-a avut timp să simtă nimic.

Moartea lui a însemnat o victorie măruntă, verde pentru maci.

Tunul a început să-şi schimbe poziţia în jos. Glas Domol urma la rând. Am întins mâna şi cu pumnalul Randall am retezat firul electric care comanda poziţia tunului, oprindu-i mişcarea de coborâre. Asta i-a distras atenţia pilotului, care a început să clănţăne întrerupătorul de comandă al tunului.

În timp ce se holba la panoul lui de comandă, am sărit pe patina stângă a Cobrei, am bătut în geam cu ţeava armei, îndreptându-o apoi spre pilot. Am urlat la el câteva înjurături pentru uciderea lui Spaghetti, deşi, în adâncul inimii, îi eram recunoscător pentru că-l scosese pe acesta din situaţia lui nenorocită.

Din fericire, nu m-a auzit din cauza zgomotului rotorului, dar a simţit greutatea când am urcat pe patină. Mi-a aruncat o privire dispreţuitoare, apoi mi-a arătat o inscripţie de pe geam. M-am aplecat înainte ca să pot citi ce scria.

STICLĂ ANTI-GLONT, COMPANIA AVIATICĂ HUGHES

Înainte să sari, trebuie să fii cu băgare de seamă.

El a arătat către cealaltă fereastră, care era deschisă, şi a clătinat din cap; era felul lui de a spune, „Frumoasă încercare. Un plan bun. Poate ar fi mers dacă te-ai fi urcat pe patina cealaltă”.

S-a aplecat în faţă şi a acţionat un comutator. M-am chiorât prin geam şi aproape că am reuşit să citesc ce scria. SUPORT RACHETE… M-am uitat în jur ca să văd unde erau. Suportul se afla la nu mai mult de trei metri de mine, cele şase rachete fiind aţintite spre mijlocul meu. Din nu ştiu ce motiv, mi-au adus aminte de nişte larve de viespi, înăuntrul unui fagure.

Iar eu trebuia să sar pe cuib.

Nu puteam să sar de pe patină fiindcă în cazul ăsta şi eu şi Glas Domol am fi fost morţi. N-avea decât să se înalţe până pe la cincisprezece metri şi să tragă cu rachetele şi cu Vulcanul. Cel puţin aşa Glas Domol putea încerca să fugă.

M-am uitat în jos, la Glas Domol. Îmbrăţişase ce mai rămăsese din cruce, aşteptând cu capul aplecat.

Îmi pare rău, Glas Domol. Părea o idee bună.

Pilotul, asemenea reginei-viespe, şi-a întors către mine capul de insectă şi mi-a făcut un semn cu degetul mare ridicat. Sunt sigur că zâmbea în spatele vizorului acela opac deşi nu-l vedeam. Am văzut în schimb turela cu rachete rotindu-se în manta. Am privit cu groază cum pilotul întinde mâna spre un întrerupător care avea scris numele meu pe el.

Dacă rata de la distanţa aceea, tot mai avea la dispoziţie cinci încercări.

Nimeriţi cowboyul şi veţi câştiga o păpuşă Kewpie.

Nici măcar Ray Charles n-ar fi putut rata.

Am simţit cum Cobra se zguduie şi, pentru o clipă, am crezut că rachetei îi trebuia un timp excesiv de mare ca să parcurgă cei trei metri de la turelă până la burta mea. Când am deschis ochii, pilotul ţinea o mână ridicată în aer. Era mâna care se întinsese spre întrerupător. Asta nu m-a deranjat, întrucât încă mai eram în viaţă.

Luându-mi privirea de la pilot, l-am văzut pe Shotgun căţărat pe cealaltă patină, cu lansatorul de grenade apăsat cu putere în trupul pilotului cu cască, cu braţele adânc vârâte prin spaţiul ferestrei deschise din partea opusă, ţinând încă în mână cămaşa făcută ghem, pătată de sânge, singurul său suvenir de la Spagnetti cel plecat dintre noi.

Urmând ordinele lui Shotgun, pe care nu le puteam auzi, pilotul a lăsat jos fereastra de pe partea mea.

M-am întins înăuntru şi am înhăţat un pistol de lângă scaunul pilotului, aruncându-l afară. Pilotul îşi ţinea mâinile pe manşă şi părea un robot teleghidat de Shotgun.

Shotgun avea o astfel de influenţă asupra oamenilor.

Glas Domol s-a apropiat de partea lui Shotgun, care i-a strigat ceva. El a dat din cap şi, trecând prin faţa elicopterului, s-a cătărat lângă mine, pe patină.

— Cum ţi-ar plăcea să zbori pân-acasă? – a spus el în timp ce se întindea înăuntru, apucându-se cu tărie de scutul anti-glonţ care înconjura scaunul pilotului.

— Şi pe ce-o să stăm? – am întrebat în timp ce mă întindeam la rândul meu înăuntru, bâjbâind după ceva de care să mă agăţ. Aveam încă una dintre acele presimţiri sumbre.

— Ce te-a făcut să crezi că vom sta jos? – mi-a răspuns Glas Domol urlând, căci zgomotul ascuţit al rotorului se preschimbase într-unul profund, gutural. Pilotul trăsese înapoi

manşa şi, ca prin minune, ne-am trezit la o sută de metri deasupra lanului de maci.

Mâinile mi se răciseră. Înăuntrul Cobrei aerul era condiţionat.

Nici prin cap nu-mi trecea să-mi vâr mâinile în buzunare, să mi le încălzesc.

Sus, tot mai sus şi departe.

Zburam la clasa „turist”.

Parcă şi vedem titlurile: „Cowboyul din Texas împuşcat în cur în timp ce zbura deasupra inamicului.”

De unde stăteam agăţat, putem arunca câte o privire în jos la jungla verde şi să văd arcele descrise de trasoarele roşii de supărare în drumul lor spre mine şi Glas Domol. În carlingă, pilotul se relaxase, ştiind să Shotgun n-avea să-l omoare la două sute de metri deasupra solului.

Noi nu eram aşa de siguri.

Trasoarele sunt nişte gloanţe acoperite cu o peliculă de fosfor, astfel încât să poată fi văzute pe timpul nopţii.

Din nefericire, ele pot fi văzute şi în timpul zilei.

În tot cazul, pilotul a dat dramul unui casetofon portabil şi acordurile formaţiei Sly and the Family Stone au început să reverbereze dinspre casca lui, ieşind pe fereastră şi ajungând la noi.

Era ceva de genul „Na, na, na, na, nana, nana, na, na, na.

La data aceea, era *hit*[20] -ul numărul unu în America.

Şi fiindcă veni vorba de lovituri, fiecare al treilea glonţ era trasor, aşa încât atunci când se îndreptau către unul din noi, acela putea să numere (aşa, că să mai treacă timpul) trasoarele roşii şi să le înmulţească cu trei, ca să determine câte gloanţe au fost trase cu adevărat înspre curul său.

Dacă respectivul se plictisea.

Nu era cazul nostru.

— Ştiai că până adineauri au tras în noi trei mii de gloanţe? – a spus Glas Domol.

Ei bine, cel puţin *eu* nu mă plictiseam.

Am aruncat o privire spre pădurea care trecea pe sub noi. Se părea că ne deplasăm de-a lungul aceleiaşi rute pe care intrasem în Laos. M-am gândit la asta ca la o remarcabilă

---

[20] Cuvânt cu sensuri multiple; aici, cu sensul de succes muzical, iar în fraza următoare, cu sensul de lovitură/ (n. Trad.)

coincidentă, până când mi-am dat seama că Shotgun privea fix la rută din aer, aceasta fiind singura cale pe care o ştia ca să ne ducă acasă.

Aşa încât n-a trecut mult până a văzut o cireadă de vite mişcându-se în cerc, întrebându-se unde dispăruseră bătrânul şi nepotul său.

Ne întorsesem la locul crimei.

În timp ce începeam să coborâm, am putut vedea spre sud micul sat A RO. De acolo, la mai multe azvârlituri de băţ, se afla casa noastră. Părea aşa de simplu pe calea aerului. Laos, Cambodgia, Vietnam – un salt, o ţopăială şi o săritură.

— Cum o să sărim de pe chestia asta, fără ca el să ne împuşte? – mi-a urlat în ureche Glas Domol, câteva minute mai târziu.

Avea dreptate. Dacă toţi trei săream în acelaşi timp, n-avea decât să se ridice până la o înălţime confortabila şi să ne facă una cu pământul. Dacă Shotgun îl omora înainte ca noi să sărim, elicopterul s-ar fi prăbuşit strivindu-ne. Acesta era un moment delicat.

La fel de delicat ca şi manevrele pilotului asupra Cobrei, care plana la un metru şi jumătate de siguranţa solului. Era atât de delicat încât l-a zăpăcit până şi pe Shotgun, făcându-l să arunce cămaşa lui Spaghetti în carlingă şi să părăsească cu un salt elicopterul. Din instinct, l-am urmat, ceea ce mi-am dat seama imediat că a fost o greşeală.

Pilotul şi-a răsucit capul ca să ne verifice poziţiile de fiecare parte a aparatului, apoi a trecut Cobra pe ascensiune rapidă, începând o manevră de întoarcere extrem de strânsă, ca să ne prindă în cătare. Stăteam amorţiţi, chiar şi Shotgun, privind cum, cu mişcări lente, moartea se întoarce ca să ne găsească.

Cred că Glas Domol plângea încetişor. Ştiu că eu parcă nu mai aveam destul aer, dar ce era mai rău era faptul că Shotgun îşi pusese mâna streaşină la ochi, ca să poată vedea mai bine elicopterul. Se dăduse bătut după moartea lui Spaghetti? Sau. Vroia să ne arate cum se moare cu demnitate.

— Uite-l, ne-a spus el, arătând cu mâna.

— Mulţumim că ni l-ai arătat, Shotgun.

Cu o uşoară iritare, trebuie să recunosc în acest moment că planul lui Shotgun ne adusese până aici, niciun pas mai departe. Vreau să spun, ce rost avusese?

— Nu, nu elicopterul, ne-a explicat Shotgun. Uitaţi-vă înăuntrul carlingii.

Gura lui Shotgun devenise mai ’subţire decât o văzusem vreodată, ceea ce însemna că lui i se părea că toată această situaţie este foc de amuzantă.

Imitându-l pe Shotgun – cu mâna streaşină la ochi – m-am uitat la elicoper care părea acum să se bălăngăne când într-o parte, când în alta. Am încercat, dar n-am reuşit, să văd ce vedea Shotgun. Tot ce puteam vedea era manşa mişcându-se între picioarele pilotului.

Crescând.

Alungindu-se.

Niciun penis nu e atât de lung.

Niciunul.

Şi deodată, capişonul a fulgerat.

Cobra într-o Cobra.

Nu-i aşa că vă place cum sună?

Şi în plus, asta-i cea mai deşteaptă chestie pe care-am văzut-o vreodată.

Câştig respectul lui Shotgun

Vacile încă nu-şi reveniseră din şocul provocat de elicopterul incendiat, dar asta e de înţeles. Mirosul pilotului la frigare a declanşat, probabil, senzaţia prevestitoare a propriei lor sorţi. Şi nu s-au calmat când Shotgun a ucis două dintre ele pentru încercarea de a da năvală peste noi.

Cu toate acestea, mă simţeam vinovat pentru faptul că, mai devreme, la intrarea în ţară, le lăsasem fără stăpân, astfel că am hotărât să mă folosesc de lecţiile învăţate pe palma de pământ secetoasă, care nu făcea nici două parale dar căreia tatăl meu îi zicea casă. Vacile acestea erau favorizate de soartă întrucât puteau fi mânate pe picioare. Dat fiind că fiecare dintre noi încă mai aveam câte două asemenea membre, vacile au reacţionat corespunzător.

În timp ce Shotgun tăia nişte cotlete din vitele moarte, pe care le-a pârlit apoi în focul de la elicoper, Glas Domol şi cu mine am adunat animalele rătăcite şi am început să le mânăm spre sud şi către casă.

— Unde ai învăţat să mâni bivoli indieni? – m-a întrebat Glas Domol, încercând să-mi imite interjecţiile de cowboy, după ce un

critic bovin deosebit de sever l-a călcat pe degete.

— Ăl bătrân al meu se ocupa cu trecerea ilegală a vitelor mexicane peste graniţă, ca să evite carantina de treizeci de zile de la Juarez. Le cumpăra cu zece dolari de la hoţii de vite din Mexic şi le vindea cu douăzeci la restaurantele cu servire rapidă.

Am încercat să folosim caii dar vitele fugeau mâncând pământul. Nu mai văzuseră până atunci cai. Aceeaşi chestie şi aici. Nu trebuie decât să le vorbeşti cu blândeţe şi ele or să-şi vadă de drum pe cărare.

Shotgun ne ajunse din urmă, morfolind o bucată de carne şi oferindu-ne celelalte două fripturi. Aveau gust de benzină, de metal şi de altceva, dar ne era foame.

— De ce faci chestia asta? O s-avem destulă bătaie de cap s-ajungem acasă, a spus Shotgun, privind cornutele şerpuind de-a lungul potecii.

Sosise momentul meu.

— Pentru că vor curăţa cărarea, din faţa noastră.

Preţ de o clipă, Shotgun m-a cercetat cu privirea. Ochii săi aproape că s-au focalizat pe imaginea mea, în timp ce buzele i se subţiau. Bodogănind ceva neinteligibil, s-a întors şi a pornit în urma vacilor noastre.

Bovine căutătoare de explozibile-capcană.

Patrupede detectoare de mine.

Şi trei mâncători de cotlete.

Rămăsesem cu ultimele zece vaci când ne-am pomenit inundaţi de o catastrofă a ugerelor. Aşteptam să se înnopteze înainte de a trece graniţa în Vietnam (tocmai trecusem de un binecunoscut sat cambodgian numit Kompong Rau – vi-l aduceţi aminte) când a început să se audă un tunet înspăimântător.

Privind în direcţie estică, spre Vietnam, am văzut cerul înnegrindu-se de elicoptere. Din pricina zgomotului tot mai intens, vitele au prins a bate cu copitele în pământ şi să-şi rostogolească ochii, asemenea unei cirezi pe cale de a fi lovita de streche. Numai că, la fel ca şi noi, nici ele nu aveau unde să fugă. Glas Domol şi cu mine priveam cu teamă respectuoasă. Aveam o stare de spirit înrudită cu ceea ce trebuie să fi simţit amărâtul acela de soldat german când, ivindu-se din ceaţă, navele Aliaţilor s-au apropiat de plaja franceză din faţa sa. Până şi Shotgun s-a dat bătut.

— Ei bine, dă-o-n căcat de treabă. Atât am putut, atât am

făcut. Dacă conducta aia e atât de importantă, n-avem nicio şansă.

Am rămas pe loc, privind valurile de elicoptere venind către noi.

Apropiindu-se.

Şi mai mult.

Au ajuns deasupra noastră.

Apoi au trecut de noi.

Le-am urmărit cu privirea dispărând departe, în Cambodgia.

O vacă a urinat pe pământ. I-am invidiat nuditatea când am simţit umiditatea propriilor mei pantaloni. Am aruncat o privire spre Glas Domol. Şi pantalonii lui erau uzi. Un număr atât de mare de elicoptere poate declanşa o reacţie psihică.

— Crezi că ne-au văzut? – a spus Glas Domol.

— Unul din ele, da, a zis Shotgun, arătând cu degetul.

Un elicopter având pictat pe bot blazonul Diviziei întâi de Cavalerie, un cap de cal negru pe un scut galben, şi o dungă diagonală neagră traversând de-a curmezişul lungimea scutului – o frumoasă ţintă pentru o rachetă B-40 atent dirijată – a aterizat în faţa noastră, iar un colonel a sărit afară din aparat, rămânând în aşteptare.

Văzând că n-avem de gând să mergem să-i facem o vizită, s-a deplasat până la noi. Bine, bine, a alergat până la noi. Totuşi, am avut răgaz să deblocăm siguranţele armelor.

— Unde dracu aveţi de gând să mergeţi cu vacile astea? – a urlat el.

Noi ne-am oprit.

— Da’ ce-l interesează pe el? – a şoptit Glas Domol.

M-am apropiat de el şi i-am spus că eram în drum spre casă.

El s-a uitat la zdrenţele noastre. A dat la o parte nişte rahat de maimuţă de pe umărul sfâsiat al uniformei mele de camuflaj putrede.

— Văd că eşti căpitan. Animalele astea aparţin civililor cambodgieni?

— Nu, am răspuns eu, ele au aparţinut civililor laoţieni.

— Ce ai făcut în Laos, căpitane?

— E secret, sir.

— Ceva în legătură cu vacile?

— Într-un fel.

— Ce s-a întâmplat cu braţul dumitale?

— Am fost lovit de o săgeată.
— O săgeată?
— Da, sir.
— De ce?
— Pentru că s-au spart prezervativele.
— Înţeleg. Prezervativele au vreo legătură cu vacile astea?
— Toate, în afară de cel galben. Shotgun încă îl mai are.

Cred că dacă în clipa aceea aş fi început să-mi rostogolesc ochii şi să bat câmpii, colonelul ar fi rupt-o la sănătoasa. În loc de asta, am rămas pe loc liniştit, ceea ce le-a dat răgaz lui Shotgun şi lui Glas Domol să se îndepărteze pe cărare cu rezerva noastră de hrană.

Colonelul a scos o batistă şi a început să-şi tamponeze fruntea.

— A fost un război lung, căpitane.
— Da, a fost.
— Poate să facă prăpăd cu psihicul oamenilor.
— Asta fără doar şi poate, sir.
— Eşti demult timp în misiune, căpitane?
— Cam de vreo patru săptămâni, sir.
— Ai ajuns departe de Laos.
— Slavă Domnului!
— Nu puteai să ajungi aşa departe în patru săptămâni, pe jos.
— Am prins un zbor pe o Cobra.
— Nu sunt locuri pentru pasageri în Cobra.
— *Pe,* Sir, nu *în.*

Ştergere a frunţii.

— Câţi pasageri?
— Patru.
— Văd că sunteţi numai trei.
— Oameni. E adevărat, sir.
— De ce nu v-a dus până la destinaţie?
— Alergie la şerpi.
— Înţeleg. Unde e pilotul acum?
— Aă… hm… friptură la grătar.
— Face friptură la grătar?

Am râs de simţul umorului dovedit de colonel. Nu-i ştiam pe colonei să aibă simţul umorului.

— Ce-i aşa de amuzant?

Nu mă puteam opri din râs. A aşteptat să vadă dacă încetez;

n-am încetat; dezamăgit, s-a înapoiat la elicopterul său şi s-a înălţat în aer.

I-am făcut semn de bun-rămas cu mâna şi i-am urmat pe Shotgun, Glas Domol şi pe vaci pe drumul de întoarcere în Vietnam.

Nu te mai poţi întoarce acasă

Iată cum a fost pusă la cale invadarea Cambodgiei: un preşedinte fără pic de experienţă într-ale operaţiunilor militare, cu ajutorul unui secretar de stat german, au plănuit o invadare a Cambodgiei pentru descoperirea COSVN, legendarul cartier general militar al nord-vietnamezilor. Întrucât tărâmul magic se afla undeva în Cambodgia, toţi americanii disponibili au fost trimişi în Cambodgia să-l caute.

Cautarea unui Graal comunist, plănuită de preşedinte, perfecţionată de secretarul de stat şi pusă în practică de înaltul comandament al armatei.

Larry, Curly şi Moe.

Dacă am mai fi zăbovit cât de puţin în Laos, am fi fost prinşi între băieţii răi cu elicoptere negre şi trupele Armatei Statelor Unite greblând teritoriul Cambodgiei. Cine a plănuit decesul nostru, a făcut-o cu băgare de seamă. Ce nu a luat în considerare acel cineva, au fost capacitatea şi geniul lui Shotgun.

De aici, au decurs implicaţii pozitive şi negative pentru Shotgun, Glas Domol şi pentru mine.

Implicaţia pozitivă era că încă mai eram în viaţă.

Implicaţia negativă era că „cineva” dotat cu o asemenea inteligenţă, nu avea să se dea bătut în momentul în care ne înapoiam vii în tabără.

Era o nevoie crescândă de sterilizare a operaţiei. Prevenirea tuturor scurgerilor. Astuparea tuturor găurilor. Neutralizarea tuturor zgomotelor. Ca de exemplu zgomotul produs de gura lui Glas Domol.

— Cum adică, trebuie să ne oprim?

— Nu-ţi mai aminteşti de ultima oară când ne-am făcut apariţia în tabără şi Spec. 7 Thompson ne-a întâmpinat la poartă? – am spus eu, privind cu dor la drumul de ţară care ducea la tabăra noastră.

— Glas Domol a încuviinţat din cap.

— Poate că ar fi mai bine să ne apropiem în plină zi.

Glas Domol a primit asta mai bine decât mă aşteptam. Shotgun, care-mi ascultase ideea, s-a apropiat şi ne-a întins ultimele bucăţi de friptură.

— Ascultă la mine, căpitane. Se întâmplă ceva ciudat cu satul vecin taberei.

Shotgun ne-a făcut semn să-l însoţim până la râul Vam Co Tay, cel care trecea pe la vest de tabără.

— E vremea fluxului, ne-a spus Shotgun, aşteptând ca noi să ne prindem.

Nu ne-am prins.

— Unde le sunt bărcile? Poţi să vezi în lungul râului ăsta cale de mai bine de doi kilometri. Vedeţi vreo barcă? Acum ar fi trebuit să fie ori la pescuit, ori să se întoarcă de la Moc Hoa. Deci, unde sunt?

Avea dreptate. Ne-am întors la drum şi ne-am aşezat la marginea lui, în întunericul tot mai adânc. Shotgun nu ni s-a alăturat. Privea fix în direcţia taberei.

— Nu se vede nicio lumină în adăpostul amicilor noştri gălbejiţi. De aici, ar fi trebuit să se vadă lumina de la televizorul lor.

— Probabil că Spec. 7 Thompson nu le-a mai legat un fir nou, după ce le-a luat firul cel vechi pentru monitor, am sugerat eu.

— Probabil.

Shotgun părea a fi încordat.

— Unde s-au dus vacile?

Glas Domol privea în bezna din jurul său, încercând să vadă' unde dispăruseră. Shotgun stătea în mijlocul drumului.

— Urmele se îndreaptă spre tabără. Să mergem după ele.

— Dar, Shotgun, am protestat eu, ar fi mai sigur dacă am aştepta până dimineaţa.

— Dacă cineva supraveghează drumul, va trage mar întâi în vaci. Vor crede că suntem noi. Dacă auzim vreun foc de armă, renunţăm şi aşteptăm până dimineaţă.

Era un plan bun.

Tocmai asta mă deranja.

Oraşul fantomă

Aspectul straniu al pătrunderii într-o tabără A la miezul nopţii este însuşi miezul nopţii. N-ar fi trebuit să intrăm aşa, de-a dreptul, dar am intrat. Nimeni nu a încercat să ne omoare.

Nimeni. Tot auzeam clănţănitul scos de copitele vacilor când se frecau de copitele învecinate şi ni se părea că aduce vag cu cel al automatelor AK-47. Primele câteva dăţi când am auzit sunetul acela, ne-am aruncat la pământ, pe burtă. Cam pe la a treia manevră de acest gen, Shotgun s-a ridicat şi a spus:

— Nu-mi pasă dacă cineva trage în noi, boaşele mele nu mai rezistă la plonjeurile astea.

Aşa-încât am mers în urma vacilor, până când una din ele a mişcat talanga de la poartă. Dangătul pastoral ne-a culcat din nou pe burtă – cu excepţia lui Shotgun care s-a dus la poartă.

— Unde dracu au dispărut cu toţii? – a şoptit el.

— Nu ştiu. Shotgun, dar eu sunt obosit. Hai să dormim aici, în faţa porţii, şi să lăsăm vacile să cerceteze împrejurimile. Dacă mai e cineva pe-aici, vacile o să-i găsească. Altfel, avem nevoie de lumina zilei ca să vedem ce s-a întâmplat.

Shotgun a grăit în întuneric:

— Tu ce părere ai, Glas Domol?

Singurul răspuns venit de la Glas Domol a fost un sforăit liniştit.

Ne-am alăturat lui.

A doua zi la prânz m-am trezit în zgomotul vacilor care păşteau încântate iarba din interiorul taberei. Pentru o clipă, am intrat în panică: am crezut că mă aflam în Texas. Pe urmă, am văzut poarta principală, atârnând strâmb în balamalele rupte. Fusese deschisă cu ajutorul unei explozii. Primul triunghi fusese împrăştiat pe întinderea ariei netede asemenea unui bolovan de pământ, îndreptat către triunghiul din mijloc. Tot ce mai rămăsese din placarda noastră de pe stâlp era cuvântul „normal”. Restul sloganului zăcea în jurul nostru.

I-am trezit pe Shotgun şi pe Glas Domol. Am rămas acolo, întrebându-ne ce să facem, până când Shotgun ne-a făcut un semn cu mâna şi ne-a răspândit în formaţie ghemuiţi. De acum, devenise ceva firesc. Mai întâi, am verificat clădirea partenerilor noştri. Pustiu. Nimeni acasă. Câteva dintre Conexele noastre fuseseră răsturnate şi împrăştiate. Treptele care coborau în adăpostul nostru erau acoperite cu schije provenite de la uşa aruncată în aer.

Ne-am deplasat pe coasta opusă a bermei exterioare şi am privit spre satul Thanh Tri. Nu mai era aici niciun sat. Niciun locuitor. Câteva bărci rămase abandonate pe mal. Mici bucăţi de

tablă împrăştiate în mijlocul străzii principale pustii.

— Ce dracu s-a întâmplat? – a rostit Glas Domol într-o şoaptă înfricoşată. Unde sunt sătenii. De ce nu se vede niciun cadavru?

Unde sunt locotenentul Powell şi spec. 7 Thompson?

În sinea mea devenea tot mai intens un sentiment pe care nu-l mai simţisem înainte. Cineva îmi luase casa şi mi-o distrusese. Cineva îi neutralizase pe sublocotenentul Powell şi pe spec. 7 Thompson. Chestiunea devenea personală. Erau atâtea tabere în Vietnam. De ce tocmai noi?

Shotgun s-a depărtat de noi, către platforma pentru elicoptere. A ridicat de jos o bucată mare de curea împletită din fibre. L-am văzut îngenunchind şi începând apoi să cerceteze zona în patru labe. Pe urmă, s-a aşezat şi a început să pregătească cina, care ar fi trebuit să fie micul dejun, dar întrucât nu mai mâncasem din noaptea precedentă, mie mi s-a părut a fi cina.

Vacile, găsind tabăra noastră pe gustul lor, au ieşit pe poartă, coborând către malul râului. Au pornit apoi să-şi facă plinul cu apă, rămânând în preajma bărcilor abandonate.

Eu m-am dus lângă micul foc al lui Shotgun. Folosea drept combustibil un fragment de poartă.

— Şi acum, ce facem, Shotgun? – am spus, aşezându-mă pe vine lângă el.

— Unde sunt cele mai apropiate cuşti de tigri?

Cuşti de tigri? Ce-l făcuse pe Shotgun să se gândească la cuştile de tigri?

— Nu cumva la Moc Hoa sunt câteva cuşti din astea vechi, franţuzeşti? – a spus Glas Domol, apropiindu-se de noi.

Nu discutam despre cuştile de la grădina zoologică pentru felinele uriaşe. Mergeţi în subsolul blocului şi amenajaţi acolo câte cinci ţarcuri de câini pe fiecare latură, cu un coridor la mijloc. Ştiţi ce e acela un ţarc de câini. E un loc îngrădit în care câinii se pot antrena. Acum, în locul pereţilor de plasă care separă ţarcurile de câini, puneţi ziduri de beton. Nu faceţi zidurile prea înalte – cam un metru şi jumătate e taman bine. Nu faceţi ţarcurile prea largi – un metru ajunge. Nu le faceţi prea lungi – un metru şi jumătate e lungimea standard.

Bun, şi acum nu puneţi câini în ele.

Puneţi acolo fiinţe umane. Chestiile astea nu sunt îndeajuns de bune pentru câini.

Întrucât nu există vreo uşă la capătul ţarcului pentru câini, eşti nevoit să intri pe sus. Pentru a-i ţine pe oameni înăuntru, peste toate cele zece ţarcuri şi peste condor este întins un grilaj masiv din sârmă de oţel. Deasupra fiecărei cuşti pentru tigri, este tăiată câte o trapă de acces. Rar se întâmpla ca vreo fiinţă umană să fie scoasă afară. În peretele dinspre coridor, este practicată câte o fantă îngustă. Se deschide prin împingere, ca să se poată introduce pâinea şi apa, când sunt disponibile, şi pentru ca, din când în când, să poată intra câte un păianjen în încăperea întunecoasă. Uneori, dacă într-adevăr eşti un tip norocos, e aprins numai un bec, sau câte unul la fiecare din capetele coridorului, astfel încât poţi vedea insectele cu conţinutul cel mai bogat în proteine şi să faci un sandviş.

Dat fiind că acoperişul cuştilor pentru tigri este locul pe unde patrulează paznicii, gardienii francezi au fost la originea tradiţiei de a urina şi a scuipa pe prizonieri, ca să nu-şi părăsească posturile. Această tradiţie a fost transmisă mai departe vietnamezilor.

Iar Shotgun întreba unde erau cele mai apropiate cuşti pentru tigri.

Shotgun s-a aplecat să scociorască tăciunii din foc.

— Mai întâi mâncăm nişte friptane, apoi rămânem aici pe timpul zilei. După care plecăm la Moc Hoa ca să-i luăm pe Powell şi pe Thompson.

Eu şi Glas Domol ne-am privit reciproc. Această tragedie adăugată la toate celelalte, fusese prea mult pentru Shotgun. Era momentul să recunosc că o luase razna.

— Shotgun, am spus cu maximum de blândeţe, este evident că tabăra a fost cucerită iar sătenii au fost ucişi sau capturaţi, drept represalii pentru tolerarea taberei noastre, iar Thompson şi Powell sunt morţi. Şi-apoi, unde sunt friptanele alea de care vorbeşti?

Buum!

O vacă zboară spre lună.

Shotgun râde amuzat de privelişte.

Glas Domol şi cu mine terminăm grăbiţi cu căcarea.

— Ce dracu a mai fost şi asta? – am întrebat eu, ridicându-mă de la pământ.

Shotgun a pus la fiert pe foc o gamelă plină cu apă murdară din râu.

— Am senzaţia că una din vaci s-a împiedicat de una din bărcile alea de pe mal.

— Sunt minate? – a întrebat Glas Domol, ferindu-se de o bucată de vacă ce a izbit pământul lângă el.

Shotgun s-a ridicat, s-a dus la bucata de vacă – s-a dovedit a fi un picior cu şold cu tot – a târât-o lângă foc şi a început să taie fâşii de carne pe care le punea pe jar.

— Toate sunt minate. Au ştiut că dacă vrem să ajungem repede la Moc Hoa avem nevoie de o barcă.

De ce să fi avut nevoie de o barcă pentru a ajunge la Moc Hoa? Începeam să-mi fac griji pentru Shotgun.

Aroma cărnii fripte m-a îngreţoşat, dar stomacul mi-a comunicat că, orice ar fi, va mânca friptura.

— Şi de ce şi-ar face griji NVA sau VE că vom ajunge la Moc Hoa?

Shotgun a întors o bucată de carne pe partea cealaltă.

— Nu NVA sau VE au fost cei care-au pustiit tabăra ori au minat bărcile.

— Ce vrei să spui, Shotgun?

Mi-am scos zdrenţele de pe mine şi m-am dus să le spăl la râu.

Shotgun mi-a aruncat cureaua pe care o găsise mai devreme. Catarama a scos un clinchet când a lovit pământul în apropierea mea.

— Asta-i de pe unul din elicopterele alea mari, Chinook, folosite pentru transportul unor greutăţi mari. Ai auzit cumva ca NVA să aibă elicoptere?

Trebuie să recunosc că era deficitar controlul lor asupra aerului.

— Nu, am spus, dar dacă n-a fost NVA, atunci cine…?

Mi-a aruncat încă o bucată de curea. La unul din capete, avea legat ceva cu dungi. Am cercetat-o îndeaproape.

O coadă de tigru. Un pic însângerată, dar fără doar şi poate, o coadă de tigru. Cei mai apropiaţi tigri se aflau în Laos.

— Ticăloşii ne-au lăsat un indiciu. De-a dreptul ingenios. Cămăşile hawaiene se ocupă de sterilizarea acestei misiuni. Le-am văzut urmele de paşi în jurul platformei de elicopter. În afară de cazul în care bătrânul Charlie poartă adidaşi, inamicul ăsta vorbeşte englezeşte.

— De ce nu ne-au omorât pur şi simplu aici? (I-am aruncat

coada înapoi lui Shotgun.)

— Nu-şi puteau permite să aştepte. Nu ştiau cât timp ne va trebui să ne întoarcem. Aşa că ne-au lăsat un indiciu ca să ne spună unde ne aşteaptă cu sublocotenentul Powel şi spec. 7 Thompson.

— De unde ştii că nu sunt deja morţi?

Glas Domol s-a ghemuit în apropierea focului şi privea ţintă la Shotgun.

Shotgun a făcut o pauză între două muşcături dintr-o bucată de carne. Cum sta aşa, pe vine, mi-a amintit de un om al cavernelor bucurându-se de o perioadă de acalmie între două lupte cu stihiile naturii.

Slavă Domnului că am ajuns pe o treaptă mult superioară de dezvoltare, mi-am spus eu dezlipindu-mi o lipitoare de pe testicule.

Shotgun a început să-şi răsucească pe braţ coada de tigm.

— Nu sunt morţi, sunt pe post de momeală.

Şi, deodată, a avut un rânjet rău-prevestitor. Era pentru prima oară când îl vedeam zâmbind.

— Iar noi suntem tigrii care vor cădea în capcană.

— Vasăzică, de-aia ai întrebat de cuştile pentru tigri.

Pe urmă, m-am gândit la mersul pe jos tocmai până la Moc Hoa. În afară de situaţia în care ai venit pe jos din Laos, douăzeci de mile nu reprezintă mult. Am aruncat o privire la încălţămintea noastră. Bocancii noştri de junglă erau buni de dat la reşapat.

— Glas Domol, du-te în sat şi vezi dacă găseşti ceva îmbrăcăminte, i-a spus Shotgun. Trebuie să ne deghizăm pentru călătoria asta. Căpitane, vezi dacă găseşti vreo AUA. O să avem nevoie de aşa ceva.

Shotgun s-a întins şi s-a uitat în jur.

De ce-om avea nevoie de arme uşoare antitanc, m-am întrebat în timp ce mă uitam la Glas Domol intrând în sat. Să fie aşa de bine păzit sublocotenentul Powell şi spec. 7 Thompson? Shotgun s-a ridicat în picioare.

— Eu mă duc să găsesc un mijloc de transport. Vom merge pe malul râului până la Moc Hoa.

Glas Domol a revenit cu nişte haine, eu am găsit trei AUA iar Shotgun a revenit cu nişte mlădiţe de bambus.

Neîndoielnic că arătam tare nedumerit în timp ce Shotgun

întindea mlăditele de bambus la o oarecare distantă de foc.

— Astea ne vor servi pentru transport, a spus el în loc de alte explicaţii, trecând pe lângă mine în drumul său spre foc.

M-am uitat la mlădiţele de bambus, dar n-am spus un cuvânt.

Am stat şi ne-am uitat la foc până târziu în noapte.

— Shotgun, am spus eu în cele din urmă, dacă toate bărcile sunt minate, cum o să ajungem la Moc Hoa?

El s-a uitat în jurul lui, în beznă.

— Există ceva pe care un Chinook nu-l poate ridica, şi e pe-aici, pe undeva.

Era trist să-l vezi pe Shotgun începând să devieze.

— Shotgun, i-am amintit eu, jeep-ul a explodat cu multă vreme în urmă.

— Ştiu asta! Doamne Dumnezeule, căpitane, chiar c-ai luat-o razna!

— I-a omorât CIA pe toţi mercenarii noştri şi pe săteni? – a grăit Glas Domol din poziţia sa de fetus.

Shotgun a clătinat din cap.

— N-a fost nevoie. Le-au dat doar mai mulţi bani şi i-au transferat lângă o altă tabără. Loialitatea nu e punctul lor cel mai tare. Cât despre săteni, s-au dus pe la rude s-au prieteni într-un alt oraş, până vom pleca de aici, pe urmă se vor întoarce. Fac asta de ani de zile.

A rămas tăcut câtăva vreme şi, chiar înainte să adorm, mi s-a părut că-l aud spunând:

— Paştele mă-sii de război. Era o vreme când îmi plăcea să fiu soldat. Sigur, era sângeros, dar înseamnă ceva. Acum, nu mai suntem decât nişte gunoieri. Nu ştiu ce nenorocit de politician sau de colonel face un rahat şi noi trebuie să-l ascundem sub preş. Suntem nişte gunoieri. Nimic mai mult.

Cum vă spuneam, mi s-a părut că-l aud pe Shotgun spunând asta, dar pentru el părea a fi un discurs teribil de lung. Aşa încât probabil că n-a fost decât un vis.

La drum, spre Moc Hoa

Moc Hoa. Numele acesta invocă, prin el însuşi, viziuni de mister, intrigi şi malarie. Daţi-mi voie să vă descriu oraşul. Luaţi fortul din *Gunga Din,* cu Cary Grant, adăugaţi bătuţii de soartă din *Cel bun, cel rău şi cel urât,* aruncaţi-l, pentru aromă, pe Mike Fink cu ai săi Piraţi ai Râului, îngroşaţi compoziţia cu miros brut

de canalizare şi de depuneri de maree şi coaceţi bine sub o curvă de soare fierbinte – astfel veţi obţine un Moc Hoa.

Spre norocul nostru, Shotgun a prins un TTE.

TTE?

Transportor de trupe elefantin.

Uite ce e, eu vă rog să nu mai râdeţi. Ne transportă, suntem militari, adică trupe, aşa că vă rog să nu mai râdeţi. Poate traversa râurile, nu consumă mult combustibil şi ne permite o vizibilitate de 360 de grade asupra terenului. Faptul că merge cu o viteză de cinci mile pe oră nu constituie un motiv să vă prăpădiţi de râs.

— Nu se consideră că elefanţii au o memorie bună? – a întrebat Glas Domol încercând să se aşeze mai bine pe spinarea lată. Simţeam cum firişoarele alea negre şi sârmoase îmi pătrund prin stofa uniformei, înfigându-mi-se în testicule. Era ca şi cum aş fi călărit pe o uriaşă perie de sârmă plină cu purici, în tot cazul ne apropiasem cu zece mile de Moc Hoa.

— În momentul exploziei, era atent la altceva, a spus Shotgun. Dacă nu spui nimic, n-o să afle nimic.

De la tabără, ne croisem drumul către Moc Hoa, folosindu-ne de malurile râului şi de digurile lanurilor de orez. Shotgun în faţă, Glas Domol la mijloc, eu în spate.

Turişti.

Câţiva fermieri şi-au agitat furioşi bastoanele pentru că am mai distrus câte un lan de orez, sau două; e-adevărat, nu sunt un expert în materie de elefanţi, dar acesta se comporta ca o balerină sadea pe potecile acelea anemice care ocoleau câmpurile de orez.

Shotgun n-a vorbit prea mult. Bombăne întruna şi spune chestii de genul:

— La viteza cu care mergem, or să-i omoare pe Thompson şi pe Powell, or să sfârşească războiul ăsta şi or să înceapă altul, înainte să ajungem acolo.

Îi tot dă pinteni elefantului, încercând să-l grăbească.

Aş prefera să nu mai procedeze astfel. Ca să-l împiedic să-l mai oropsească pe TTE-ul nostru, îl atrag într-o conversaţie.

— Shotgun, ce părere ai de colonelul Basshore. Care-i locul lui în toată povestea asta?

Nu mai dă din picioare. Asta e bine.

— Nu ştiu. Dacă ascultă de nişte ordine, e cretin. Dacă e de

partea lor, e mort.

— Shotgun, cred că n-ai de gând să mai omori încă un colonel? – îl întreabă Glas Domol. Stă pe spinarea elefantului cu aripile-ntinse, fapt care mă împinge mai aproape de coadă.

— Nu-i nevoie. N-am decât să-i povestesc ce ni s-a întâmplat – vorbesc despre conductă, droguri şi CIA – şi cămăşile hawaiene îl vor ucide ca s-astupe scurgerile. Şi apoi, le datorăm asta lui Subervich şi lui Spaghetti. Ştiti, e vorba de un legământ.

Shotgun ameninţă să devină o adevărată moară stricată. Şi ce mai e şi chestia asta cu legământul? Shotgun, Glas Domol şi cu mine? Legaţi pentru totdeauna? Am început să dau pinteni elefantului, ca să-mi îndepărtez gândul din minte. Animalul trece pe o treaptă de viteză superioară: şase mile pe oră.

Un sampan singuratic trece pe lângă noi. Ambarcaţiunea lungă şi îngustă, condusă de un fermier pe drumul de întoarcere de la Adoc Hoa, este încărcată cu saci de orez şi cu alimente. Surprins, fermierul se întoarce şi se holbează. În timp ce se întoarce, trage şi de cârmă, trăgând sampanul la mal. Shotgun îl împuşcă. Mişcare bruscă şi tot restul tacâmului.

Elefantul o ia la goană, panicat. Shotgun se dezechilibrează în faţă. Noi topăim când în sus şi când în jos, străduindu-ne să nu cădem. Pnvesc speriat în jos, la cele patru tone duduind pe vârfuri. Spaima de a nu aluneca sub picioarele acelea mă menţine sus.

— Aşa-mi place, măi flăcăi! – urlă Shotgun.

Încerc să-i răspund, dar ritmul săltăreţ al alergării îmi tot taie respiraţia. Glas Domol a alunecat într-o parte şi stă agăţat de piciorul meu. Mă aplec şi-l înşfac de centură, tragându-l înapoi, pe spinarea elefantului. În timp ce eu fac asta, el scapă o AUA, dar au mai rămas două. Mă uit la Glas Domol. El se uită la mine. Stă acum cu faţa la spate.

— Ai grijă să nu le scape şi pe celelalte! – urlă Shotgun.

Încă nu ştim de ce cărăm aceste AUA. La ce-or să ne folosească chestiile astea la Moc Hoa?

Nu sunteţi lămuriţi nici în legătură cu AUA? Ei bine, dolăraşii voştri de pe impozite le-au cumpărat.

Daţi-mi voie să vă împrospătez memoria, ca să ştiţi ce aţi cumpărat: o bazooka din carton.

Vă ajută asta la ceva?

Ţineţi chestia asta la umăr, o întindeţi cât e de lungă, săltaţi

cătarea de plastic, deblocaţi siguranţa şi trageţi. După ce bazooka lansează racheta, aruncaţi cartonul şi luaţi altul. Cartonul nu funcţionează când e ud, ceea ce înseamnă că în Vietnam nu te poţi baza pe o asemenea armă. Tocmai de aceea avem trei cu noi.

Am avut trei cu noi.

Elefantul a ajum la râul care ne separă de Moc Hoa. Pot elefanţii să înoate? Ăsta poate. Eu stau spânzurat de coada lui groasă că o mătură, Shotgun are în mână o ureche, Glas Domol nu are nimic.

Începe să plutească în josul râului, dar ţine o AUA deasupra apei. Shotgun o înhaţă.

— N-o lăsa să se ude;

Mă uit cum cealaltă AUA pluteşte către atotputernicul Mekong.

Glas Domol se ţine de ultima AUA într-o încleştare de moarte, ştiind că Shotgun n-o va lăsa să-i scape. Asta îl salvează de la a fi luat de apă. Sunt impresionat de ingeniozitatea lui Glas Domol. Rivalizează cu cea a lui Thompson. Experienţele aproape-mortale pot face minuni cu coeficientul de inteligenţă al unora.

Elefantul se loveşte de malul celălalt. Nămolul îi încetineşte deplasarea, permiţându-ne la toţi trei să ne căţărăm din nou pe spinare. Iese anevoie din nămol precum o broască uriaşă, trâmbitându-şi mânia la adresa chestiilor ăstea mici care-l tot freacă la icre.

După ce primul rezident din Moc Hoa este strivit în picioare, ceilalţi se împrăştie şi şoseaua de pământ din faţa noastră se goleşte de lume.

E miezul zilei.

La capătul celălalt al străzii se află vechiul fort francez, acum cartier general al colonelului Basshore, fost cartier general al lui Black, actualmente – decedatul colonel.

— Dă-mi AUA.

Shotgun smulge arma din strânsoarea desperată a lui Glas Domol şi o îndreaptă către porţile mari de lemn ale fortului.

Elefantul rămâne pe loc, tremurând, în mijlocul străzii, chinuindu-se să-şi ţină respiraţia.

— Shotgun? – risc o mică întrebare.

— Ce e? – spune el furios, căznindu-se să înalţe cătarea.

— Dacă elefantul a intrat în panică atunci când l-ai omorât pe fermier cu lansatorul de grenade, ce-o să facă dac-o să tragi o rachetă?

— Nu-mi pasă ce face. Ne-a adus aici şi asta i-a fost misiunea.

Shotgun ţinteşte cu grijă de-a lungul ţevii, sprijinindu-şi obrazul de cartonul ud.

Glas Domol se întoarce către mine şi spune:

— Chestiile astea n-au recul când se trage cu ele.

Eu clatin din cap încrezător.

— Ţinând cont că e udă, probabil că n-o să tragă.

Pentru orice eventualitate, ne lipim de spinarea elefantului.

Shotgun apasă pe trăgaci.

Kabuum!

Elefantul îşi iese din minţi.

Uşile de lemn ale fortului explodează spre interior.

Iată ce se întâmplă când AUA[21] intră în oraş.

Asaltul redutei Moc-Hoa

Una dintre zicalele preferate ale lui Shotgun era: „Prostu' nu e prost destul, dacă nu e şi fudul".

Să tragi cu o AUA de pe spinarea unui elefant e o prostie.

Să rămâi agăţat de o fiară care mugea scoasă din minţi, trecând prin porţile de lemn făcute zob, pe lângă sentinelele încremenite de spaimă şi năvălind impetuos în dormitorul colonelului Basshore, ceea ce avu ca efect demolarea pereţilor, iată în ce a constat fudulia.

Din nefericire, colonelul Basshore nu era acasă. Dacă ar fi fost acolo, tot ce a urmat putea fi evitat.

„Fata în colibă" a colonelului, nu alta decât fetiţa al cărei tată murise în asaltul geniştilor asupra taberei noastre şi pe care Shotgun o trimisese la tabăra B spre a fi protejata, se afla înăuntru şi unul din degetele elefantului a călcat-o pe spinare, fracturându-i coloana vertebrală cu acurateţea pe care numai Shotgun putea s-o aibă în astfel de situaţii.

Fetiţa n-a mai avut vreme să ţipe. Dacă ţi-e dat să mori, există şi modalităţi mai dezagreabile decât să fii făcut chisăliţă de un elefant.

---

[21] în original, LAW, acronim pentru Light Antitanc Weapon, însemnând totodată şi lege, justiţie. (*n. Trad.)*

Probabil.

Când elefantul a dat buzna prin zid, pe chipul ei se aşternuse o expresie stranie. Arăta ca o gospodină exasperată care abia a terminat de făcut curat într-o cameră şi-l vede pe soţ intrând cu bocancii plini de noroi.

Acea expresie s-a preschimbat într-una de perplexitate, în timp ce dispărea sub imensitatea cenuşie. Salvată din împrejmuirea de sârmă a taberei noastre, numai ca să fie zdrobită de un elefant, mai târziu? Avea oare Buddha un răspuns la această întrebare?

Elefantul, căzut în genunchi în urma ipactului cu zidul, scoase un grohăit grav şi începu să se prăbuşească într-o rână. Din fetiţă nu se mai vedeau decât picioarele vârâte în nişte ghete vechi pe care i le dăduse vreun soldat. Restul trupului era acoperit de muntele cenuşiu.

Shotgun îşi trecu un picior peste capul elefantului şi sări pe podea, imitat apoi de Glas Domol şi de mine. Îngenunchie la picioarele fetiţei şi, cu smerenie, îi scoase ghetele. Eu şi Glas Domol priveam în tăcere. El legă şireturile şi aruncă ghetele pe umăr. Apoi, se ridică şi desfăcu picioarele metalice de la patul colonelului. Unii oameni nu ştiu să suporte durerea cu eleganţă. Shotgun era unul dintre aceştia.

Ne azvârli barele metalice rupte de la pat.

— Ascundeţi-le în cămaşă. S-ar putea să ne fie de folos mai târziu.

În asta a constat elegia închinată de el fetiţei. Numai că nu avea să uite. Avea ghetele ei pe umăr.

Am ieşit din încăpere în curtea scăldată de soare a fortului. Peste drum se afla buncărul pentru instruire şi transmisiuni al colonelului Basshore. Micile ghete se legănau înainte şi-napoi pe umărul lui Shotgun care se îndrepta spre buncăr.

— Pân-aici v-a fost! Aruncaţi armele! E inutil să vă împotriviţi!

Vocea colonelului Basshore bubui dintr-un difuzor montat pe un par în faţa buncărului din ciment şi împrejmuit cu saci de nisip. Câţiva oameni de-ai colonelului ieşiră în linişte şi se aliniară în preajma intrării. Aveau armele îndreptate asupra noastră iar unii dintre ei arătau la fel de duri ca şi Shotgun.

Ne-am uitat la Shotgun. Buzele i se subţiau. Ce mama dracului era aşa de amuzant?

Iar el începu să povestească despre Laos, Subervich şi

Spaghetti. Glasul îi devenea tot mai puternic pe când descria conducta, vulcanul şi lanurile de maci.

Unii dintre veterani, dându-şi seama de situaţia periculoasă în care îi atrăgea Shotgun, începură să părăsească zona.

Alţii, care au înţeles cum etanşează scurgerile CIA şi America, s-au năpustit pe porţile sfărâmate şi au rupt-o la sănătoasa pe drumul plin de praf, departe de glasul profetic al lui Shotgun care atinsese acum culmea elocinţei oratorice.

Ultimii dintre veterani, care nu mai puteau fugi deoarece erau prea demolaţi după al II-lea Război Mondial, Coreea şi o mie de mici războaie secrete, au rămas liniştiţi pe loc, acoperindu-şi cu mâinile urechile şi ochii. N-au văzut, n-au auzit, nici…

În cele din urmă, colonelul ieşi singur afară, alb şi palid în soarele după-amiezii. Mâinile îi tremurau de mânie îndreptăţită şi teamă neprefacută în timp ce ţinea pistolul său de ofiţer, calibru 0,45, îndreptat spre noi. Spre noi: dreapta; stânga; sus; jos. Realmente, era agitat.

Se uită la ghetele de pe umărul lui Shotgun. Se uită dincolo de Shotgun, la coliba distrusă şi elefantul uriaş.

— Unde-i fata? – întrebă el, îngustându-şi privirea, cu mâna streaşină la ochi.

Shotgun azvârli ghetele la picioarele colonelului.

— Era vorba să ai grijă de ea.

Fără voia lui, colonelul făcu un pas înapoi.

— Şi ce-ai fi vrut să fac? S-o trimit la şcoală? S-o trimit peste graniţă? Doamne-Dumnezeule! Nu ne putem amesteca chiar aşa în vieţile lor. Nu suntem tutorii lor, Shotgun.

— Atunci, pentru ce ne aflăm aici şi ne amestecăm? – zise Shotgun.

— Ca să le dăm speranţă.

Shotgun privi înapoi la elefantul muribund şi clătină din cap.

— Am pierdut, colonele. Ăsta nu e război. E o nebunie. Tu trebuia să fii acum sub elefantul ăla, nu fetiţa. Dar, din cine ştie care motiv, se pare că lucrurile nu merg cum trebuie în ţara asta.

— Fii logic, Shotgun. Nu ne poţi înfrânge pe toţi.

— Logica nu poate exista, colonele, dacă nu se bazează pe nişte principii morale absolute.

Glas Domol mă bătu pe umăr:

— Ce-a vrut să spună?

Eu am săltat din umeri:

— Mă depăşeşte.

— Shotgun, tu şi oamenii tăi sunteţi vinovaţi de distrugerea unui bun al guvernului şi de uciderea unei fetiţe. Oricum, am chemat pe cine trebuie, ca să rezolve această problemă.

Colonelul zâmbi către noi şi, sub lumina fierbinte a soarelui, am simţit un fior de gheaţă pe şira spinării.

Îndreptându-şi pistolul spre Shotgun, colonelul spuse:

— Ei ştiu că eşti aici, Shotgun.

— Colonele, ei nu-şi pot asuma riscul de a vă lăsa în voia soartei, pe tine şi pe oamenii tăi. O să le treacă prin cap că ţi-am povestit despre droguri, conductă şi aerodrom.

Shotgun îşi plasase într-o manieră inteligentă micul său avertisment.

— Am să mint.

Lucrul acesta n-avea să fie dificil pentru colonelul Basshore.

Shotgun clătină din cap.

— Dac-ai să minţi, toţi cei care au auzit povestea vor trebui să spună aceeaşi minciună. N-ai să reuşeşti să-i convingi, colonele.

Colonelul clipi neliniştit şi-şi linse buzele.

— Atunci, spune-mi ce vrei să fac, Shotgun.

Shotgun îşi aşeză la pământ lansatorul M-79.

— Arestează-ne.

Glas Domol se uită la mine:

— Ce a spus?

— Ne predăm, am şoptit eu.

— Şi-a pierdut minţile? – zise Glas Domol. Vasăzică, am bătut atâta amar de dram numai ca să-i lăsăm să ne bage la zdup? Ce are de gând Shotgun?

N-am ştiut ce să-i răspund.

Norocul neaşteptat îl năuci pe colonel.

— Shotgun, te arestez pe tine şi pe oamenii tăi pentru distragerea unei proprietăţi guvernamentale şi pentru uciderea premeditată a unui localnic. E bine aşa, Shotgun?

Shotgun încuviinţă din cap.

Ne-am uitat la Shotgun. Premeditată? Cum era posibil? Niciunul dintre noi nu ştia să conducă un elefant.

— N-are importantă, zise Shotgun. În timpul vieţii mele m-am făcut oricum vinovat, într-un moment sau altul, de toate acestea. Duceţi-mă la cuştile tigrilor.

Văleu! Cuştile tigrilor?

Am aruncat o privire spre clădirea pătrată, fără ferestre şi cu un singur nivel, separată de celelalte clădiri ale taberei. Zidurile ei cenuşii nu erau nici năpădite de plante, nici murdare de pământ, de parcă nici măcar acesta nu doreau să fie asociate cu ceea ce se petrecea înăuntru.

În timp ce colonelul şi oamenii săi ne conducea într-acolo, l-am auzit pe Glas Domol întrebându-l pe unul dintre ei:

— Cum se face că e separată de celelalte clădiri?

— Dac-ar fi fost mai aproape, n-am fi putut dormi noaptea din pricina ţipetelor. În felul ăsta, ne putem odihni ca lumea, spuse soldatul, râzând pe înfundate de propriile remarci.

Mie nu mi se părea atât de amuzant.

— Cum se face că acum există un acoperiş deasupra lor?

Glas Domol pusese punctul pe i. Când francezii construiseră cuştile pentru tigri, săpaseră o groapă mare în pământ şi amenajaseră zece cuşti, câte cinci de fiecare parte a unui coridor central. Acoperiseră toată treaba asta cu plasă solidă de oţel galvanizat, astfel încât să poată umbla pe deasupra cuştilor şi coridorului. În coridorul respectiv se aflau, de regulă, un gardian şi un specialist în extragerea informaţiilor de la cei aflaţi în cuşti. Aşadar, care era rostul coşmeliei de deasupra cuştilor?

Soldatul îl înghionti cu puşca în coaste pe Glas Domol.

— Ştii ceva? Pui cam multe întrebări, amice. Am construit acoperişul din cauza regulamentelor militare…

Bun. Bine măcar că cineva ţinea în frâu cruzimea.

— …referitoare la poluare.

Ne-am oprit şi ne-am uitat la el.

— Ploile musonice, spuse el privind la noi cu subînţeles. Ploile umplu cuştile, îi îneacă pe cei aflaţi acolo, aşa că nu mai putem obţine informaţii de la ei.

Arăta dezamăgit.

— Ce legătură are asta cu poluarea?

— Tot căcatul şi pişatul care s-a adunat între timp se revarsă pe deasupra şi intră în rezerva de apă a taberei. Regulamentele sanitare ne obligă să menţinem apa cât mai curată. Astfel că a trebuit să construim acoperişul.

— Şi să curăţaţi cuştile? – întrebă Glas Domol plin de speranţă.

Toţi oamenii colonelului Basshore au râs de întrebarea lui Glas

Domol.

Semn rău.

A încetat să trăncănească pe măsură ce ne apropiam de uşa imensă de oţel. Aflat în fruntea formaţiei, Basshore ciocăni de două ori şi i se răspunse în acelaşi chip dinăuntru. Apoi, uşa -jur c-aşa a fost – s-a deschis încet, scârţâind.

Primul lucru pe care l-am observat a fost mirosul.

Mirosea ca o uriaşă cuşcă de hamsteri.

Următoarea chestie pe care-am observat-o au fost doi indivizi îmbrăcaţi în salopete cenuşii. Arătau ca nişte mecanici de motoare diesel. Pe cămăşile şi pantalonii lor se vedeau pete maronii. Niciun săpun de pe lume nu ar fi putut să cureţe acele pete. În spatele lor se afla o poartă metalică, iar în spatele porţii se vedeau nişte trepte de pământ bătătorit care coborau într-un coridor îngust, săpat în pământ. Pe uniformele gardienilor nu se afla niciun semn distinctiv – nici grade, nici nume, nimic.

Shotgun se uită la ei.

— Proiectul Phoenix? – întrebă el.

Cei doi încuviinţară din cap.

— Tu eşti Shotgun? – întrebară ei.

Shotgun încuviinţă din cap.

— Am auzit de tine. O să fie o adevărată provocare.

Se întoarseră, deschiseră poarta şi porniră înaintea noastră, pe sub vechiul acoperiş franţuzesc din sârmă şi în coridor.

Cele două becuri de la capetele coridorului răspândeau o lumină slabă, gălbuie, asupra acestui infern uman.

Am auzit ultimele mugete ale elefantului care-şi dădea duhul afară, la lumina zilei, urmate de zgomotul sfărâmării pereţilor, odată cu ultima zvâcnire din picioare a animalului. Apoi, se auzi un pocnet electric asurzitor, picioarele sale masive debranşând dormitorul colonelului de la generatorul electric.

Generatorul se opri.

Cele două becuri de pe coridorul nostru se stinseră.

În cuştile tigrilor avea să fie întuneric.

Nu aşa îmi închipuisem eu c-are să fie.

Dar, în întuneric, cui îi pasă?

Moment introspectiv

Când stai singur, în întuneric, ai la dispoziţie timp berechet să te gândeşti. Atât că nu poţi gândi dacă nu ai cum să te întinzi ori

să stai în picioare. Dat fiind că pereţii aveau o înălţime de numai un metru şi jumătate până la tavanul din sârmă, iar cuşca nu avea decât un metru şi jumătate în lungime, rezultă că pereţii erau prea scunzi ca să putem sta în picioare confortabil iar cuştile erau prea scurte ca să putem sta întinşi confortabil. Aşa încât, m-am proptit între pereţi, ridicat cam pe jumătate. În beznă, podeaua mea părea că se mişcă, aşa că era preferabil să stau ridicat pe jumătate. Am băgat de seamă că dacă apăsam cât de puţin în pereţi, aceştia păreau să cedeze. Din cauza atâtor inundaţii, vechiul beton franţuzesc se înmuiase.

Încercam să-mi amintesc regulile „phoenicşilor”. Ne-au cerut să le citim dar, deoarece era întuneric, ni le-au repetat din memorie. „Nicio discuţie până la ora 5 p.m. Nicio discuţie după 5:30 p.m.; nicio discuţie în timpul mesei. Masa se va servi la ora 5:01 p.m., cu excepţia cazului în care aţi fost prinşi discutând înainte.”

Proiectul Phoenix era un program pus la punct de Statele Unite pentru distragerea infrastructurii comuniste din interiorul Vietnamului de Sud. O echipă Phoenix se strecura noaptea în vreun sat, însoţită de vreun localnic care arăta cu degetul pe funcţionarul comunist ascuns. Fireşte, funcţionarii erau ucişi întotdeauna în timpul somnului, aşa încât nu aveau niciodată posibilitatea să explice dacă sunt sau nu comunişti.

Prin 1969, programul suferise anumite modificări. Aceiaşi oameni mergeau în aceleaşi sate, numai că de data asta omorau pe funcţionarii loiali, lăsând în urma lor dovezi care dădeau de înţeles că vinovaţi erau comuniştii. Se crezuse că în felul acesta, influenţaţi de propaganda „cenuşie”, oamenii vor ajunge mai lesne să-i urască pe comunişti deoarece oamenii buni erau ucişi de „comunişti”, care de fapt erau „phoenicşii”.

Aţi înţeles?

Aşadar, de ce se ocupau ei acum de cuştile de tigri? După părerea mea, ei trebuiau să mai omoare încă trei oameni, dând apoi vina pe comunişti.

Trecuseră câteva ore după ce colonelul Basshore ne aruncase în cuşti. Când luminile s-au stins-imediat după sosirea noastră, Shotgun ne-a ordonat să nu facem nicio mişcare, altfel cineva putea omorî din greşeală pe altcineva. Pe urmă, cineva i-a adus o lanternă colonelului, care ne-a condus de-a lungul coridorului, până la o scăriţă. Urcând primul scăriţa, el deschise o trapă în

acoperişul de sârmă. Am fost îndemnaţi să urcăm pe acoperiş, după care, pe rând, am fost azvârliţi în cuştile individuale.

— I-aţi verificat de arme? – întrebă paznicul mai solid.

— N-a fost nevoie, răspunse colonelul Basshore. Ni le-au predat singuri.

Gardienii râseră în hohote.

— Eu mai am la mine un prezervativ galben şi aţi face bine să luaţi cele două picioare metalice pe care ceilalţi le ţin ascunse sub cămăşi, zise Shotgun.

Gardienii au râs şi mai tare în timp ce ne altoiau cu propriile noastre picioare metalice.

Ăsta să fi fost conceptul lui Shotgun despre farse?

— Dacă reuşeşti să găseşti vreo modalitate de folosire a prezervativului ăla în cuşcă, să-ţi fie cu noroc! strigă unul din gardieni la Shotgun.

După plecarea colonelului, lucrurile s-au liniştit. Eu mă aflam în a doua cuşcă, pe una din laturile coridorului. Lângă mine, cred că era Glas Domol. În capătul îndepărtat al aceleiaşi laturi a coridorului se găsea Shotgun. În partea cealaltă n-au pus pe nimeni. Gardianul, unul dintre phoenicşi, trecu pe lângă cuşca mea fluierând un cântecel. Celălalt mergea pe acoperişul de sârmă, în rând cu el.

Dinspre capătul coridorului, se auzea un zgomot ciudat. Mie mi se părea că-i un balon care se umflă, dar întunericul joacă feste imaginaţiei.

— Hei, gardian, şopti Shotgun.

— Ei, asta o să te coste cina, Shotgun; zise gardianul, identificându-l în bezna din coridor.

— Cum? – zise Shotgun, liniştit.

— Am spus…

Se auzi un pocnet puternic şi un zgomot de piatră spărgând o ţeastă. Apoi un icnet şi din nou linişte. Celălalt gardian, care ajunsese chiar deasupra mea, se opri.

— Bobby?

Se lăsă pe vine, cercetând holul cu privirea.

La capătul celălalt se auzi un geamăt. L-am auzit pe gardianul meu deplasându-se într-acolo.

— Bobby?

Poc! Apoi, bufnetul unui corp căzând pe plasă.

După aceea, am auzit cum două mâini rupeau un gât. M-am

căţărat până la acoperişul cuştii, dar nu se vedea decât bezna.

Din întuneric se auzi vocea lui Shotgun:

— Pereţii ăştia de beton sunt moi ca brânza. Vedeţi dacă puteţi să ajungeţi prin ei până la mine.

Am alunecat înapoi spre fundul umed al cuştii şi am început să împing cu ghetele în beton, proptindu-mă în acelaşi timp cu spatele în peretele celălalt. Din cuşca învecinată, îl auzeam pe Glas Domol făcând acelaşi lucru. Era singura noastră şansă. Nimeni nu scotea un cuvânt; nu se auzeau decât scrâşnetele şi gâfâielile noastre.

După un timp care mi se păru lung de câteva ore, peretele meu s-a prăbuşit în „separeul" lui Glas Domol. Împreună, am început să demolăm pereţii care ne mai despărţeau de Shotgun.

Nu mă gândisem niciodată la bocancii mei ca la nişte trâmbiţe ale Ierihonului.

Sau la Glas Domol şi la mine ca la un Iosua[22].

Mai târziu, mult mai târziu, ne-am odihnit. N-aveam nici cea mai mică idee cât se făcuse ora sau cât timp munciserăm. Îmi simţeam mâinile umede şi nu ştiam dacă sângerau sau erau numai transpirate. Stăteam singur în întuneric şi-mi ascultam respiraţia.

Iar libărcile forfoteau.

Şobolanii mişunau.

Păianjenii ţeseau.

Miriapozii se târau.

Universul meu era foarte limitat.

În momentul acela, mi-am dat seama că o flintă umană este un ansamblu alcătuit dintr-o mulţime de părţi lipsite de apărare reunite în scopul asigurării protecţiei reciproce. Creierul este vulnerabil faţă de elementele naturii. O piatră mică sau copita unui elefant îl pot zdrobi. Prin urmare, el încheie o înţelegere cu un craniu, care la rândul lui încheie o înţelegere cu nervii, care la rândul lor încheie o înţelegere cu muşchii, care la rândul lor încheie o înţelegere cu vasele sanguine, care la rândul lor încheie o înţelegere cu o inimă. Toate acestea încheie o înţelegere cu scheletul şi cu pielea. Într-o fiinţă omenească

[22] Iosua Navi, urmaşul lui Moise; sfătuit de Dumnezeu, el face ca zidurile cetăţii Ierihon să se dărâme la al şaptelea sunet al unor trâmbiţe, (n. Trad.)

există părticele extrem de singure şi de speriate.

Când stai în întuneric, singur şi speriat, teama nu se naşte în minte, ci undeva în mijlocul pieptului. Gândurile se duc în sus, către creier, nu în jos, către inimă. Nu se poate dovedi acest lucru, dar în astfel de momente, stând în întuneric într-o cuşcă de tigri, ştii că Dumnezeu se ascunde undeva, în adâncurile fiinţei tale, pentru că lui Dumnezeu îi este frică de propria Lui invenţie: de tine.

Mă simţeam singur.

Aveam să murim.

Întunericul apăsa de sus în jos.

Dumnezeu striga dinăuntru.

Am început să mă rog.

Şi, din cuştile aflate de partea cealaltă a coridorului, rugăciunea mea a primit răspuns.

— Hei, Thompson. Nu s-a făcut încă ora cinci?

Se auzi un căscat şi o lanternă de buzunar se aprinse în cuşca de vizavi de mine.

— Paştele mă-sii! Ce s-o fi întâmplat cu lumina? Trebuie s-o repar din nou. Mi-ai promis c-ai să-mi citeşti ultima scrisoare de la nevastă-ta. (Era spec. 7 Thompson.)

— În ultimele cinci săptămâni ţi le-am citit absolut pe toate! Pentru numele lui Dumnezeu! Chiar nu-nţelegi că mi se sfâşie inima când citesc cum se duce cu femeile alea, în fiecare noapte, după închiderea barului? (Locotenentul Powell nu părea prea fericit.)

— Mda. Dar în ultima scrisoare îi făcea ceva roşcatei ăleia şi nu reuşesc să-mi imaginez cum reuşea.

Sublocotenentul Powell ţipă în beznă:

— Nu-nţelegi că mă scoţi din minţi? *Ce înseamnă toată această nebunie?*

Din neant, îi răspunse vocea lui Shotgun:

— Înseamnă să tăceţi dracului din gură ca să vă putem scoate de aici şi s-o ştergem. Ăsta-i şi motivul pentru care ne-am lăsat aruncaţi în cuştile astea. Dacă n-aţi fi fost aici, însemna că eraţi morţi iar eu puteam să plec cu conştiinţa împăcată. Dar, fiindcă tot sunteţi aici, trebuie să găsim o cale să spălăm putina.

— Unde sunt gardienii, Shotgun? – întrebă sublocotenentul Powell.

— Morţi.

— Cum? – întrebă Glas Domol.

— Ai auzit vreodată de David şi Goliat?

— Nu e momentul să facem teologie, zise Powell.

Aşadar, rugăciunile mele au primit un răspuns.

Numai că răspunsul a fost un pic cam complicat, atâta tot.

Gânduri ascunse

Nu-l cunoşteam pe sublocotenentul Powell de atâta timp încât să-i fi ştiut această latură a gândurilor sale, dar aşa sunt unii când îşi pierd controlul: se destăinuie. Păstraţi-vă cumpătul căci nu vreau să vă aflu şi vouă gândurile.

Unde-am rămas?

Dacă staţi cuminţi, am să vă explic ce se întâmplă.

Spărsesem deja peretele care dădea în separeul lui Shotgun când am auzit zgomotul unor elicoptere apropiindu-se.

— Şi-acum, ce facem? – zise Glas Domol, gâfâind din greu. Shotgun şopti către spec. 7 Thompson, aflat în partea cealaltă a coridorului.

— Eşti gata cu firele alea?

— Nicio problemă. Numai de-ar aprinde luminile.

Grozav! Elicopterele aduc cu ele un milion de cămăşi hawaiene care-or să ne împuşte ca pe nişte câini în cuştile astea pentru tigri, iar Shotgun şi Thompson nu au altceva în cap decât să aprindă lumina astfel ca sublocotenentul Powell să poată citi tuturor scrisoarea.

— Dar dacă luminile se vor aprinde, nu înseamnă că vor vedea mai bine să ne împuşte în cuştile astea? Glas Domol pare îngrijorat.

Acesta fiind un alt aspect deranjant al problemei. Încep să-i explic lui Shotgun, dar până s-apuc să zic ceva, auzim cum aterizează elicopterul. Pe urmă, linişte. Deasupra noastră, în curte, se aud voci.

— Unde sunt?

— Pe aici. (Colonelul Basshore aproape că-şi cere scuze.) Aţi dori să-i scot afară şi să-i aduc aici?

— Prea periculos cu Shotgun printre ei. Nu, îi vom împuşca exact aşa cum se află.

Fantastic! Ca şi cum ai împuşca peşti într-un butoi cu apă.

Zgomotul paşilor încetă.

— Cum aşa, nu-i judecaţi mai întâi? Colonelul Basshore pare

îngrijorat.

Tăcere.

— Ei, am întrebat şi eu. Urmaţi-mă; sunt aici.

Paşii se auziră din nou.

Uşa se deschise.

— Unde dracu sunt luminile?

— Ne-au distrus instalaţia şi ne-au scurtcircuitat generatorul.

Bun, îmi zic. Nu vor intra pe întuneric. Avem la dispoziţie timp. Timp pentru ce? Haide, Shotgun, planul, spune-ne care e planul?

— Thrailkill!

— Dea.

— Repară generatorul!

— Nicio problemă.

Shotgun şopteşte:

— Canada Thrailkill. E bun tipul. Mai bun ca Thompson. Ştie să repare orice chestie electrică. Ştie să mânuiască şi cuţitul în spaţii strâmte. L-au trimis pe cel mai bun.

Glasul îi trădează mândria.

Restul celor aflaţi lângă uşa se suie pe acoperişul de sârmă, al cuştilor şi aşteapta pornirea generatorului. Or să caute cuşcă după cuşcă până când or să ne găsească şi-or să ne-mpuşte ca pe nişte oi. Ba ne-am mai şi bulucit într-o singură cuşcă, să le dăm prilejul să facă economie de gloanţe.

Ce bine că am trecut prin toţi pereţii ăia!

Brava ţie, Shotgun! Grozav plan, n-am ce zice!

Le auzim paşii pe reţeaua de sârmă, răspândindu-se deasupra cuştilor.

— Câţi inşi sunt? – se interesează Glas Domol, în şoaptă.

— Patru, cel mult cinci, răspunde Shotgun.

Auzim generatorul pornind.

— V-am spus eu că se pricepe, zice Shotgun.

Totuşi, aici e încă întuneric.

— Dar-ar dracii, zice colonelul Basshore, cineva a stins becurile. Mă duc să le aprind.

Îl auzim coborând de pe plafonul cuştilor şi bâjbâind în beznă după întrerupător.

Noi stăm încordaţi.

Sunt sigur că gloanţele vor ricoşa.

Becurile se aprind.

Noi vedem.

Şi ei.

Ei sunt în continuare încordaţi, chiar mai mult decât atât. Sunt atât de încordaţi, încât trupurile au început să li se zgâlţâie. Una din cămăşile hawaiene încearcă să-şi desfacă mâna în care-şi tine arma. Rotocoale mici de fum se ridică în jurul mâinii încleştate de patul metalic al automatului Uzi.

În cuşca de vizavi îl auzim pe Thompson jubilând.

— Funcţionează! Doamne! De mi-ar fi reuşit asta cu părinţii mei! Ia uite-i cum se prăjesc. E nemaipomenit!

În cuşca lui se văd nişte firicele legate de tavanul metalic. Un singur bec funcţionează; celuilalt îi lipsesc anumite fire.

Deasupra noastră, oamenii scot câte un geamăt şi se prăbuşesc holbându-se la noi prin ochelarii de soare. Nouă nici că ne pasă. Suntem vii.

— Deschide uşa asta sau te împuşc pe loc, spune Shotgun, fluturând ameninţător arma luată de la unul din gardieni. Părea foarte hotărât în felul cum se adresase unui ofiţer superior de talia colonelului Basshore, care rămăsese lângă întrerupătorul de pe peretele aflat chiar în dreptul cuştii lui Shotgun. În trăsăturile sale încremenite se afla gravat dezgustul pentru prezervativele galbene.

Se supune cu umilinţă. Shotgun îl îmbrânceşte înapoi şi se duce să-i scoată din cuşti pe spec. 7 Thompson şi sublocotenentul Powell.

Sublocotenentul Powell îl îmbrăţişează pe Thompson.

— Cum aş putea să-ţi mulţumesc vreodată?

— Dă-mi ultima scrisoare.

Iată în ce constă, de fapt, prietenia.

Alergăm spre capătul coridorului, cu Basshore pe post de ariergardă iar Shotgun în urma lui.

Dăm buzna afară, în plină seară. Pentru simţurile noastre, crepusculul cenuşiu pare straniu de tăcut şi de răcoros. Ne deplasăm într-un singur şir; Glas Domol în faţă, pe urmă spec. 7 Thompson, eu, sublocotenentul Powell, colonelul Basshore şi Shotgun.

— Jos! – strigă Shotgun.

Glas Domol, Thompson şi cu mine ne aruncăm la pământ. Îl auzim pe colonelul Basshore prăbuşindu-se la pământ, îmbrâncit de Shotgun. Singurul rămas în picioare este sublocotenentul Powell.

— Acum, ce mai e? – zice el întorcându-se spre Shotgun care tocmai trage o rafală către Canada Thrailkill, apărut pe neaşteptate de după colţ, cu un pumnal în mână.

Atunci am văzut o parte din gândurile sublocotenentului Powell picurându-mi pe faţă şi pe haine. Creierii au o culoare cenuşiu albăstruie. Sunt sigur că partea care s-a scurs pe hainele mele conţinea cuvintele „Acum, ce mai e?”, dar nu sunt sigur unde anume se aflau. Nu sunt sigur decât de faptul că pentru aceste cuvinte sublocotenentul Powell a plătit cu capul. Când Shotgun spune „Jos!”, e mai bine să nu pui întrebări.

Viaţa şi cerneala se termină în acelaşi timp

După ce am oprit generatorul, am ambalat cadavrele în saci funerari şi i-am întins lângă platforma de aterizare a elicopterelor. Thompson ar fi vrut să mai pornim o dată generatorul, imediat ce-am desprins cadavrele prăjite de acoperişul Cuştilor.

— De ce? – întrebă Glas Domol.

— Mi-e foame. Ciopârţim elefantul, punem aci nişte friptane şi ne-am aranjat.

Vă jur că saliva în timp ce spunea asta.

Shotgun şi Basshore au dispărut şi nu i-a mai văzut nimeni de vreo trei ore. E întuneric beznă iar noi muncim la luminile palide ale taberei. Aducem ultimul cadavru pe platformă şi ne aşezăm. Suntem prea obosiţi ca să socotim ce trebuie făcut mai departe.

— Mare păcat de Powell ăsta, zise Thompson.

— Mă întreb dacă următorul transport poştal o să mai aducă vreo scrisoare de-a lui? – zice Glas Domol, holbându-se la mine.

Spec. 7 Thompson se aplecă înainte şi mă priveşte cu atenţie.

— Da. Dacă nevastă-sa nu ştie c-a murit, ea o să-i tot trimită la scrisori. Ce zici, căpitane?

— De acord cu orice ajută la menţinerea moralului trupelor, răspund eu.

Sărim ca arşi în clipa în care trei saci funerari aterizează lângă noi.

— Isuse Hristoase! – strig eu la Shotgun, care apăruse din întuneric. Ne-ai speriat de ne-am căcat pe noi!

El stă în faţa noastră, cu arma în cumpănire.

— Băgaţi-vă-n saci.

Ne holbăm unul la altul, dar numai preţ de o clipă. Ne vârâm

în saci. E ca şi cum te-ai târî în propriul tău coşciug. Dar e mai bine decât să te bage altcineva în ei.

Ca, de exemplu, Shotgun.

După ce am intrat, îl auzim pe Shotgun trecând pe la fiecare şi ataşând ceva la capul fiecărui sac. Apoi, îl auzim întinzându-se alături şi trăgând fermoarul propriului sac.

Viii şi morţii stau întinşi umăr lângă umăr pe platforma de aterizare. Diferenţa fiind că ei nu transpiră, în timp ce noi – da. E cam sufocant înăuntrul sacilor.

— Shotgun? – îndrăznesc eu.

— Ce e? – soseşte răspunsul înăbuşit.

— Ce ne facem dacă Basshore vine să ne caute?

— Dacă eu n-am putut să ies dintr-o cuşcă din alea, ce te face să crezi că el poate?

— Înţeleg.

— Shotgun? (E sacul lui Glas Domol.)

— Ce mai e? (Shotgun parc-ar fi un tată supărat, strigându-le din dormitor copiilor să se potolească.) Vreau să trag un pui de somn.

— De ce în saci?

— E cea mai rapidă cale de a ajunge la Saigon.

Ne întoarcem acasă.

Lângă mine, Shotgun sforăie.

Câteva cuvinte de încheiere

Pe pista de la Tan Son Nhut, culoarea dominantă era verdele, ceea ce însemna o mulţime de soldaţi. Poate de aceea roşu-alb-albastrul coşciugelor înfăşurate în drapele ieşea atât de mult în evidentă. Erau acolo soldaţi în uniforme verzi de camuflaj care coborau din avioane, soldaţi în uniforme verzi de camuflaj care se urcau în avioane, soldaţi acoperiţi cu pături verzi militare căraţi în avioane, camioane verzi, remorci verzi, elicoptere verzi şi trailere de marfă verzi care duceau coşciugele roşu-alb-albastru spre cala unui imens avion transportor de trupe.

Acolo stăteam noi, cei patru: spec. 7 Thompson, un „sperieciori” inteligent; Glas Domol, un „om de tinichea” cu inimă; Shotgun, un leu deloc laş; şi, în fine, eu, o „Dorothy” neliniştită, căreia nu-i venea să creadă că, într-adevăr, mergeam acasă.

Am aruncat o privire la sacii funerari pe care îi ţineam, frumos împachetaţi, la subsuoară. Totodată, am aruncat o scurtă privire

şi la lanţurile de la mâinile şi picioarele noastre.

Ce făceam noi în lanţuri?

Hai să ne întoarcem la sacii funerari de pe platforma de aterizare din Moc Hoa.

Zgomotul elicopterelor care se apropiau m-a trezit. L-am auzit trezindu-se şi pe Shotgun.

— Toată lumea înţepeneşte! – ordonă el.

— De ce? – întreba Glas Domol.

— Fi'n'că morţii sunt ţepeni. Am aşteptat o noapte întreagă aici.

Elicopterul sanitar sosi, iar noi am fost aruncaţi fără prea multe ceremonii într-o grămadă de cadavre, în pântecele aeronavei.

L-am auzit pe mitralior zicându-i pilotului.

— Hai să plecăm dracului de-aici. Nu-i exclus ca ce mă-sa i-o fi omorât pe oamenii ăştia să fie pe-aproape.

Cât de adevărat, cât de adevărat!

Odată ajunşi la unitatea de procesare a cadavrelor din Saigon, am zăcut ţepeni până când liniştea s-a aşternut asupra noastră. Desfăcându-ne pe tăcute fermoarele, ne-am ridicat în capul oaselor şi ne-am uitat în jur. Eram înconjuraţi de o mulţime de saci, rânduiţi în ceea ce arăta ca un hangar părăsit.

Shotgun începu să desfacă la repezeală alţi saci.

— Shotgun! Ce mama dracului faci? – am întrebat eu.

El se uită într-un sac, clătină din cap, apoi se duse la altul.

— Ei, ăsta merge. Glas Domol! Vino şi stai aici, ca să ţin minte care-i bun şi care nu.

Pe tăcute, Glas Domol se supuse.

Shotgun mai găsi doi saci şi ne puse pe fiecare să stăm în dreptul unui sac. Dădu fuga la sacii noştri, desprinse plăcuţele de identificare şi le legă de cadavrele mutilate din sacii pe care îi păzeam.

Se duse înapoi, împachetă sacii goi şi ne dădu la fiecare câte unul.

Buzele i se strânseră într-o linie subţire.

— Trebuia să găsesc nişte saci fără capete. Din fericire, n-a fost prea greu. Acum, când cămăşile hawaiene vor veni să verifice, vor crede că suntem morţi.

— Şi-o să fiţi, dacă mişcaţi vreun deget.

Am încremenit cu toţii. O siluetă singuratică, purtând un M-16,

se apropia de noi venind dinspre capătul celălalt al hangarului. Am răsuflat ceva mai uşuraţi. Cel puţin nu era o cămaşă hawaiană.

— Eu sunt colonelul Hastings şi sunt şef peste toată chestia asta de-aici, rosti el făcând un gest larg cu o mână, cu cealaltă ţinând îndreptată spre noi puşca.

— Iar voi sunteţi primii care au ieşit vreodată din saci.

Ultima frază a rostit-o cu o nuanţă de admiraţie în glas. Cu mâna liberă, scoase din buzunarul lateral al cămăşii o sticlă.

Desfăcând dopul cu dinţii, trase o duşcă şi-i aruncă sticla lui Shotgun.

— Ei, şi-acum, ia spuneţi, măi băieţi, ce căutati voi pe-aici?

Shotgun îi explică totul. Nu era adevărul, dar, fără doar şi poate, suna bine.

Vreme îndelungată, ne-am trecut unul altuia sticla în tăcere. Sacii care umpleau hangarul imens îşi încordau parcă auzul ca să ne asculte povestea. Ştiam că fiecare dintre soldaţii aflaţi în saci fuseseră ca şi noi – vii şi fericiţi.

În cele din urmă, colonelul zise:

— Sarcina mea e să procesez cadavrele şi să le trimit acasă. (Ne studie pe fiecare cu atenţie.) Din punctul meu de vedere, arătaţi a fi procesaţi. Acum, să ţineţi sacii ăia la subsuoară, astfel ca oamenii mei să ştie că sunteţi morţi.

Ne-am uitat unul la altul.

— Ţinând cont că s-ar putea ca oamenii mei să nu se simtă în largul lor vorbind cu nişte morţi, am să vă pun în lanţuri în aşa fel încât să se simtă stăpâni pe situaţie.

Colonelul se uită la Shotgun intens şi îndelung.

— Voi nu mai existaţi, să ştiti. De-acum, Basshore e mort. Vor veni să verifice aici, iar eu am să le arăt sacii. Oficial vorbind, sunteţi morţi şi radiaţi din rândurile armatei.

Preţ de o clipă, Shotgun păru uluit – probabil că era surprins că un personaj cu rangul de colonel se purta fair-play cu noi – apoi se uită în jurul său, la toate acele cadavre.

— Bine, fu singura lui replică.

Lanţurile erau incomode. Erau din cele care se înfăşoară în jurul încheieturilor şi se leagă de cătuşele de la glezne prin intermediul unui cablu-două. Şi mai aveau încă şi un cablu-două care îţi imobilizau mâinile.

Aşteptam ca avionul să fie încărcat cu coşciuge, să ne putem

aşeza şi noi pe scaunele acelea din plasă, nelipsite din compartimentul de la coada oricărui avion transportor. Singurul inconvenient e că nu te poţi aşeza până când şeful echipajului nu apasă butonul care comanda închiderea secţiunii din spate, deoarece, dacă uşile rămân deschise, nu există podea.

Un gând liniştitor dacă zbori la zece mii de metri altitudine şi uşa de la coada se deschide accidental.

Un gând la fel de liniştitor dacă urmăreşti decolarea printre propriile-ţi picioare prin crăpătura mare apărută acolo unde uşa nu se închide tocmai perfect iar copacii devin tot mai mici pe măsură ce altitudinea creşte pentru ca apoi să devină tot mai mari în timp ce te prăbuşeşti cu repeziciune către pământ, din cauza unei defecţiuni apărute la motor.

Un gând realmente liniştitor dacă avionul este nevoit să aterizeze forţat în Pacific iar tu – în lanţuri – trebuie să calci apa.

Ardeam de nerăbdare să ne urcăm la bord.

Teoria spunea că, odată ajunşi acasă, deoarece nu mai existam, guvernul avea să ne lase să ne vedem de drum, fără alte complicaţii.

Când şi când, câte un funcţionar de la procesarea cadavrelor mai trecea pe la noi, ne verifica plăcuţele de identificare, se zgâia la sacii funerari pe care-i ţineam la subsuoară, clătina din cap şi pleca mai departe. Nu discutau cu noi şi nici nu ne priveau.

(Corpurile neînsufleţite au un astfel de efect asupra oamenilor.

Eram apăraţi împotriva unui eventual atac din partea cămăşilor hawaiene de mai mulţi Hoa Haos mătăhălosi, convocaţi într-un mod misterios de către Shotgun. Ei îşi făcuseră apariţia brusc, în timp ce aşteptam să ne urcăm la bordul avionului, care avea scris pe el emblema TIGER AIRLINES. M-a făcut să-mi amintesc de cuştile de tigri. Mai târziu, am citit undeva că Lyndon şi Lady Bird deţineau acţiuni la acea companie aviatică. Desigur, asta nu avea nicio legătură cu faptul că respectiva companie obţinuse contractul de „a-i aduce acasă pe băieţii noştri decedaţi”.

Un alt gând liniştitor.

— Trebuie spus ceva, zise Shotgun.

— Despre ce? – întrebă Glas Domol.

— Subervich, Spaghetti şi Powell. (Shotgun se întoarse şi se

uită la noi amândoi.) N-am avut răgaz să spunem nimic pentru ei. Au nevoie de o slujbă.

— Nu ţi se pare că-i cam târziu pentru un serviciu funerar? – întrebă Glas Domol.

Un preot împroşca apă pe unul din sicrie şi săruta o bucată de stofă. Shotgun se apropie de el târşâindu-şi picioarele şi-l atenţionă cu un mic ghiont în şale, fiindcă nu-şi putea ridica mâinile încătuşate ca să-l bată pe umăr.

Preotul se întoarse. Din pricina motoarelor, n-am auzit ce-şi spuneau, dar l-am văzut pe preot clătinând din cap în semn de negaţie. Mâinile lui Shotgun se aflau ceva mai jos de talie, altfel l-ar fi înşfăcat pe preot de guler. Partea de care l-a apucat, până la urmă, l-a convins pe preot să dea din cap aprobativ.

Shotgun îi arătă trei sicrie şi păru că spune:

— Astea sunt taman bune.

Apoi, ne făcu semn să ne alăturăm lui, în jurul sicrielor. Paznicii noştri au rămas în spate, închipuindu-şi că fantomele celor morţi încă mai zăbovesc prin preajmă. Probabil că aveau dreptate. Şi dacă aveau, Vietnamul este una din ţările cele mai populate din lume.

Preotul îşi înălţă braţele în chip de rugăciune şi începu să rostească cuvintele uzuale în astfel de împrejurări, precum „ţărână din ţărână”, „căile Domnului sunt de nepătruns” şi „omul trebuie să îndure”. Glas Domol şi cu mine stăteam cu capetele plecate. Shotgun se uita numai încruntat la preot.

Cred că se cam făcuse timpul ca preotul să spună că „nu trebuie să punem la îndoială planurile Domnului”, când vocea lui deveni mai ascuţită, determinându-ne să ne ridicăm capetele din poziţia pioasă în care ne aflam. Shotgun îl apucase de aceeaşi parte a corpului şi îl privea cu multă luare aminte.

Preotul aruncă spre noi o privire neajutorată, dar noi am săltat din umeri şi i-am arătat lanţurile. Trebuia să se descurce pe banii lui. El cercetă chipul lui Shotgun şi observă efectul cumulat al nenumăratelor războaie; văzu lipsa de omenie a omului faţă de om; cicatricele de la schijele de demult şi firele de praf încrustate pentru veşnicie în ridurile sale; văzu toate aceste lucruri şi se hotărî să ţină o slujbă aşa cum şi-a dorit de fapt să ţină o viaţă întreagă.

Shotgun nu-şi slăbise strânsoarea. Prin urmare, trebuie să vă închipuiţi că auziţi acest discurs în falsetto.

Preotul îşi drese glasul:

— Nu există în Univers surse noi pentru generarea moleculelor. Tot ce există este ceea ce a creat Dumnezeu. Niciun fel de noi protoni, electroni sau neutroni. Ni s-a spus de către dl. Einstein că energia nu poate fi distrusă. Atunci, unde sunt...

Se opri aici şi se uită la Shotgun, care-i dădu replica:

— Sergenţii Wilson, Subervich şi sublocotenentul Powell.

— ...sergenţii Wilson, Subervich şi Powell? Unde se află ei acum? În rai? În iad? (Preotul respiră profund. Se pregătea să plonjeze în necunoscut. Shotgun slăbi un pic strânsoarea.) Dacă ar fi fost alcătuiţi din energie, nici ei nu ar fi putut fi distruşi. Domnilor, ei stau aliniaţi, sau mai curând moleculele lor stau aliniate la uşă, aşteptând un semnal din partea Maestrului Acrobat ca să sară în vârtejul haotic al Universului. Probabil, cu însărcinarea de a contribui la alcătuirea unei noi flori, a unei noi planete, a unei noi stele, a unui nou soldat sau a unui nou război.

Preotul făcuse ochii mari, se înroşise la faţă şi respira cu greutate. Era pe punctul de a trage o concluzie.

— Ţinând cont că în acest haos există un număr infinit de variante aleatorii – se opri pentru sporirea efectului dramatic, apoi strigă pe deasupra huruitului avioanelor – înseamnă că vom face toate acestea din nou, acum, de-a pururea şi-n vecii vecilor.

Shotgun îşi şterse o lacrimă de la ochi, aplecându-şi capul înainte şi frecându-l de spatele preotului.

— Frumos spus, părinte, frumos spus. Asta zic şi eu un cuvânt încurajator.

Încurajator?

Să repetăm, adică, Vietnamul în vecii vecilor?

Să nu fie totul decât o uriaşă şi nenorocită farsă cosmică?

Universul guvernat de clovnul Bozo?

Trâmbiţa finală să nu fie decât cornul Clarabellei?

Tot ce se întâmplă e doar o reclamă pentru sine?

Abia aştept să mă întorc şi să mă reîncadrez în întregul din care făceam parte.

Schimbă canalul, Subervich, oriunde te-ai găsi, schimbă canalul.

Şi-acum, emisiunea Howdy Doody!

Honk-honk.

E timpul să cadă cortina

Din ceruri'se coboară luptătorii
Sfidând cu vitejie moartea
Din cei o sută care azi vor încerca
Doar trei poartă Bereta Verde.

— Fragment din „Balada Beretelor Verzi" Sergent-major Barry Sadler, Forţele Speciale (Decedat în urma unei intoxicaţii alcoolice, undeva, în America de Sud.)

Călătoria cu avionul a durat douăzeci de ani. E un răstimp îndelungat pentru un zbor cu avionul – chiar dacă vii din Vietnam.

Îmi amintesc că am aterizat la Seattle, împreună cu Shotgun, Glas Domol şi spec. 7 Thompson. Am coborât din avion odată cu celelalte sicrie şi imediat ni s-a spus să rămânem pe loc, în timp ce un ciobănesc german de la Vama S.U.A. A început să ne miroasă între picioare, luând apoi la rând coşciugele, ca să verifice dacă nu cumva vreunul din cadavrele nefericiţilor soldaţi încercase să introducă ilegal droguri.

Gândul mi-a zburat la Air America.

Câinele mi-a lovit perineul cu nasul-detector.

Am zâmbit. Ar fi trebuit dresat să-mi adulmece gândurile.

M-am uitat în jos, la uniforma mea zdrenţăroasă şi am observat că animalul ori era răcit, ori îi curgea teribil nasul. A început să strănute zgomotos. Cred că avea alergie la nămolul vietnamez.

Şi eu aveam.

Bun venit acasă, băieţi!

L-am văzut pe Shotgun aruncându-ne o ultimă privire, după care m-a salutat. În Vietnam, n-o făcuse nicio dată.

— Te-ar fi putut costa viaţa, mi-a explicat el. Ăilalţi ar fi ştiut pe cine trebuie să-mpuşte.

N-am putut să-i răspund imediat la salut din cauza lacrimilor din ochi. Când l-am salutat şi eu, iar ochii mi s-au limpezit, el dispăruse.

— Şi-acum, ce facem? – întrebă Glas Domol.

Spec. 7 Thompson studia o broşură pe care o găsise pe pistă.

— Viitorul aparţine videocasetofoanelor. De-acum înainte,

gata cu schimbatul canalelor!

S-a îndepărtat de noi cu ochi sticloşi.

L-am lăsat pe Glas Domol pe pistă, continuând să pună întrebări. Ieşind din aeroport, m-am îmbătat într-unul din barurile specializate în uşurarea veteranilor de banii de permisie. Atâta lucru a putut să facă şi ţara mea. În timp ce mă întorceam împleticindu-mă către aeroport, am fost abordat de trei poliţişti. Erau îngrijoraţi de stilul meu ingenios de traversare a străzii în patru labe. „Sătucul" m-a întâmpinat cu ostilitate făţişă. Cu siguranţă, erau bine organizaţi. Mai am şi acum chitanţa de amendă pentru traversare ilegală a străzii, în Seattle. Dacă te uiţi la ea pe direcţie perpendiculară, seamănă cu o bandă de teleimprimator.

M-am urcat din nou în avion şi am plecat la Universitatea statului Texas din El Paso, în 1972. Aterizarea a fost anunţată de o profesoară care, în timpul orei de engleză, a spart un balon cu Mickey Mouse. În felul acesta, ea ne dădea de ştire că n-avea să se mai joace de-a Mickey Mouse cu rezultatele lucrărilor noastre de control.

Când a făcut asta, eram întors cu spatele.

După ce m-am, ridicat de la podea, i-am spus să-şi bage balonul în cur. N-am mai trecut examenul la cursul ei.

Nicio problemă. Nu cred că şi-ar dori să susţină examenul de la cursul meu.

În timp ce aşteptam afară să se termine un curs de psihologie, fata al cărei tată era agent FBI şi cu care împărţisem aşternutul în noaptea dinaintea plecării mele în armată, a trecut pe lângă mine. Îl ţinea de braţ pe unul din profesorii mei de altădată şi îi povestea ce avea de gând să-i facă în noaptea aceea iar eu am vrut să-i spun ceva, dar nu-mi aminteam cum o cheamă şi nici nu ştiam ce vroiam de fapt să-i spun aşa încât i-am lăsat să se ducă şi-aş fi vrut să simt ceva dar, când m-am uitat în sinea mea nu era nimic, aşa că am plecat, ştiind că învăţasem prea multe de la o şcoală cu totul diferită. UTEP[23] nu avea nimic pentru mine.

Am început să mă întorc în America în 1977, când medicul a început să vorbească despre inserţii.

„Inserţie" nu e un cuvânt bun. Cu mult timp în urmă, l-am auzit folosit o dată de către un colonel nebun, într-o ţărişoară

[23] University of Texas. El Paso *(n. Trad.)*

care avea forma unei Floride artritice. E un cuvânt înfricoşător.

Întotdeauna, inserţiile te fac să pierzi ceva. Am lăsat părticele din acel ceva în locuri cu nume stranii, cum ar fi Plaine des Jarres, Câmpia Trestiilor; Moc Hoa, Thanh Tri, A Ro, şi Ciocul Papagalului. Iar acum, uitându-mă la băieţelul meu în vârstă de doi ani, zăcând pe un pat de spital, mi-am dat seama că o altă parte din mine îmi era răpită.

– Am inserat scalpelul aici şi aici ca să găsim testiculele şi să le coborâm în sacul scrotal. La rândul lui, sacul a trebuit readaptat, fiindcă nu era loc suficient pentru dezvoltarea testiculelor. Din nefericire, irigarea cu sânge a testiculului stâng a fost întreruptă la naştere din cauza herniei unui intestin, aşa încât a trebuit extirpat. Nu ştim încă dacă fiul dumneavoastră va fi steril; va trebui să aşteptăm până la pubertate ca să ne dăm seama.

S-au făcut unele speculaţii prin revistele medicale referitoare la faptul că acest tip de probleme apare cu frecvenţă sporită la veteranii din Vietnam care au fost expuşi la Agentul Oranj. Dacă aţi fost expuşi la Agentul Oranj, v-am ruga să completaţi un chestionar elaborat de Asociaţia Veteranilor.

Eram conştient de faptul că doctorul se uita la mâinile mele încleştate de bara metalică ce susţinea picioarele fiului meu. Mâinile erau albe, cu venele proeminente. Patul începu să se zgâlţâie, nu cu putere, căci asta ar fi provocat mai multă durere, ci uşor şi stăruitor, ca un ţipăt transmis prin intermediul metalului! Vroiam să-i cer scuze doctorului pentru mâinile mele, dar nu puteam face nimic decât să aştept să treacă mareea roşie care-mi inundase ochii.

Eram sigur că doctorul spune ceva, dar nu auzeam nimic în afară de vacarmul rotoarelor de elicopter crescând în intensitate pentru abordarea finală.

Şi am văzut o junglă albă, în care animalele stăteau ţepene, cu picioarele îndreptate spre cer.

Eram oare doi KIA[24] în plus? Să ne fi ucis Agentul Oranj pe mine şi pe fiul meu?

Iartă-mă, copilul meu. Pentru tine, acestea nu vor fi doar nişte poveşti de război. Cicatricele tale dovedesc că eşti, ca şi mine, un veteran.

Cred că tratamentul psihologic mi-a fost sugerat în momentul

[24] Killed In Action Ucis în misiune *(n. Trad.)*

în care am tras câteva gloanţe în pereţii camerei mele de lectură. Citisem o povestire cu Sherlock Holmes şi am vrut să văd dacă pot desena iniţialele „VR” aşa cum făcuse el când trăsese cu pistolul în pereţii apartamentului său din Baker Street, ca să obţină iniţialele reginei Victoria (Victoria Regina).

Soţia mea a chemat poliţia. Judecătorul a sugerat tratamentul sau închisoarea. Tratamentul mi s-a părut preferabil. Mi-a fost de folos.

Din grupul supus tratamentului făceau parte o mulţime de băieţi care stătuseră în Vietnam la fel de mult ca şi mine. Unul dintre ei era Leon Hanson.

Dintre toţi oamenii pe care-i cunosc, Leon Hanson era cel care-şi putea arunca cel mai departe piciorul. Fireşte, dr. Timothy Patton nu avea de unde să ştie acest lucru când a început să conducă un mic grup de sprijin pentru Vietnam la Clinica pentru reabilitare mentală, deranjamente digestive şi băi de aburi transcendentale din Blue Mountain[25], una dintre multele clinici înfiinţate de tineri psihologi întreprinzători şi plini de compasiune, care şi-au dat seama că se pot face bani frumoşi pe seama coşmarelor noastre.

Deoarece noi nu ne duceam la Asociaţia Veteranilor, au hotărât să vină ei la noi. Mai exact, au hotărât să meargă la birourile de angajare sau la secţiile locale de poliţie şi să le pună întrebări:

Şi-a ieşit cineva din minţi din motive neînsemnate, cum ar fi o categorie de salarizare dezavantajoasă, ameninţând să arunce în aer toată şandramaua?

Şi să taie testiculele/sânii respectivilor evaluatori?

Şi/sau să ducă la îndeplinire aceste ameninţări?

Sau să intre cu maşina – personală sau furată – în biroul de primire?

Cererea lui de angajare cuprinde câteva sute de meserii, terminându-se cu trivialităţi?

Răspunde la observaţiile referitoare la o hârtie pătată cu cerneală sau un birou murdar spunând: „Mi se rupe-n paişpe”?

Sâmbătă noaptea, se întâmplă des să tragă gloanţe în rulota personală, urlând la stele?

---

[25] Lanţ muntos situat în nord-cstul stalului Oregon şi în sud-vestul statului Washington, *(n. Trad.)*

Se ghemuieşte în poziţie de fetus şi doarme timp de doi ani?

Se întâmplă ca soţia şi copiii să-şi facă bagajele, să-şi ia rămas bun şi să plece de-acasă cu maşina deoarece refuza să tundă gazonul, căci, dac-ar face-o, i-ar oferi vecinului un câmp liber de tragere?

În cazul acesta, stimate funcţionar/poliţist/membru al familiei, s-ar putea să aveţi de-a face cu un veteran care suferă de sindrom de stres posttraumatic, iar guvernul va plăti costurile Programului de Asistentă a Salariilor pentru ca salariatul să fie trimis la un grup de sprijin al veteranilor din Vietnam.

Aşadar, stăteam acolo şi discutam. Alături, era un grup bolnav de anorexie, iar mai la capătul holului, un grup de cleptomani, aşa că ne simţeam ca acasă. Dr. Patton vorbea, iar noi încercam să nu izbucnim în râs. LNV-ul – labagiul nou-venit – încerca să-şi folosească educaţia universitară ca să ne demonstreze cum oscilau emoţiile noastre dincolo de apogeu. Se pare că Vietnamul provoca nivele emoţionale nefiresc de ridicate şi alimenta stările depresive.

Ai putea să repeţi asta, doctore.

Vietnamul a favorizat nivele emoţionale excesiv de ridicate şi stări depresive, şi în consecinţă, starea mintală a oscilat dincolo de limitele maxime admise, făcând emoţiile să scape de sub control.

Serios? Păi, numai fiindcă toţi cei aflaţi acolo, dacă intram într-o cafenea, încercam, doar pentru o clipa, să găsim o cale de a ieşi cât mai repede de acolo, în cazul unei ambuscade, nu însemna că avea dreptate…

Numai fiindcă visam cu ochii deschişi să ucidem…

Numai fiindcă cei mai mulţi dintre noi ne lăsam de serviciu între noiembrie şi martie, când norii coboară jos în munţi şi vremea e mizerabilă şi umedă…

Numai fiindcă purtam o conversaţie normală şi, dintr-odată, uitam unde ne aflam…

…nu însemna că avea dreptate.

Apoi, doctorul spuse:

— Trebuie să uitaţi Vietnamul.

După care zâmbi şi se rezemă de spătarul scaunului său, care se afla în cerc cu celelalte, dar al lui era capitonat în timp ce noi şedeam pe scaune pliante, însă, ce naiba! *El ne-a înţeles.* Trebuia să uităm Vietnamul.

Nicio problemă.

Leon s-a ridicat în picioare.

Şi-a dat pantalonii jos, şi-a descheiat cataramele piciorului.

Şi a început să sară într-un picior înspre dr. Timothy Patton.

Braţul lui ţinea piciorul ridicat iar pe faţă nu i se putea citi nimic, ceea ce era în dezavantajul lui Patton, care se pricepea să descifreze expresiile feţei. Când a ajuns la braţul fotoliului doctorului Patton, s-a sprijinit cu o mână de el în timp ce cu cealaltă cobora în mod repetat piciorul în capul doctorului, cu mişcare arcuită.

Pui de târfă ce eşti! —urla Leon, lucru deloc neobişnuit. Leon urla tot timpul cuvintele acelea.

Ceea ce *era* neobişnuit era sunetul scos de piciorul gol pe dinăuntru lovit de capul unui psiholog.

Bone.

Bone.

Cine, cine.

Bone.

Bone.

Cine, cine.

„Cine”-urile erau scoase de curelele de prindere izbindu-se de piciorul de plastic.

— Pui de târfă ce eşti! Spune-mi cum aş putea să uit Vietnamul, dacă-n fiecare dimineaţă trebuie să-mi leg porcăria asta când mă ridic din pat!

Leon avea dreptate. Aşteptam răspunsul doctorului Patton. Dar el a chemat paznicii, în timp ce-l târau afară din încăpere. Leon şi-a ridicat braţul precum un Loki[26] infirm şi a azvârlit piciorul ca pe un trăsnet. L-a ratat pe doctor, dar a nimerit fereastra în plin. Aerul de-afară a fost binevenit în încăperea aceea.

Tratamentul a durat un an. Unii dintre noi au reuşit. Un tip a înfiinţat un restaurant italian. Îl chema Iannuchi, prin urmare alegerea făcută a fost fericită.

Un altul s-a lansat în comerţul cu maşini furate. Şi el a prosperat.

Altul a plecat de acolo la fel de nelămurit, căutând, asemenea

---

[26] Zeu din mitologia scandinavă care crea în permanenţă discordie şi buclucuri, *(n. Trad.)*

lui Glas Domol, explicaţii pentru toate cele.

Eu le-am găsit într-o conferinţă susţinută de unul dintre marii generali ai războiului. Un general este ceva care se întâmplă atunci când un colonel supravieţuieşte. M-am străduit s-ajung acolo cât mai devreme ca să apuc un loc în rândul din faţă. M-am uitat în jur, după Shotgun, şi am constatat uşurat că nu era acolo. Generalii merită să moara în paturile lor. Şedeam lângă generalul comandant al trupelor noastre terestre din Coreea. Era un bărbat înalt şi era prieten cu conferenţiarul, care era surprinzător de scund. Mutt şi Jeff. Amândoi aveau nişte sprâncene groase şi stufoase. Să fie ăsta un semn distinctiv al conducătorilor? Amândoi erau bătrâni şi le tremurau mâinile. Păreau a fi umani. Alături de gentlemanul coreean se afla nevasta generalului conferenţiar. Ea s-a prezentat şi m-a întrebat dacă nu cumva ne mai întâlnisem pe undeva. Figura mea îi părea cunoscută, aşa spunea.

I-am spus că fusesem subordonatul soţului ei.

Într-un fel, era adevărat.

Ea mi-a zâmbit şi mi-a spus că-şi aminteşte de mine.

Părea încântată.

Pe urmă, soţul şi-a început conferinţa.

De ce nu am oprit conducta de aprovizionare cu benzină din Laos? – era întrebarea pe care abia aşteptam să i-o pun. Cu siguranţă, el avea să-mi dea răspunsul corect.

Întrebare lămurită.

Problemă rezolvată.

Totul se depozitează în arhive.

Eroare.

El ne-a arătat unde se afla Asia de Sud-Est-Vietnam, Birmania, China, Filipine şi Orientul Mijlociu. Ne-a povestit despre faptul că Vietnamul acţionează în favoarea noastră, împotrivindu-se Chinei, subliniind ironia acestui aspect. Nuanţa respectivă nu mi-a scăpat.

După care, ne-a spus că justificarea Vietnamului a fost…

Am aşteptat.

Stăteam ca pe ace.

Nimeni nu mai respira.

Mai ales cei cincizeci şi cinci de mii.

Fără comentarii, vă rog.

Războiul din Vietnam a avut drept scop protejarea resurselor

naturale descoperite în Asia de Sud-Est. – petrolul şi cauciucul.

Nu s-a făcut auzită nicio trâmbiţă. Cerurile nu s-au desfăcut. Oamenii au respirat din nou. Dar eu eram recunoscător. Mi-am şters o lacrimă. Randy a murit pentru Exxon şi Detroit. Exista un motiv. Marele general ştia răspunsul. America trebuia să asigure securitatea corporaţiilor şi viitorul comunist al Vietnamului ameninţa toate acestea. Totul avea o logică. N-aveţi decât să-l întrebaţi pe dr. Timothy Patton.

Numai că, adeseori, motivele sună a gol.

Bone.

Eşuat

Cu toate că suntem în 1992 şi a mai trecut un război, eu mă simt de parcă abia acum am ajuns acasă. Copilul e bine. Cred că testiculul îi creşte. Doctorul aşa spune, dar n-am încredere în el.

Cea mai grozavă veste ar fi acum să mă sune un tată mânios nevoie mare şi să-mi spună: „Haimanaua de fi-tu mi-a lăsat fata gravidă!”

Sunaţi cu taxă inversă!

Spaghetti e pe Zid. I-am văzut numele.

Pe Subervich nu aveau cum să-l pună acolo sus.

Nici cadavrul, nici numele.

Cam cu o mie de litere mai târziu, a ajuns totuşi acolo, cu o steluţă lângă nume. Dacă vă interesează, vă pot spune în ce sector se află.

Atât am putut să fac. Nu a fost de ajuns.

Dar, a fost ceva.

Glas Domol? Lucrează ca agent fiscal, la IRS[27]. Parcă-l aud:

— Şi, cu articolul ăsta, ce facem? Ce părere aveţi de aplicarea alineatului 33? Chiar intenţionaţi să susţineţi asta?

Spec. 7 Thompson este la Los Alamos.

Dumnezeu să ne aibă-n pază.

Şi Shotgun. Unde este Shotgun?

Mai deunăzi, am citit un articol într-un ziar. Iată ce scria:

> JEFUIREA UNUI RESTAURANT VIETNAMEZ
>
> Dl. Hoang Ka, proprietarul unui select restaurant de specialităţi vietnameze, Basmul Dragonului, situat la intersecţia dintre Bulevardul Universităţii şi Strada 6,

[27] Internal Revenue Service – Serviciul fiscal american, *(n. Trad.)*

aproape de campusul Universităţii Minnesota, a fost jefuit marti-dimincaţă de un singur bărbat.

Clienţii restaurantului au fost legaţi de mâini şi la ochi cu fâşii de steag american. Poliţia, înregistrând cel de-al treilea jaf comis de către „banditul cu steagul”, a atras atenţia că infractorul poate repeta acţiunea. Toate restaurantele sunt prevenite să ia seama la un bărbat în vârstă, îmbrăcat în salopetă de camuflaj. Ultima oară a fost văzut când a părăsit restaurantul Citroën franţuzesc.

Poliţia i-a luat urma până la o staţie de benzină parţial distrusă şi a găsit nişte provizii ascunse sub un anunţ cu inscripţia „Închis temporar”. Pcrcheziţionarea clădirii s-a întrerupt în aşteptarea unor specialişti în materiale explozibile din Fort Ord.

E bine să vezi că Shotgun a supravieţuit.

Eu?

Staţi aici pe nisip, lângă mine, pe insula Hunting, mai jos de Beaufort, Carolina de Sud, şi-am să vă povestesc ceva peste care am sărit.

Fiul meu e în larg, se joacă cu valurile, călărind o chestie numită „boogie booard”. Străbate şuierând valurile cu o viteză ameţitoare şi imprudentă, apropiindu-se de ţărm. Cicatricele de la operaţie aproape că nu se mai văd. Ce se mai distinge, e din cauza bronzului de pe piele. Ia uitaţi-vă la cicatricele de schije de pe braţul meu. Nu-i aşa că nu le-aţi remarcat? Şi ele sunt aproape uitate. El şi cu mine avem cicatrice asemănătoare.

Hunting este o insulă minunată. Fiind proprietatea statului, amenajările turistice sunt puţine. Cei care vor să fie văzuţi, nu vin aici. Ăia sunt acolo, pe insula Fripps, cea care se vede la dreapta faţă de locul unde stăm noi pe plajă. Aceste „comandouri” de orăşeni îşi petrec aici „mini”-vacanţele, ce-o mai fi însemnând şi asta; de parcă a face bani şi a-i ţine la ciorap ar fi mai important decât să simţi soarele mângâindu-ţi pielea, să-ţi auzi copilul cum se bucură, să vezi un pelican planând în cerc şi plonjând în apă, în fine, să simţi viaţa. Nu există mai târziu.

Cealaltă insulă? Cea de dincolo de Fripps?

Păi, aia e insula Parris. Acolo ne sunt trimişi copiii ca să înveţe un text foarte vechi. Asemenea lui Shotgun, Glas Domol şi spec.

7 Thompson, vor fi pregătiţi pentru meseria de gunoieri, ca să mături mizeriile politicienilor şi vor fi plătiţi de oameni ca voi şi ca mine. Înainte de a semna cecul, ar fi bine să ne încredinţăm că, într-adevăr, e nevoie de acest serviciu de salubritate. Şi, mai presus de toate, să nu-i mai priviţi niciodată de sus pe gunoieri. În ceea ce priveşte munca pe care o fac, ei nu au prea multe de ales.

Aş vrea să le povestesc despre conducta din Vietnam, dar vorbele mi-ar fi înecate de zgomotul valurilor. Mă gândesc din nou la Shotgun. Oricum, asta vroiam să vă povestesc de la bun început.

În toată viaţa lui, un singur ordin nu a executat Shotgun. Aceasta nu-i deloc o performanţă rea. Să ai încredere în personalităţile aflate la conducere, sperând că vor şti să facă ceea ce trebuie, necesită un nivel ridicat de curaj şi de loialitate. Shotgun a avut curaj. Loial n-a fost niciunul dintre noi.

V-aduceţi aminte de băieţel şi de bunicul său? Shotgun a refuzat să-i ucidă.

— Nu. Acesta a fost cuvântul pe care l-a folosit.

Nu i-am mai cerut-o din nou. Refuzul lui era asemenea refuzului soarelui de a mai răsări. Ca nişte valuri care refuză să se mai rostogolească.

Ca frunzele care refuză să mai cadă toamna.

Lumea era în schimbare şi toţi ne dădeam seama de asta. M-am uitat în jur la Glas Domol, Subervich şi Spaghetti, dar ei îmi ocoleau privirea. Mă simţeam ca un şofer aflat pe un drum lateral, încercând să găsesc o breşă într-o coloană lungă de maşini de pe autostradă; *ştiţi* că niciunul dintre acei şoferi nu vă va privi în ochi, holbându-se drept înainte, de parcă nici n-aţi exista?

Atunci mi-am dat seama că nu erau ucigaşi. Uciseseră dar nu erau ucigaşi. Exista o diferenţă între a ucide în luptă şi a ucide. Înţelegeţi acest lucru? Eu l-am înţeles. În „Filosofie 101” nu se fac referiri la acest subiect.

Lucrul şi mai surprinzător a fost că eu eram un ucigaş. Mi-am scos din teacă pumnalul Randall, ştergându-i lama de cracul pantalonului ca o scuză pentru, mizerie. Oamenii mei nu m-au oprit. Ştiau că lucrul acela trebuia făcut. Şi eu ştiam.

S-au împrăştiat ca să-mi „asigure acoperirea” şi m-au lăsat singur cu un bătrân înfricoşat şi un copil care tremura.

Liniştiţi-vă.

N-am să vă fac părtaşi la coşmarul meu – şi-aşa mi-e greu să vă spun şi-atât – dar după aceea, în timp ce-mi curăţăm pumnalul în iarbă, m-am gândit la tatăl meu jupuind prima „căprioară pe care am ucis-o. Şi atunci, am plâns în timp ce vechiul său pumnal spinteca minunata piele, reducând la nimic altceva decât tăcere ceea ce fusese cândva.

Adeseori m-am gândit de ce i-am ucis. Nu m-a durut înăuntru când am făcut-o. Nu am simţit absolut nimic.

Tocmai asta-i partea îngrozitoare.

Presupun că voi trece prin viaţă cu această durere în adâncul sufletului, care nu poate fi tratată cu adevărat. Am devenit conştient pentru prima oară de durerea aceasta în ziua când s-a născut fiul meu. Cu fiecare an, pe măsură ce el se apropia de vârsta aproximativă a băieţelului, durerea se înrăutăţea. Şi aproape că mi-a sfâşiat trupul când ne-am dus la o grădină zoologică şi puştiul meu a luat un băţ şi a lovit pe crupă o vacă bătrână. Soţia mea a râs şi l-a îmbrăţişat. Mie mi s-a făcut rău.

Ciudăţenia e că, fiecare an cu care fiul meu depăşea vârsta băieţelului mort în Laos îmi diminua corespunzător durerea. De fiecare dată când îl îmbrăţişez sau îi spun că îl iubesc, simt cum durerea îmi slăbeşte. Probabil că mintea care priveşte în trecut şi judecă este mai matură decât cea care ia decizii la momentul respectiv.

N-am fi putut ajunge aici de n-am fi fost acolo.

Poate că iubindu-mi fiul îmi voi putea răscumpăra păcatul de a fi lipsit de dragoste o altă familie.

Poate.

I-am arătat fiului meu Zidul şi toate numele acelea şi, după o lungă tăcere, s-a uitat la mine şi mi-a spus:

— Hai să mergem-acasă, tăticule. Nu mai avem ce face aici.

Aşa încât, am plecat.

SFARSIT